

**KONTROLLINSTRUKTION
FÖR DJURKONTROLLER
VER. 2- 2010**

1	Nyheter 2010.....	5
1.1	Tvårvillkor angående tappade öronbrickor.....	5
1.2	Nya regler för journalföring av får och getter.....	5
1.3	Kontrollpunkter i Lmeko/Nmeko	5
1.4	Kontrollpunkt 49 Samtliga avvikelser oavsiktliga.....	5
1.5	Notering i CDB-protokollet gällande reservbrickor	6
1.6	Komplettering av journalföring	6
1.7	Spårbarhet	6
2	Instruktion för likartade bedömningar	7
2.1	Kontroller som ingår i instruktionen.....	7
2.2	IAKS och Ararat – två datorsystem.....	7
2.3	Var du hittar olika uppgifter	7
2.4	Några vanliga begrepp	8
3	Målet med kontrollerna.....	9
3.1	Korrekta utbetalningar	9
3.2	Djurbaserad stödkontroll.....	9
3.3	Märknings- och registerkontroll	9
3.4	Tvårvillkorskontroll	10
3.5	Mjölkkvotkontroll	10
4	Viktigt att tänka på före, under och efter kontrollen.....	11
4.1	Ta ställning till om du är jävig.....	11
4.2	Tänk på sekretessen	11
4.3	Se till att kontrollprotokollet är aktuellt.....	11
4.4	Förhindra smittspridning.....	11
4.5	Informera lantbrukaren om hur kontrollen går till.....	11
4.6	Lantbrukaren ska vara närvarande	12
4.7	Avvikelse inom ett stöd kan kräva kontroll av andra stöd.....	12
4.8	Brev till lantbrukaren om kontrollresultatet.....	12
4.9	Tyst medgivande av kontrollresultat för CDB/DBH	12
4.10	Force majeure-liknande händelse	13
5	Regler om avisering och problem vid kontrollbesöket.....	14
5.1	Olika regler för olika stöd.....	14
5.2	Kontroller som får aviseras.....	14
5.3	Kontroller som inte får aviseras.....	14
5.4	Samordnade kontroller begränsar möjligheten att avisera.....	14
5.5	Informera lantbrukaren om hur kontrollen går till.....	15
5.6	Problem vid kontrollbesök.....	15
5.7	Regelverk om avisering	15
6	Dokumentation av kontrollen	16
6.1	Krav som ställs på dokumentationen	16
6.2	Viktigt att tänka på när du dokumenterar	16
7	Tvårvillkor.....	18
7.1	Kontrollprotokoll och kontrollpunkter.....	18
7.2	Brister som lantbrukaren inte råder över	21
7.3	Mindre överträdelse	21
8	Nötkreatur – CDB-, DBH- och Milk-kontroller.....	22
8.1	Kontroll av märkning, journalföring och rapportering	22
8.2	Dokument som används vid CDB-kontroll.....	22
8.3	Felkoder skrivs ut på separat bilaga.....	22
8.4	Så kan du arbeta – de olika stegen.....	23
8.5	Stickprovskontroller.....	23

8.6	CDB-protokollet – sammanställning av kontrollpunkter.....	25
8.7	Första sidan i protokollet	27
8.8	Så fyller du i kontrollpunkterna	28
8.9	Kontroller av mjölkkvoter (Milk-kontroll)	34
8.10	CDB-bilagan – sammanställning av kontrollpunkter	35
8.11	Uppgifter i CDB-bilagan.....	36
8.12	När händelser ska ändras, läggas till eller tas bort.....	36
8.13	Så fyller du i kolumnerna i CDB-bilagan	37
8.14	Bilaga ”Tillägg av nya händelser”	45
9	Handjursbidrag – DBH	47
9.1	Dokument som används vid DBH-kontroll	47
9.2	Kontrollpunkter.....	47
9.3	Villkor för stödet.....	48
9.4	Vilka djur, och vad ska du kontrollera?.....	48
10	Nötkreatur – kontroll av miljöersättningar	50
10.1	Dokument som används	50
10.2	Så kan du arbeta i fält – de olika stegen.....	50
10.3	Ararat-protokollet – sammanställning av kontrollpunkter.....	50
10.4	Första sidan i protokollet	51
10.5	Så fyller du i kontrollpunkterna i protokollet	52
10.6	Ararat-bilagan – sammanställning av kontrollpunkter	56
10.7	Uppgifter i Ararat-bilagan.....	56
10.8	Så fyller du i kontrollpunkterna i Ararat-bilagan.....	57
10.9	Ytterligare uppgifter att fylla i när du gör en Lmutro/Nmutro - kontroll	58
11	Får och getter – alla kontroller.....	60
11.1	Kontrolluppdrag som kan vara aktuella.....	60
11.2	Dokument för kontroller av får och getter	60
11.3	Platser som saknar produktionsplatsnummer.....	60
11.4	Så kan du arbeta i fält – de olika stegen.....	61
11.5	Ararat-protokollet – sammanställning av kontrollpunkter.....	61
11.6	Första sidan i protokollet	62
11.7	Så fyller du i kontrollpunkterna i protokollet	62
11.8	Ararat-bilagan – sammanställning av kontrollpunkter	72
11.9	Uppgifter i Ararat-bilagan.....	72
11.10	Så fyller du i kontrollpunkterna i Ararat-bilagan.....	72
11.11	Ytterligare uppgifter att fylla i när du gör en Lmutro/Nmutro – kontroll	82
12	Grisar – alla kontroller.....	84
12.1	Dokument som används vid griskontroll	84
12.2	Så kan du arbeta i fält – de olika stegen.....	84
12.3	Ararat-protokollet – sammanställning av kontrollpunkter.....	84
12.4	Första sidan i protokollet	85
12.5	Så fyller du i kontrollpunkterna i protokollet	86
12.6	Ararat-bilagan – sammanställning av kontrollpunkter	92
12.7	Uppgifter i Ararat-bilagan.....	92
12.8	Så fyller du i kontrollpunkterna i Ararat-bilagan.....	93
12.9	Ytterligare uppgifter att fylla i när du gör en Lmutro/Nmutro - kontroll	96
13	Kontroller av djur i miljöersättningar, kompensationsbidrag och nationellt stöd	97
14	Ekologiska produktionsformer: Lmeko	98

14.1	Rikt odlingslandskap och giftfri miljö	98
14.2	Kontrolldokument och kontrollpunkter	98
14.3	Viktigt att tänka på när du gör kontrollen.....	99
14.4	Så fyller du i Lmeko-bilagan om skötselvillkor	100
14.5	Omräkning till djurenheter.....	105
14.6	Villkor för stöd.....	106
15	Certifierad ekologisk produktion eller kretsloppsriktad produktion: Nmeko.....	108
15.1	Rikt odlingslandskap och giftfri miljö	108
15.2	Kontrolldokument och kontrollpunkter	108
15.3	Viktigt att tänka på när du gör kontrollen.....	109
15.4	Så fyller du i Nmeko-bilagan om skötselvillkor	110
15.5	Omräkning till djurenheter.....	120
15.6	Villkor för stödet.....	120
16	Öppet och varierat odlingslandskap, Lmoppet, vallodling, Nmvall	123
16.1	Rikt odlingslandskap och ingen övergödning.....	123
16.2	Kontrolldokument och kontrollpunkter	123
16.3	Stöd för getter, tackor och nötkreatur	124
16.4	Villkor för stödet.....	124
17	Utrotningshotade husdjursraser, Lmutro, och hotade husdjursraser, Nmutro	126
17.1	Inhemiska husdjursraser ska bevaras	126
17.2	Kontrolldokument och kontrollpunkter	126
17.3	Ersättningsberättigande raser	127
17.4	Villkor för stödet.....	128
18	Kompensationsbidrag.....	130
18.1	Stöd till jordbruk i områden med sämre förutsättningar	130
18.2	Kontrolldokument och kontrollpunkter	130
18.3	Stöd för getter, tackor och nötkreatur	130
18.4	Villkor för stödet.....	131
19	Nationellt stöd, LFAN.....	132
19.1	Stöd till jordbruk i norra Sverige	132
19.2	Kontrolldokument och kontrollpunkter	132
19.3	Stöd för suggor och getter.....	132
19.4	Villkor för stödet.....	133
20	Djurkontroller på begäran av Jordbruksverkets registerenhet. 134	
20.1	Kontroller efter anmälningar.....	134
20.2	Så genomför du kontrollen.....	134
20.3	Kontaktpersoner på registerenheten.....	135
20.4	Ytterligare kontroller	135
21	Gemensamma och övergripande bestämmelser m.m.	136
21.1	CDB-kontroller	136
21.2	Handjursbidrag.....	137
21.3	Får och get samt gris	137
21.4	Särskilt för nationellt stöd.....	138
22	Sakregister	139

1 Nyheter 2010

1.1 Tvärvillkor angående tappade öronbrickor

En ny tvärvillkorsvägledning angående tappade öronbrickor publicerades i början av 2010. Denna innefattar djur som har tappat ena respektive båda öronbrickorna och hur detta ska behandlas i tvärvillkorssammanhang. Följden av ovanstående är att kontrollpunkt 1 ”Tvärvillkor allmänt OK” vid nötdjurskontroll och kontrollpunkt 50 ”TV Tvärvillkor allmänt OK” vid tvärvillkorskontroll numera även ska användas då tvärvillkorshandläggaren behöver ta hänsyn till förmildrande omständigheter i tvärvillkorsärendet. Se vidare i avsnitt 8.8 under kontrollpunkt nr 1 ”Tvärvillkor allmänt OK” samt i avsnitt 10.5 under kontrollpunkt nr 50 ”Tvärvillkor allmänt OK.”

1.2 Nya regler för journalföring av får och getter

Ytterligare en godkänd stalljournal för får och getter
”Jordbruksverkets stalljournal för får och getter, version 1.2”
beräknas vara tillgänglig under maj 2010.

Nya regler för journalföring av får och getter har införts. De nya reglerna gäller djur som är födda fr.o.m. 2010. Vi särskiljer då på slaktdjur och livdjur. För djur som är födda fr.o.m. 2010 är det ytterligare krav på uppgifter i journalen. Läs mer om detta i avsnitt 11 under kontrollpunkt 1023 TV ”Finns fullständiga uppgifter om inkommande och utgående djur?” och 216 TV ”Hur många djur saknar korrekt märkning?”. Ytterligare information om de nya journalföringsreglerna finns på www.jordbruksverket.se.

Kontrollpunkterna 216 TV ”Hur många djur saknar fullständig journalföring?” och 217 TV ”Hur många djur saknar korrekt märkning?” ersätter kontrollpunkterna 210 och 213. Kontrollpunkterna gäller för får- och gettkontroll men de är även kopplade till tvärvillkoren. I och med det behöver ni inte ta ut lantbrukaren för TVÄR_ALLA kontroll för att registrera bristerna i kontrollpunkt 1023 TV ”Finns fullständiga uppgifter om inkommande och utgående djur” och 1027 TV ”Är får och getter korrekt märkta?”.

1.3 Kontrollpunkter i Lmeko/Nmeko

Kontrollpunkterna 13-18 på Ararat-protokollet för kontroll av Lmeko och Nmeko ska fortsättningsvis fyllas i med enhet J/N i stället för -/N. Kontrollpunkt 11 ska fyllas i med enhet J/N/Ej aktuellt. Detta kommer att krävas för att registreringen ska kunna slutföras för dessa kontroller.

1.4 Kontrollpunkt 49 Samtliga avvikelser oavsiktliga

Här fyller du i N om du vid kontrollen ansett att minst en avvikelse var avsiktlig. Exempel på detta kan vara om en ekologisk djurhållare enbart

använder konventionellt foder och är fullt medveten om detta. Ett annat exempel är om konventionell och ekologisk djurhållning på samma gård inte hålls helt åtskilda. Vidare ska du, i de fall du vid en kontroll hittar ett stort antal djur som helt saknar identitet, göra en bedömning om avvikelserna kan vara avsiktliga.

Kontrollpunkten gäller Nmvall, Nmutro, Nmeko, Lmutro, Lmoppet, Lmeko, LFAN, LFAK, FÅR/GET. Kontrollpunkten finns endast i Ararat.

1.5 Notering i CDB-protokollet gällande reservbrickor

Om du vid en fältkontroll hittar djur med en reservbricka och en original/ersättningsbricka ska du sätta J under kolumn 3. Se vidare under stycke 8.13

1.6 Komplettering av journalföring

Vid komplettering av journalföring ska brukaren kunna visa upp styrkande dokumentation. Vi har gjort en ändring där vi tydligt markerar att utdrag ur CDB inte är att betrakta som styrkande dokument.

1.7 Spårbarhet

I avsnitt 14.4 och 15.5 ”Så fyller du i villkorsbilagan för nmeko respektive lmeko”, trycker vi i denna version på vikten av att det finns en spårbarhet i våra kontroller. Du ska kunna visa att du har varit på plats, redogöra för vad du har tittat på och hur du har kommit fram till aktuellt resultat. Det innebär ökade krav på dokumentation, både då villkoren är uppfyllda och då de inte är uppfyllda.

2 Instruktion för likartade bedömningar

Denna kontrollinstruktion ska användas av dig som gör djurkontroller i fält. Syftet med instruktionen är att den ska ge förutsättningar för att kontrollanter i hela landet gör likartade bedömningar. Den ska också underlätta arbetet med kontrollerna.

2.1 Kontroller som ingår i instruktionen

Instruktionen används för alla djurbaserade stöd där ett eller flera djurslag ingår. Instruktionen beskriver också hur du ska gå till väga när du kontrollerar verksamhetskraven om identifiering, journalföring och registrering för djurslagen får, get, gris och nötkreatur. Dessa verksamhetskrav är en del av de s.k. tvärvillkor som lantbrukaren måste uppfylla för att inte riskera att få avdrag på sina direktstöd.

Instruktionen omfattar också kontroller av identifiering, journalföring och registrering av nötkreatur (CDB-kontroll).

Kontrollinstruktionen för djurkontroller och dess bilagor finns publicerade i handläggarstödet (JBR). Gå till: Verksamheter/Fältkontroll/Regelverk.

2.2 IAKS och Ararat – två datorsystem

För djurkontroller används två datorsystem: IAKS och Ararat

IAKS används för kontroller av nötkreatur vid

- CDB-kontroller
- handjursbidragskontroller
- Milk-kontroller

Ararat används vid

- kontroller av får och getter
- kontroller av grisar
- kontroller av villkor för miljöersättningar, kompensationsbidrag och nationellt stöd för alla djurslag.

2.3 Var du hittar olika uppgifter

Instruktionen är uppdelad på olika djurslag. Uppgifter om alla kontroller som rör nötkreatur finns samlade i kapitel 8–10. Uppgifter om alla kontroller som rör får och getter hittar du i kapitel 11 och uppgifter om alla kontroller som rör grisar i kapitel 12.

Varje kapitel innehåller en genomgång av de olika kontrollpunkter som ingår. I anslutning till varje punkt finns en instruktion och en beskrivning av de bestämmelser som gäller just den punkten.

Miljöersättningar, kompensationsbidrag och nationellt stöd med djurkoppling beskrivs utförligt i kapitlen 13-19. De stöd som kan vara aktuella är:

- Ekologiska produktionsformer (Lmeko och Nmeko)
- Kompensationsbidrag (LFAK)
- Öppet och varierat odlingslandskap (Lmoppet) och vallstöd (Nmvall)
- Utrotningshotade husdjursraser (Lmutro och Nmutro)
- Nationellt stöd, LFAN

2.4 Några vanliga begrepp

CDB	Det centrala nötkreatursregistret.
Kontrollsak	Ersättning eller registrerade uppgifter som kan komma att omfattas av en kontroll, till exempel en stödform eller CDB.
Kontrolluppdrag	När en kontrollsak valts ut för kontroll och tilldelats en kontrollkod.
Kontrollmängd	Ett eller flera uppdrag hos samma lantbrukare som ska kontrolleras vid samma tillfälle. Mer än en kontrollmängd kan finnas för samma lantbrukare, till exempel en kontrollmängd för djurbaserade stöd och en kontrollmängd för arealbaserade stödformer.
Kontrollpunkt	Det som ska kontrolleras, till exempel minimikrav, stalljournal eller skötselvillkor. Kontrollpunkterna finns på olika nivåer: lantbrukare, kontrolluppdrag, djur och skifte. Kontrollpunkterna visas på kontrollprotokollet.
Tvårvillkor	Grundläggande villkor som ska uppfyllas för att lantbrukaren ska få full utbetalning av direktstöd, kompensationsbidrag och miljöersättningar enligt åtaganden ingångna 2005 eller senare. Tvårvillkoren består av verksamhetskrav och skötselkrav.
Verksamhetskrav	Del av tvårvillkoren. Exempel på verksamhetskrav: märkning, journalföring och registrering av får, getter, grisar och nötkreatur, fodersäkerhet och gott djurskydd.

3 Målet med kontrollerna

3.1 Korrekta utbetalningar

Det övergripande målet med kontrollerna är att

- verifiera att uppgifterna i lantbrukarens ansökan stämmer med de faktiska förhållandena
- tillhandahålla ett väldokumenterat beslutsunderlag för att säkerställa att utbetalningarna av ersättningar är korrekta.

Kontrollbesöket kan omfatta ett eller flera kontrolluppdrag som kan fördela sig på flera olika djurslag. Detta gör att målen inom de olika kontrolluppdragen i vissa delar kommer att sammanfalla och i andra fall är endast en del aktuella.

3.2 Djurbaserad stödkontroll

Målet med en djurbaserad stödkontroll är att säkerställa att de djur som finns i besättningen uppfyller stödkraven för respektive stöd. När kontrollen omfattar handjursbidrag (DBH) kontrolleras även de djur som kan komma att omfattas av en bidragsansökan. Kontrollen ska säkerställa att dessa djur uppfyller de krav som ställs på korrekt märkning och journalföring samt rapportering till CDB. Resultatet från DBH-kontrollen används också för att kontrollera att lantbrukaren uppfyller verksamhetskraven för märkning, journalföring och registrering av nötkreatur.

3.3 Märknings- och registerkontroll

3.3.1 Nötkreatur (CDB-kontroll)

Målet med CDB-kontroller är att fastställa att de djur som finns i besättningen är korrekt märkta, journalförda och rapporterade till CDB. Dessutom ska eventuella djur som saknar någon händelserapportering i CDB identifieras så att uppgifterna kan rättas.

Om lantbrukaren ansöker om något areal- eller djurbaserat stöd så används kontrollresultatet från CDB-kontrollen även för att konstatera att lantbrukaren uppfyller verksamhetskraven på märkning, journalföring och registrering av nötkreatur.

3.3.2 Får och get

Målet med får- och getkontroller är att fastställa att de djur som finns i besättningen är korrekt märkta och journalförda och att det finns korrekt ifyllda transportdokument för inköpta djur. I får- och getkontrollen ingår det även att kontrollera att djur som förflyttats har rapporterats till får- och get registret.

Om lantbrukaren ansöker om något areal- eller djurbaserat stöd så används kontrollresultatet även för att konstatera att lantbrukaren uppfyller verksamhetskraven på märkning och journalföring.

3.4 Tvärvillkorskontroll

Märkning och journalföring av får, getter och grisar ska kontrolleras för att se om lantbrukaren uppfyller verksamhetskraven om märkning och journalföring för dessa djurslag. För att verksamhetskraven ska anses uppfyllda för nötkreatur gäller utöver kraven på märkning och journalföring även krav på att djuren ska vara korrekt registrerade i CDB.

3.5 Mjölkvotskontroll

Målet med kontrollen är att fastställa att producenter följer reglerna för mjölkvoter. Detta görs genom att kontrollera att antalet mjölkkor på fastigheten är rimligt i förhållande till lämnade mjölkkvantiteter.

4 Viktigt att tänka på före, under och efter kontrollen

4.1 Ta ställning till om du är jävig

Innan du gör en kontroll ska du ta ställning till om du kan vara jävig enligt förvaltningslagen. Det är heller inte lämpligt att du gör kontrollen, om du har utfört de två senaste fältkontrollerna på företaget, handlagt företaget eller gjort åtagandeplan, åtgärdsplan m.m. I sådana situationer ska du ta kontakt med den kontrollansvarige som lämnar över kontrollen till en annan kontrollant.

4.2 Tänk på sekretessen

Det är viktigt att tänka på gällande sekretessbestämmelser. I kontrollsammanhang är det särskilt viktigt när det gäller vilka lantbrukare som kommer att kontrolleras.

4.3 Se till att kontrollprotokollet är aktuellt

Kontrollen ska alltid göras genom personligt besök på plats. Du följer då denna instruktion och noterar resultatet på kontrollprotokollet som du skrivit ut i förväg.

Skriv ut kontrollprotokollet så nära kontrolltillfället som möjligt. Om du skriver ut det långt i förväg kan det komma att innehålla felaktiga uppgifter, om lantbrukaren ändrat i sin ansökan sedan utskrift. Detta är särskilt viktigt att tänka på när du ska använda den bilaga som innehåller uppgifter från CDB, eftersom dessa uppgifter ändras kontinuerligt.

4.4 Förhindra smittspridning

För att undvika smittspridning ska du använda lämpliga skyddskläder, till exempel ren overall och plastsockor, när du går in i stallar. Om så krävs ska du även använda desinfektionsmedel. Du ska, så långt det är möjligt med bibehållen kontrollkvalitet, tillgodose lantbrukarens önskemål angående smittskydd.

4.5 Informera lantbrukaren om hur kontrollen går till

Innan du inleder kontrollen på gården ska du informera lantbrukaren om vad som ska kontrolleras och hur kontrollen kommer att gå till. Du ska också upplysa lantbrukaren om de eventuella avvikelser som du konstaterar under kontrollen.

Lantbrukaren ska bistå med nödvändig hjälp för att du ska kunna genomföra kontrollen. Om lantbrukaren inte gör det kan bidragsansökan komma att avslås eller sanktioner komma att beslutas.

Vid kontrollbesöket har du möjlighet att upplysa lantbrukaren om de sanktioner som finns inom bidragssystemet eller regelverket om märkning, journalföring och registrering och hur de tillämpas. Däremot får du inte upplysa lantbrukaren om det kommer att tillämpas några sanktioner i det

aktuella fallet. Beslut om eventuella sanktioner ska fattas av någon annan person än den som utfört fältkontrollen.

4.6 Lantbrukaren ska vara närvarande

Du ska inte gå in i några stallar, om ingen på gården vet att en kontroll genomförs. Lantbrukaren eller dennes representant måste också finnas tillgänglig någon gång under kontrollen för att du ska kunna göra en kontroll av stalljournal och stödjande dokument, exempelvis slaktkvitton, foderstatstabeller etc. Om lantbrukaren inte har möjlighet att närvara kan det bli aktuellt att avbryta kontrollen för att fortsätta vid ett senare tillfälle.

4.7 Avvikelse inom ett stöd kan kräva kontroll av andra stöd

Om du konstaterar avvikelser inom ett stöd är det viktigt att även kontrollera andra stöd i de fall de kan påverkas av den konstaterade avvikelsen. Finns det ytterligare producenter eller företag på fastigheten, till exempel föräldrar, barn, make, maka eller sambo, ska även dessa kontrolleras, om det finns anledning att misstänka avvikelser i de uppgifter som lämnats.

4.8 Brev till lantbrukaren om kontrollresultatet

När kontrollresultatet har registrerats ska kontrollresultatet meddelas lantbrukaren. I systemet finns möjligheter att skriva ut ett brukarbrev. Om det finns ytterligare material som utgör underlag för kontrollresultatet ska även dessa skickas med till lantbrukaren. I brevet finns uppgifter om hur lantbrukaren ska gå till väga om han eller hon har invändningar eller synpunkter på kontrollen. Lantbrukaren har sedan 10 dagar på sig att lämna synpunkter på kontrollresultatet. Invändningarna ska vara skriftliga. I vissa fall kan länsstyrelsen besluta att det är aktuellt med en ny kontroll. När en ny kontroll har genomförts ska lantbrukaren meddelas resultatet på nytt.

4.9 Tyst medgivande av kontrollresultat för CDB/DBH

Kontrollresultatet efter en CDB- och DBH-kontroll ska ligga till grund för de ändringar som görs i CDB med ett s.k. tyst medgivande från lantbrukaren. Ett tyst medgivande innebär att om inte lantbrukaren hör av sig med synpunkter på kontrollresultatet, så kommer ändringarna som gjordes vid en kontroll att ligga till grund för ändringar av djuruppgifter i CDB.

Vid kontrollen ska lantbrukaren få information om att de uppgifter som konstaterats vid kontrollen kommer att ligga till grund för ändring av djuruppgifter i CDB.

Om lantbrukaren skickar in synpunkter på kontrollen som leder till en ändring av kontrollresultatet ska uppgifterna registreras i IAKS så snart som möjligt och absolut senast 5 dagar efter lantbrukarens sista ändringsdatum. (Lantbrukaren har 10 dagar på sig från det datum då kontrollresultatet expedierades, och länsstyrelsen ska ha fört in eventuella ändringar senast 5 dagar efter den 10:e dagen.)

Om du ändrar kontrollresultatet efter de här 15 dagarna (10+5) ska du kontakta CDB-enheten och meddela för vilket kundnummer du gjort ändringar. Ange också vilka ändringar som gjorts.

Du kan antingen mejla CDB-enheten eller skicka brev:
cdb@jordbruksverket.se
CDB-enheten, Jordbruksverket, 826 84 Söderhamn

4.10 Force majeure-liknande händelse

I vissa fall kan kontrollen inte genomföras beroende på att någon oförutsedd händelse har inträffat. Vissa händelser kan godkännas som force majeure eller force majeure-liknande händelser, till exempel att lantbrukaren avlider eller under en längre tid inte är arbetsför, naturkatastrofer inträffar, djurstallar förstörs eller besättningen drabbas av en epizooti. Om det inträffar sådana händelser kan lantbrukaren ändå få behålla stödet i sin helhet eller delar av stödet. Även andra oförutsedda händelser kan leda till att stöd ändå betalas ut.

Om du stöter på problem som kan hänföras till force majeure-liknande händelser, bör du diskutera dessa med den som är kontrollansvarig eller stödansvarig.

5 Regler om avisering och problem vid kontrollbesöket

5.1 Olika regler för olika stöd

Det finns olika aviseringsregler för stödkontroller, tvärvillkorskontroller och registerkontroller. Vissa kontroller får aviseras, andra inte. Om kontrollen ska aviseras, ska det göras så kort tid som möjligt före kontrollen.

5.2 Kontroller som får aviseras

Aviseringstiden för djurstödskontroller och vissa tvärvillkorskontroller för djur får inte överstiga 48 timmar. Om du aviserar kontrollen ska du alltid skriva en motivering på kontrollprotokollet om varför du har gjort det. Det ska du göra även om du aviserar kontrollen inom 48 timmar.

Kontroller som får aviseras är

- handjursbidragskontroller
- tvärvillkorskontroller för djurskydd
- gårdsstödskontroller
- kontroller av miljöersättningar
- kontroller av kompensationsbidrag

Du bör vara restriktiv med att skjuta upp aviserade kontrollbesök. Om lantbrukaren eller dennes representant inte har tillfälle att närvara ska du undersöka om kontrollen går att utföra med hjälp av en ersättare eller utan assistans.

5.3 Kontroller som inte får aviseras

Du får inte avisera CDB-kontroller och kontroller av får och getter. Huvudregeln är att kontrollerna ska vara *oaviserade*. Gränsen för när en oaviserad kontroll blir en aviserad kontroll är max tre timmar innan kontrollen ska genomföras. Det är starttiden för kontrollen som räknas.

Kontroller som inte får aviseras är

- CDB-kontroll
- tvärvillkorskontroller för märkning, journalföring och rapportering till CDB
- tvärvillkorskontroller för märkning, journalföring för gris
- får- och gettkontroller.

Företag där kontrollen i vissa fall ändå kan behöva aviseras är hos deltidslantbrukare och lantbrukare som bor i avlägsna områden.

5.4 Samordnade kontroller begränsar möjligheten att avisera

När olika sorters kontroller hos en lantbrukare ska samordnas är det viktigt att tänka på att det är olika aviseringsregler för stödkontroller,

tvärvillkorskontroller och registerkontroller. Det innebär till exempel att om en CDB-kontroll eller tvärvillkorskontroll kombineras med en stödkontroll så begränsas möjligheten att avisera kontrollen.

5.5 Informera lantbrukaren om hur kontrollen går till

Vid aviseringen bör du ge en kort information om hur kontrollen ska gå till, dvs. att du ska räkna djuren, kontrollera märkningen, kontrollera uppgifterna i stalljournalen och de uppgifter som rapporterats till CDB. Informera också lantbrukaren om att han eller hon ska göra det möjligt för dig att räkna djuren och kontrollera märkningen.

5.6 Problem vid kontrollbesök

Om det uppstår problem i samband vid själva kontrolltillfället ska du notera detta i akten. Du ska sedan skicka en tjänsteanteckning med mottagningsbevis till lantbrukaren. Detta gäller i samtliga fall utom vid force majeure.

5.6.1 Om lantbrukaren inte tillåter märknings- och registerkontroll

Om djurhållaren vägrar tillåta en CDB-kontroll eller en får- och getkontroll, har länsstyrelsen i egenskap av tillsynsmyndighet rätt att begära hjälp av polis. Bestämmelserna om detta finns i 6 § tredje stycket lagen (1994:1710) om EG: s förordningar om jordbruksprodukter vad gäller CDB-kontroller samt 19 § lagen (2006:806) om provtagning på djur m.m. vad gäller får- och getkontroller.

5.6.2 Om lantbrukaren inte tillåter stöd- eller tvärvillkorskontroll

Om lantbrukaren av någon anledning vägrar tillåta en stöd- eller tvärvillkorskontroll bör detta respekteras. Detsamma gäller vid kontrolltillfället om lantbrukaren, eller annan ansvarig person, inte medverkar i den utsträckning som kan anses nödvändig för att kontrollen ska kunna genomföras. Lantbrukaren ska dock informeras om att ansökan kan komma att avslås om kontrollen inte kan genomföras till följd av orsaker som beror på lantbrukaren.

5.7 Regelverk om avisering

Stödkontroller och vissa tvärvillkorskontroller får aviseras, om det inte strider mot kontrollens syfte. För tvärvillkoren gäller att om det finns regler om avisering inom respektive tvärvillkorsområde är det dessa regler som gäller. Om en kontroll ska aviseras, ska det göras så kort tid som möjligt före kontrollen. Detta framgår av artikel 27.1 i kommissionens förordning (EG) nr 1122/2009, (IAKS-förordningen).

6 Dokumentation av kontrollen

6.1 Krav som ställs på dokumentationen

6.1.1 Dokumentationen ska ge en objektiv beskrivning

Din dokumentation ska ge en så objektiv beskrivning som möjligt av det som du ser vid kontrolltillfället. Dokumentationen ska beskriva de faktiska förhållandena så väl att även den som inte varit med vid kontrollen kan få en riktig bild av de förhållanden som konstaterades. Med hjälp av din dokumentation ska en annan person, lantbrukare eller myndighet kunna förstå vad du sett och bakgrunden till de ställningstaganden som du gjort.

6.1.2 Den ska vara ett bra beslutsunderlag

Dokumentationen ska ge den handläggare som fattar beslut om stöd, och avgör om stöd villkoren är uppfyllda eller inte, en god bild av de förhållanden som konstaterades vid kontrolltillfället. För att korrekta beslut ska kunna fattas – rätt pengar till rätt lantbrukare – måste fältkontrollen resultera i ett bra beslutsunderlag. Om underlagsmaterialet från kontrollen är väl genomarbetat och väl belyser vad som konstaterades vid kontrolltillfället, underlättar det både vid beslutsfattandet och vid fortsatta kontakter med lantbrukare.

6.1.3 Den ska vara hållbar över tiden

Dokumentationen ska också vara hållbar över tiden, så att den kan vara användbar som kunskapsmaterial om lantbrukaren skulle få en förnyad kontroll. Erfarenheterna från de kontroller som genomförts sedan 1995 är att en god dokumentation vid det första kontrolltillfället är till stor hjälp vid senare handläggning och förnyade kontrollbesök.

6.1.4 Den ska vara underlag vid överklagande

Om beslutet överklagas är det beslutsfattaren vid en överprövande instans som ska besluta i ärendet med stöd av dokumentationen från kontrollen. Om dokumentationen från kontrollen är bristfällig, kan det bli svårt för länsstyrelsen att motivera sitt beslut vid en överprövning.

6.1.5 Den ska kunna hålla för en granskning

Dessutom kan kontrollarbetet komma att granskas och bedömas vid flera olika tillfällen. Granskningen kan komma att utföras av Jordbruksverkets kontrollenhet, enheten för internrevision eller av andra myndigheter som granskar statlig förvaltning. Några av kontrollerna kan också komma att granskas av EU-kommissionens revisorer. Om kommissionens revisorer finner brister i dokumentationen kan det få stora konsekvenser, eftersom revisorerna kan dra slutsatserna att samtliga kontroller i länet eller landet utförts på samma sätt. Detta kan då leda till en sanktion för hela landet eftersom revisorerna utgår ifrån att kvaliteten på kontrollerna är lika.

6.2 Viktigt att tänka på när du dokumenterar

6.2.1 Dokumentera noggrant

Var noggrann när du dokumenterar. I kontrollinstruktioner och protokoll är det inte möjligt att ange exakt vilka detaljer som ska dokumenteras vid ett kontrollbesök. I vissa situationer måste du därför dokumentera betydligt fler uppgifter än vad som uppenbart framgår av kontrollinstruktionen eller protokollet.

Det är särskilt viktigt att dokumentera väl om det uppstår tveksamheter kring kontrollen eller om du iakttar brister. Tänk på att du även måste dokumentera sådana förhållanden som kan komma att ändras efter det att kontrollen genomförts.

Uppmärksamma också att lantbrukaren ska få yttra sig över all den dokumentation som används som underlag för beslut för lantbrukaren, innan beslutet fattas.

6.2.2 Dokumentera fakta och iakttagelser

Det som måste dokumenteras är konstaterade fakta som har betydelse för stöd villkoren. Men det kan även vara bra att notera iakttagelser som inte nödvändigtvis påverkar stöd villkoren för att på det sättet ge ett stöd för minnet och för att ge en korrekt helhetsbild av kontrollbesöket.

6.2.3 Dokumentera vilka stödjande dokument du kontrollerat

Dokumentera också vilka stödjande dokument eller motsvarande som lantbrukaren kunnat uppvisa för att styrka lämnade uppgifter, ex. slaktavräkning nr 7, inköpskvitto nr 35 etc. Det är inte nödvändigt att kontrollera alla uppgifter mot stödjande dokument, men kontrollmomentet ska ingå vid samtliga kontroller. Om det saknas stödjande dokument att kontrollera uppgifter mot så dokumentera detta.

De stödjande dokumenten som kontrollerats ska signeras och dateras av kontrollanten.

6.2.4 Skriv utförliga kommentarer

Dokumentationen ska beskriva dels hur det ser ut, dels på vilket sätt detta påverkar kontrollantens bedömning. Skriv till exempel: "Lantbrukaren har ingen samlad dokumentation över sin besättning." Endast ett fåtal inköpskvitton och hämtkvitton kunde lantbrukaren visa upp efter att ha letat efter dessa under hela den tid som det tog att genomföra kontrollen." Denna beskrivning ger ett fullvärdigt beslutsunderlag, medan enbart kommentaren "stalljournal är inte godkänd" saknar beskrivning om varför stalljournalen inte kan godkännas.

6.2.5 Mer att tänka på

Tänk också på följande:

- Skriv tydligt – tänk på att andra måste kunna läsa noteringarna.
- Skriv med beständig skrift, inte blyerts.
- Notera alltid brister eller fel som är till nackdel för lantbrukaren.
- Gör noteringar för alla de kontrollpunkter som du kontrollerat.
- Använd inte tippex eller motsvarande. Stryk i stället över felaktiga uppgifter så att man kan se den ursprungliga texten. Signera ändringen och dokumentera orsaken, om den inte är uppenbar.
- Se till att noteringarna är sakliga och relevanta.

Utnyttja det material som finns tillgängligt i form av kontrollprotokoll och bilagor. Om det utrymme som finns där inte är tillräckligt för att beskriva vad du konstaterat, använd ett vanligt A4-papper.

7 Tvärvillkor

I enlighet med EU:s regelverk infördes 2005 s.k. tvärvillkor för att förbättra bland annat den yttre miljön och djurmiljön. Tvärvillkoren består huvudsakligen av ett befintligt svenskt regelverk som kopplats till stöden. Syftet med kopplingen är bland annat att förbättra efterlevnaden av reglerna. Kopplingen innebär att en överträdelse av tvärvillkor ger avdrag på samtliga areal- och djurbaserade stöd (utom nationellt stöd och miljöersättningar med åtagandeår 2004 eller tidigare) samt stödet för mervärden i jordbruket som lantbrukaren söker under kalenderåret. Kravet på lantbrukaren att följa tvärvillkoren omfattar jordbruksverksamheten och jordbruksföretagets jordbruksmark. Det är Länsstyrelsen som kontrollerar alla tvärvillkor. Om Jordbruksverket upptäcker överträdelser av tvärvillkor inom sin verksamhet, ska verket rapportera felen till länsstyrelsen.

Tvärvillkoren delas in i skötselkrav och verksamhetskrav. Det är verksamhetskrav som kontrolleras i samband med djurkontroller. Skötselkraven kontrolleras i samband med arealkontroller och beskrivs närmare i kontrollinstruktionen för arealbaserade kontroller.

Verksamhetskrav är regler som redan finns införda inom tre huvudområden:

1. Miljö
2. Folkhälsa, djurhälsa och växtskydd
3. Djurskydd

7.1 Kontrollprotokoll och kontrollpunkter

Kontrollprotokoll för att genomföra tvärvillkorskontrollerna finns dels som protokoll som skrivs ut från IAKS och ARARAT och dels som protokoll som finns att hämta på Handläggargstödet.

Kontroller av tvärvillkor avseende djurskydd utgör en integrerad del av länsstyrelsernas offentliga djurskyddskontroll. Djurskyddskontrollresultaten registreras i IT-systemet DSK-kontroll.

I tabellerna nedan finns de kontrollpunkter som skrivs ut på kontrollprotokoll från IAKS och ARARAT och som antingen berör kontrollpunkter avseende djurmärkning eller kontrollpunkter i de fall kontrollen är uttaget för TVÄR_ALLA.

Tabell 1. Kontrollpunkter Tvärvillkor nötkreatur på CDB-protokoll

Kontrollpunkt	Nr	Enhet	Notering
Tvärvillkor allmänt OK	1	J/N	
Används en av Jordbruksverket godkänd stalljournal	3	J/N	
Antal djur som kontrollerats avseende märkning	4	St	
Antal djur äldre än 20 dagar som helt saknade identitet	5	St	
Antal djur i besättningen	7	St	TuT-djur räknas med, *TiN-djur räknas inte med
Antal korrekt journalförda	8a	St	Djur som är TiN och TuT

(aktiva) djur i besättningen räknas med

Hur många utgångna djur är 9 St
inte utförda ur journalen?
Har det vid kontrollen 10 J/N
framkommit ytterligare
uppgifter som kan påverka
beslut om bidrag?

*TiN = Tillfälligt inne

*TuT = Tillfälligt ute

Tabell 2. Kontrollpunkter Tvärvillkor nötkreatur på CDB-bilagan

Kolumn	Nr	Enhet	Notering
Korrekt märkt	3	J/N/E*	
Om N fanns 1 godkänd bricka?	4	J/N/R**	
Journalförd	14	J/N	Gäller både IN och UT
Händelsedatum	17	datum	
Födelsedatum	18	datum	
PPN Från/Till	21	nummer	

*E= gick inte att läsa av

**R= reservbricka, sätt R endast om djuret har en eller två reservbrickor
men ingen original eller ersättningsbricka finns.

Tabell 3. Kontrollpunkter Tvärvillkor Gris, på Ararat- protokoll
TVÄR_ALLA

Kontrollpunkt	Nr	Enhet
Antal djur i besättningen	1011 TV	St
Journalföring	1013 TV	J/N/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Finns fullständiga uppgifter om inkommande och utgående djur?		St
Om nej, för hur många djur saknas fullständiga uppgifter?		
Märkning	1015 TV	J/N/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Är grisar korrekt märkta?		St
Om nej, hur många djur saknar korrekt märkning?		

Tabell 4. Kontrollpunkter Tvärvillkor Får och get, på Ararat- protokoll
FÅR OCH GET

Kontrollpunkt	Nr	Enhet
Hur många djur saknar fullständig journalföring	216 TV	St
Hur många djur saknar korrekt märkning?	217 TV	St

Tabell 5. Kontrollpunkter Tvärvillkor Får och get, på Ararat- protokoll TVÄR_ALLA

Kontrollpunkt	Nr	Enhet
Antal djur i besättningen	1021 TV	St
Journalföring	1023 TV	J/N/Ej aktuell/Ej
Finns fullständiga uppgifter om inkommande och utgående djur?		kontrollerad St
Om nej, för hur många djur saknas fullständiga uppgifter?		
Märkning	1027 TV	J/N/Ej aktuell/Ej
Är får och getter korrekt märkta?		kontrollerad St
Om nej, hur många djur saknar korrekt märkning?		

Tabell 6. Övriga kontrollpunkter, på Ararat-protokoll TVÄR_ALLA.

Kontrollpunkt	Nr	Enhet
Tvärvillkor allmänt OK	50 TV	N/Inget värde)
CDB kontroll utförd	1000 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Kontroll av fågel och habitat utförd	1001 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Kontroll av grundvatten utförd	1002 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Kontroll av avloppsslam utförd	1003 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Kontroll av nitrat utförd	1004 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Kontroll av nitrat - extra utförd	1005 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Kontroll av växtskyddsmedel utförd	1006 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Kontroll av växtskyddsmedel – extra utförd	1007 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Kontroll av foder och livsmedel utförd	1008 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Kontroll av djurskydd – nöt utförd	1009 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Kontroll av djurskydd – gris utförd	1010 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad
Kontroll av djurskydd – övriga prod.djur utförd	1032 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad

Bibehållande av landskapselement OK	1031 TV	J/N/Ej aktuell/Ej kontrollerad 0,1,2,3/Inget värde
Om nej, ange bedömningsvärdet för allvar		
Om nej, ange bedömningsvärdet för omfattning		
Om nej, ange bedömningsvärdet för varaktighet		
Bevuxen sluttande åkermark OK	1033 TV	J/N/Ej aktuell/Ej kontrollerad 0,1,2,3/Inget värde
Om nej, ange bedömningsvärdet för omfattning		
Bränning av halm OK	1034 TV	J/N/Ej aktuell/Ej kontrollerad 0,1,2,3/Inget värde
Om nej, ange bedömningsvärdet för omfattning		
Uttag av bevattningvatten OK	1036 TV	J/N/Ej aktuell/Ej kontrollerad 0,1,2,3/Inget värde
Om nej, ange bedömningsvärdet för allvar		
Kontroll av anmälningpliktiga djursjukdomar och hormoner utförd	1037 TV	J/Ej aktuell/Ej kontrollerad

7.2 Brister som lantbrukaren inte råder över

Det kan när det gäller tvärvillkoren förekomma brister som inte beror på vare sig försummelse eller avsiktlighet från lantbrukarens sida. I sådana fall är inte vare sig artikel 71 eller artikel 72 i kommissionens förordning (EG) nr 1122/2009 tillämplig och bristen ska över huvud taget inte påverka lantbrukarens stödbelopp. Det kan t.ex. handla om extremt väder eller en olycka som har orsakat förhållanden som lantbrukaren på kort sikt inte kan påverka se artikel 73.

Kontrollanten ska dokumentera även denna typ av brister, men kontrollpunkten ska markeras som att ingen avvikelse är konstaterad. För flertalet av kontrollpunkterna innebär det ”J” och för de kontrollpunkter där enheten är ”ha” lämnas rutan tom.

7.3 Mindre överträdelse

Det finns en separat vägledning kring begreppet mindre tvärvillkorsöverträdelser. Se www.jordbruksverket.se.

8 Nötkreatur – CDB-, DBH- och Milk-kontroller

8.1 Kontroll av märkning, journalföring och rapportering

I en CDB-kontroll kontrollerar man att nötkreatur är märkta med en unik identitet, journalförda och registrerade i det centrala nötkreatursregistret (CDB). Dessa uppgifter ska kontrolleras i fält.

CDB-kontrollen genomförs antingen som en separat kontroll eller tillsammans med någon stödkontroll. De uppgifter som kommer fram vid CDB-kontrollen används också för att bedöma om lantbrukaren brutit mot verksamhetskraven om märkning, journalföring och rapportering.

I detta avsnitt beskrivs följande kontroller:

- CDB-kontroll, som är en ren registerkontroll
- DBH-kontroll, som är en kontroll av att villkoren för handjursbidrag är uppfyllda
- Milk-kontroll, som är en kontroll av mjölkkvoter

8.2 Dokument som används vid CDB-kontroll

Vid kontrollen används följande dokument:

- CDB-protokollet – hämtas ur IAKS
- CDB-bilagan – hämtas ur IAKS
- CDB-bilagan ”Tillägg av nya händelser” – hämtas ur handläggarstödet under Fältkontroll/Regelverk 31/2009

Dokumenterna kompletterar varandra. CDB-protokollet är en sammanställning av de uppgifter som finns i CDB-bilagan. CDB-bilagan kompletteras av blanketten ”Tillägg av nya händelser” som innehåller ett par extra kolumner.

8.3 Felkoder skrivs ut på separat bilaga

Uppgifterna som rapporteras in till CDB kontrolleras mot varandra genom olika matchningar. Om det finns uppgifter som inte stämmer överens, inte är fullständiga eller på något annat sätt är orimliga, genereras en eller flera felkoder. Om det finns felkoder på ett eller flera djur i CDB, skrivs dessa uppgifter ut på en separat bilaga till protokollet. Finns det en stjärna markerad vid djuridentiteten innebär det att det finns minst en felkod på detta djur. Dessa uppgifter bör du särskilt gå igenom vid kontrollen, eftersom det är något fel med de uppgifterna.

Tabell 6. Felkoder för djur i CDB

Felklass beskrivning

1. Djurets identitet saknas eller är felaktig
2. Händelsedatum saknas eller är felaktigt
3. Födelsedatum saknas eller är felaktigt. (När uppgiften saknas har i vissa fall 1995-01-01 skapats)
4. Ras saknas eller är felaktig

5. Kön saknas eller är felaktigt
 6. Rapporteringsorsak (in/ut) saknas eller är felaktig
 7. Produktionsplatsnummer från/till saknas eller är felaktigt
 8. Moderns identitet är felaktig
 9. Slakteriets SE-nummer är felaktigt
 10. Dubbletter. Djur eller händelser finns rapporterade två gånger
 11. Födelseannonser saknas i CDB
 12. Det finns ett utgångsdatum på djuret rapporterat av slakteri eller annan lantbrukare.
Är djuret kvar i besättningen?
 13. Kalvningsintervallet på modern är för kort. Kontrollera moderns identitet.
99. Övriga felorsaker
-

8.4 Så kan du arbeta – de olika stegen

Du kan gå till väga på olika sätt när du gör kontrollen. Men för att kunna besvara punkterna 1–6 i protokollet måste du först kontrollera uppgifterna i CDB-bilagan. Därför kan det vara bra att börja med att fylla i den.

För att du lätt ska kunna flytta uppgifter mellan de olika kontrollpunkterna gör du lämpligen kontrollen på följande sätt:

- Räkna djuren i besättningen och kontrollera märkningen. Fyll i de aktuella kolumnerna i CDB-bilagan.
- Ange om det finns ytterligare djur i besättningen som inte finns upptagna på CDB-bilagan eller som lämnat besättningen och saknar ut-rapportering i CDB. Notera uppgifter om dessa djur sist på bilagan eller på blanketten ”Tillägg av nya händelser”.
- Kontrollera uppgifterna i CDB mot uppgifterna i stalljournalen. Gör en stickprovskontroll på de uppgifter som är registrerade i stalljournalen mot något annat relevant dokument.
- Fyll i kontrollpunkterna 1–6 i CDB-bilagan.

8.5 Stickprovskontroller

Du kan göra stickprovskontroller av märkning, journalföring, CDB-rapportering och kontroll mot andra dokument. Vid CDB-kontroller får du dock bara undantagsvis kontrollera märkningen genom stickprov.

Det är du själv som i varje enskilt fall bedömer om du ska göra en stickprovskontroll.

När en stickprovskontroll görs betraktas hela besättningen som kontrollerad. Man ska alltså inte sätta E (ej kontrollerad) på de djur som inte ingick i stickprovsurvalet.

8.5.1 Urvalet ska vara representativt

Bestäm vad du ska kontrollera genom stickprov (märkning, journalföring eller kontroll mot andra dokument). Börja med den del som passar bäst på gården.

Bestäm vilken strategi du ska använda för att välja ut vilka djur som ska kontrolleras med stickprov. Detta går att göra på flera sätt. Du kan exempelvis välja att ta ut vart fjärde djur i protokollet.

Tänk på att dokumentera hur urvalet gjorts. På protokollet ska det framgå att stickprovsmetoden har använts. Dokumentationen om hur urvalet har gjorts kan göras på separat löstblad.

8.5.2 Stickprovskontroll av journalföring

Alla de djur som finns i besättningen vid kontrolltillfället och de djur som omfattas av stöd (markering i kolumn 1) ska vara journalförda.

Välj ut en representativ grupp av de djur som kontrollen ska omfatta. Minst 10 % av djuren men inte färre än 10 djur ska kontrolleras. Om kontrollen omfattar både CDB och DBH så tänk på att det i urvalet måste ingå handjur, både sådana som lantbrukaren sökt stöd för och sådana som lantbrukaren kan komma att söka stöd för.

Gör sedan så här:

- Alla djur i urvalet uppfyller journalföringskraven: Avsluta kontrollen av journalföringen.
- Alla *utom två djur* uppfyller journalföringskraven: Oavsett om det finns ett eller flera journalföringsfel på respektive djur så räknas det som ett fel. Kontrollera ytterligare 40 % av djuren. Upptäcker du inga ytterligare avvikelser så avslutar du journalföringskontrollen.
- Alla *utom tre djur* uppfyller journalföringskraven: Oavsett om det finns ett eller flera journalföringsfel på respektive djur så räknas det som ett fel. Kontrollera totalt 75 % av djuren. Upptäcker du inga ytterligare avvikelser så avslutar du journalföringskontrollen.
- *Minst fyra djur* uppfyller inte journalföringskraven: Kontrollera hur samtliga djur har journalförts.

OBS! Om ett djur finns kvar i besättningen vid kontrolltillfället, kan uppgift om ras och kön kompletteras utan att det räknas som journalföringsfel.

8.5.3 Stickprovskontroll av märkning

Vid en CDB-kontroll får stickprovskontroll av märkning inte användas rutinmässigt utan bara i särskilda motiverade fall. Det kan till exempel av praktiska skäl inte vara möjligt att samla in samtliga djur före kontrollen eller av arbetarskyddstekniska skäl inte gå att läsa av alla identiteter.

Vilka djur som ska ingå i urvalet är olika beroende på om du gör en CDB- eller en DBH-kontroll. Vid en DBH-kontroll väljer du enbart bland de djur som kan komma att omfattas av en ansökan, dvs. djur av hankön. Vid en CDB-kontroll väljer du bland samtliga djur som finns i besättningen. Om du ska göra både en CDB- och en DBH-kontroll, måste du alltså göra två urval, ett för CDB-kontrollen och ett för DBH-kontrollen.

Du ska kontrollera minst 10 % av djuren men inte färre än 10 djur.

Gör så här:

- Alla djur uppfyller märkningskraven: Avsluta märkningskontrollen.
- Alla djur uppfyller märkningskraven *utom ett djur*: Kontrollera ytterligare 40 %. Upptäcker du inga ytterligare avvikelser avslutar du märkningskontrollen.
- Alla djur uppfyller märkningskraven *utom två djur*: Kontrollera totalt 75 % av djuren. Upptäcker du inga ytterligare avvikelser avslutar du märkningskontrollen.

- Minst tre djur är felaktigt märkta: Kontrollera alla djur om det är möjligt. Det kan till exempel vara så att det inte går att avläsa identiteten på ett djur eftersom det är allt för livligt, men du kan se att djuret är märkt. Gör en notering i så fall.

Upptäcker du ett djur som varken är märkt, infört i stalljournalen eller registrerat i CDB, ska alla djur i besättningen kontrolleras.

8.5.4 Stickprovskontroll mot andra dokument

Om du upptäcker felaktigheter i journalföringen av ett djur när du kontrollerar det mot andra dokument, börjar du med att göra en stickprovskontroll.

Gör så här:

- Välj ut en representativ grupp av de djur som ingår i den aktuella djurkategorin, dock minst 2 djur.
- Uppgifterna i stalljournalen överensstämmer med kontrollerade dokument: Kontrollen kan avslutas.
- Uppgifterna i stalljournalen överensstämmer med kontrollerade dokument *utom för ett djur*: Kontrollera ytterligare 4 djur. Om du inte upptäcker några fler avvikelser kan kontrollen avslutas.
- Uppgifterna i stalljournalen överensstämmer med kontrollerade dokument *utom för två djur*: Kontrollera ytterligare 8 djur. Om du inte upptäcker några fler avvikelser kan kontrollen avslutas.
- Uppgifterna i stalljournalen överensstämmer med kontrollerade dokument *utom för tre djur*: Kontrollera ytterligare 16 djur. Om du inte upptäcker några fler avvikelser kan kontrollen avslutas.
- Uppgifterna i stalljournalen överensstämmer med kontrollerade dokument *utom för fyra djur*: Kontrollera ytterligare 32 djur. Om du inte upptäcker några fler avvikelser kan kontrollen avslutas.
- Uppgifterna är felaktiga *för minst 5 djur*: Kontrollera alla djur.

8.6 CDB-protokollet – sammanställning av kontrollpunkter

Innehållet i CDB-protokollet styrs av vilka kontroller som ska genomföras. Det består dels av övergripande information om lantbrukaren och om vilka kontroller som ingår, dels av de frågor som du ska besvara för de djurstöd som ska kontrolleras.

Vid en **CDB-kontroll** ska följande punkter kontrolleras:

Nr	Kontrollpunkt	Enhet	Notering
1	Tvårvillkor allmänt OK	J/N	
3	Används en av Jordbruksverket godkänd stalljournal?	J/N	
4	Antal djur som kontrollerats avseende märkning	st	
5	Antal djur äldre än 20 dagar som helt saknade identitet	st	
6	Antal kalvar yngre än 20 dagar som helt saknade identitet	st	
7	Antal djur i besättningen	st	TuT-djur räknas med, TiN-djur räknas inte med
8a	Antal korrekt journalförda (aktiva) djur i besättningen	st	TiN och TuT-djur räknas med
8b	Antal omärkta kalvar som inte är journalförda (max 20 dagar gamla)	st	
9	Hur många utgångna djur är inte utförda ur journalen?	St	12 månader tillbaka i tiden
10	Har det vid kontrollen kommit fram ytterligare uppgifter som kan påverka beslut om bidrag?	J/N	

Vid en **handjursbidragskontroll (DBH)** ska följande punkter kontrolleras:

Nr	Kontrollpunkt	Enhet	Notering
1	Tvårvillkor allmänt OK	J/N	
3	Används en av Jordbruksverket godkänd stalljournal?	J/N	
7	Antal djur i besättningen	st	TuT-djur räknas med, TiN-djur räknas inte med
8a	Antal korrekt journalförda (aktiva) djur i besättningen	st	TiN och TuT-djur räknas med
8b	Antal omärkta kalvar som inte är journalförda (max 20 dagar gamla)	st	
9	Hur många utgångna djur är inte utförda ur journalen?	St	12 månader tillbaka i tiden
10	Har det vid kontrollen kommit fram ytterligare uppgifter som kan påverka beslut om bidrag?	J/N	

Vid en **Milk-kontroll** ska följande punkter kontrolleras:

Nr	Kontrollpunkt	Enhet
11	Antal mjölkkor i besättningen	st
12	Senaste mjölkleverans	datum
13	Kvantitet vid senaste leveransen	kg

Utöver dessa kontrollpunkter omfattar kontrollerna ett antal avstämningspunkter som du noterar i CDB-bilagans kolumner. Innehållet i kolumnerna kan likställas med kontrollpunkter.

8.7 Första sidan i protokollet

Uppgifter om lantbrukaren och kontrollerna

Protokollet inleds med ett antal uppgifter och frågor som du ska besvara.

Sammanställning av aktiva djur

Sammanställningen visar antalet aktiva djur och antalet utgångna djur. Med aktiva djur menas de djur som inte har någon ut-händelse registrerad under perioden. Även de djur som är rapporterade som tillfälligt ute (TuT) under perioden räknas som aktiva djur. Eftersom beräkningen är baserad på de uppgifter som är tillgängliga i CDB, innebär det att djur med felkod inte alltid ingår i beräkningen.

I bilagan till protokollet är de aktiva djuren sorterade i nummerordning. De utgångna djuren är sorterade på han- respektive hondjur.

För CDB- och DBH-kontroller anges de djur som funnits på produktionsplatsen från och med utskriftsdatum och 12 månader tillbaka i tiden. Det beror på att både han- och hondjur ska kontrolleras 12 månader bakåt i tiden.

Produktionsplatsnummer

Här ska du markera vilka produktionsplatsnummer du har kontrollerat och om resultatet av kontrollen ska påverka stödbeslutet.

- Markera Ja, om du har kontrollerat produktionsplatsen och den ska ingå i beräkningen inför beslut om nötkreatursstöd.
- Markera Nej, om du har kontrollerat produktionsplatsen men den inte ska ingå i beräkningen inför beslut om nötkreatursstöd. Det kan bland annat bli aktuellt när du har kontrollerat produktionsplatsen för att CDB-kontrollen ska vara komplett, till exempel när du har kontrollerat en transportbil.
- Markera ingenting, om du har fått en utskrift som innehåller fel produktionsplatsnummer. Ta ut ett nytt protokoll.

Ansluten till

Är lantbrukaren (produktionsplatsnumret) ansluten till någon husdjursförening och därmed rapporterar uppgifterna till CDB via föreningen, finns denna information här. I de fall som lantbrukaren rapporterar till Jordbruksverket lämnas raden tom.

Stödspecifik information (1)

I tabellen finns de kontroller du ska utföra. CDB-kontroll kommer alltid att visas på protokollet. Stödkontrollerna visas bara när de är aktuella. Så här tolkar du tabellen:

- Stöd – Kontrollen omfattar följande = Den typ av kontroller du ska göra.
- Status = Statusen på ärendet i IAKS.
- Kontrollkod = Hur eller varför företaget har valts ut.
- Kontroll tidigare år = När stödet/ärendet senast kontrollerades.
- Kontroll utförd = Markeras när det är aktuellt.

Åtgärder (2)

Ange de åtgärder du har vidtagit med datum och signatur. Om du har följt länsstyrelsens checklista ska du också anteckna dessa åtgärder.

Tidsåtgång och fritext (3)

Ange gärna hur mycket tid du har lagt ner på kontrollen. På det sättet blir det lättare att uppskatta hur mycket tid som går åt vid framtida planering av kontrollarbetet.

Om du vill göra anteckningar om vad du ser eller konstaterar vid kontrollen, ska du markera det i rutan "Fritext ska registreras".

Du kan också skicka sådana anteckningar till lantbrukaren samtidigt som du meddelar resultatet av kontrollen.

Närvaro och underskrift (4)

Anteckna alltid vilka personer som var närvarande vid kontrollen. Skriv också under kontrollrapporten.

Lantbrukaren eller dennes representant har möjlighet att underteckna protokollet. Namnteckningen är endast en bekräftelse på närvaro vid kontrollen och betyder inte att kontrollresultatet har accepterats.

Lantbrukaren har också möjlighet att lämna synpunkter på hur du har utfört fältkontrollen. Det kan han eller hon göra till exempel på baksidan av kontrollprotokollet eller på ett separat papper.

8.8 Så fyller du i kontrollpunkterna

1 Tvärvillkor allmänt OK

Kontrollsak: CDB, DBH

Notering: -/Nej

Markera Nej, när det inte finns någon annan lämplig kontrollpunkt du kan använda för att ange en avvikelse eller en förmildrande omständighet. Beskriv också utförligt vad saken gäller.

Denna kontrollpunkt kan du till exempel använda om du konstaterar att flertalet djur endast är märkta med en bricka, alltså att lantbrukaren systematiskt märker djuren med en bricka. Du kan också använda den om ett fåtal djur har tappat båda öronbrickorna men allt annat är så bra skött i besättningen att det kan finnas skäl att inte besluta om avdrag på stöden. Genom att kontrollera att lantbrukaren har beställt ersättningsbrickor, har

reservbrickor i lager eller har blankett hemma för beställning av ersättningsbrickor kan du försäkra dig om att lantbrukaren har beredskap för att snabbt kunna rätta till uppkomna märkningsbrister.

Om du markerat Nej, ska du så snart som möjligt meddela stödhandläggaren, som i sin tur ska se till att vidta rätt åtgärder i tvärvillkorsärendet.

3 Används en av Jordbruksverket godkänd stalljournal?

Kontrollsak: CDB, DBH

Notering: Ja/Nej

Svara Ja, om lantbrukaren använder en journal som är godkänd av Jordbruksverket. Detta innebär inte att journalen behöver vara helt korrekt förd. Ange vilka uppgifter som finns eller saknas på den avsedda platsen i bilagan.

Svara Nej, om lantbrukaren inte använder en godkänd journal. Skriv också en särskild redogörelse om vad som finns i stället. Djuren kan vara journalförda men i en journal som inte är godkänd.

Stalljournal behöver inte föras på produktionsplatser som utgörs av beten där djurhållaren är ensam om att hålla djur.

Regler för stalljournaler

Stalljournal ska föras över nötkreatur

På varje produktionsplats ska det finnas en av Jordbruksverket godkänd journal för djurhållningen (gäller för CDB-kontroller). Stalljournalen ska föras från och med det datum då djuren kom till produktionsplatsen, eller från och med 1 januari 1995. I journalen ska djurhållaren registrera förändringar i djurinnehav och uppgifter om djuren på produktionsplatsen i kronologisk ordning.

Godkända stalljournaler

Följande stalljournaler är godkända för manuell journalföring av nötkreatur:

- SJV:s journal ”Stalljournal för nötkreatur 2000 version 1.1”
- SJV:s journal ”Stalljournal för nötkreatur 2000”.
- SJV:s ”Journal för nötkreatur ver.3”.
- SJV:s journal ”Stalljournal för nötkreatur version 1.2”

Följande program är godkända för elektronisk journalföring av nöt:

- Lundens koprogram, elektronisk stalljournal för nötkreatur
- NIB programmering, elektronisk stalljournal för nötkreatur
- Svensk Mjolk, elektroniska stalljournaler för nötkreatur, KAP-Produktion, Pc-stalljournal och JB-stalljournal

- JB System, elektronisk stalljournal för nötkreatur ver.2000f är godkänd att användas under förutsättning att användaren söker och beviljas dispens
- Jordbruksverkets stalljournal i CDB-internet ("CDB-stalljournal")
- MeatTrac Breeder, elektronisk stalljournal för nötkreatur

Om stalljournal saknas eller om godkänd stalljournal saknas
Om stalljournal saknas ska du genomföra kontrollen i de delar som är möjliga med hänsyn till den dokumentation som finns.

Det är viktigt att du frågar om det finns annan dokumentation som lantbrukaren kan visa upp. Om det finns annan dokumentation ska du använda den. Du ska då tydligt i anteckningarna beskriva vad det är för dokumentation som använts.

Register i stället för stalljournal vid DBH-kontroll

När det endast görs en DBH-kontroll är det inte ett krav att lantbrukaren använder en godkänd stalljournal. Det räcker med att det förs ett register. Registret ska innehålla uppdaterad information och det gör att det ställs vissa krav på formen. Det ska vara en samlad redovisning där det går att följa händelser fortlöpande. Om registret är samlat i en pärm, kollegieblock eller inbunden bok saknar betydelse. Det viktiga är att man kan följa händelser på ett tillfredsställande sätt och att detta kan göras vid kontrolltillfället.

Reglerna om tillgänglighet innebär att du inte ska behöva vänta flera timmar på att lantbrukaren samlar ihop lösa blad och papper så att händelserna går att följa. Om lantbrukaren saknar godkänd stalljournal bör du uppmana honom eller henne att skaffa en sådan.

I vissa fall kan man göra undantag från regeln att journalen ska vara tillgänglig på ett tillfredsställande sätt vid kontrolltillfället. Exempel på sådana fall är om lantbrukaren har sin journal hos en bokföringsbyrå eller använder elektronisk journalföring och det inte är möjligt att få tillgång till journalen vid kontrolltillfället. I dessa fall får du och lantbrukaren komma överens om hur och när journalen eller utskriften ska vara tillgänglig.

4 Antal djur som kontrollerats avseende märkning

Kontrollsak: CDB

Notering: Antal

Ange hur många djur du har kontrollerat märkningen på. Hämta uppgifterna från CDB-bilagan, kolumn 3. Räkna också in nya djur som du har kontrollerat och som finns upptagna på bilagan "Tillägg av nya händelser". Om du konstaterar att det finns djur som är helt oidentifierade, ska du också räkna in dem.

OBS! Djur som är tillfälligt inne (TiN) ska du inte räkna med i denna kontrollpunkt.

5 Antal djur äldre än 20 dagar som helt saknade identitet

Kontrollsak: CDB

Notering: Antal

Ange om det vid kontrolltillfället finns djur äldre än 20 dagar som det inte går att få fram identitetsuppgifter för. Det kan till exempel vara så att lantbrukaren inte känner till identiteten, att de helt saknar märkning, inte är journalförda och inte är registrerade i CDB.

Om du träffar på ett eller flera djur som inte går att identifiera, ska du snarast skicka en kopia på kontrollprotokollet till: *Registerenheten, Jordbruksverket, 551 82 Jönköping*. Det är viktigt att du dokumenterar de uppgifter som finns tillgängliga om djuret.

Djur där du kan registrera en nyhändelse ska du inte räkna in i denna kontrollpunkt. Där ska inte heller ingå djur som till exempel saknar öronbrickor men som är införda i stalljournalen eller registrerade i CDB.

6 Antal kalvar yngre än 20 dagar som helt saknade identitet

Kontrollsak: CDB

Notering: Antal

Här noterar du kalvar som vid kontrolltillfället inte går att identifiera på grund av att de helt saknar märkning, inte finns införda i stalljournalen och inte är registrerade i CDB, dvs. djur som inte har fått någon identitet ännu.

Kalvar som har fått en identitet, men där brickorna ännu inte sitter i öronen, ska du inte redovisa här. Dem redovisar du i stället i bilagan genom att sätta N i kolumnen "Korrekt märkt" och N i kolumnen "Om N fanns 1 godkänd bricka?"

7 Antal djur i besättningen

Kontrollsak: CDB, DBH

Notering: Antal

Ange antalet djur som finns i besättningen. Räkna även nyfödda, ännu omärkta, kalvar. Det är alltså de djur som finns i besättningen vid kontrolltillfället som du ska räkna, inklusive djur som rapporterats som tillfälligt ute.

OBS! Djur som är journalförda som tillfälligt inne i en besättning ska inte ingå i beräkningen.

8a Antal korrekt journalförda (aktiva) djur i besättningen

Kontrollsak: CDB, DBH

Notering: Antal

Ange det antal djur (levande) i besättningen som är journalförda vid kontrolltillfället. Stäm av att alla de djur som finns i besättningen enligt

kontrollpunkt 7 är journalförda.

Om du konstaterar att en eller flera uppgifter saknas, kan lantbrukaren komplettera journalen med dessa uppgifter vid kontrollen. Kan alla de uppgifter som saknas i stalljournalen kompletteras, ska uppgifterna i journalen anses uppdaterade. Med komplettering menas att lantbrukaren har uppgifterna på något annat dokument som finns tillgängligt, t.ex. inköpskvitto. Uppgifter om ras och kön kan kompletteras i journalen för de djur som finns i besättningen utan att det finns andra dokument som styrker dessa uppgifter.

Uppgifter om inköpta djur ska verifieras mot andra dokument. Dessa dokument måste vara tillgängliga vid kontrollbesöket för att journalen ska kunna kompletteras.

Om lantbrukaren inte kan komplettera journalen med

- djuridentitet
- datum
- leverantör

ska du inte räkna in djuren i denna kontrollpunkt. Dessa tre uppgifter är obligatoriska och leder till sanktion om de saknas.

Om lantbrukaren inte kan komplettera journalen med

- ras
- kön

ska du räkna in djuren i denna kontrollpunkt. Dessa två uppgifter är obligatoriska men leder inte till sanktion. Upplys lantbrukaren om att de ska finnas med.

Obs!

- djur journalförda som TiN eller TuT ska ingå i beräkningen
- djur som borde varit utförda ur journalen men som står som aktiva ska **inte** räknas med
- omärkta kalvar yngre än 20 dagar, födda i besättningen men ej rapporterade till CDB ska **inte** tas med (dessa tas upp i punkt 8b)

Regler för journalföring

Händelserna ska journalföras samma dag som de inträffar

Uppgifter ska registreras i journalen samma dag som förändringen eller händelsen inträffar. När det gäller nyfödda kalvar definieras händelsen som den dag då djuret märks, senast 20 dagar efter födelsen. Det är förstås tillåtet att journalföra djuret innan det märks, men det är inget krav.

För djur som köps in, säljs eller dör ska uppgifterna föras in i journalen samma dag som förändringen sker.

Djurens identitet och datum för händelserna ska alltid registreras. Journalen ska föras bokföringsmässigt. Om lantbrukaren fört journalen med blyerts, ska du upplysa lantbrukaren om att journalen ska föras med beständig skrift.

Följande uppgifter ska registreras:

- Djur som kommer till produktionsplatsen - uppgifter om varifrån de kommer och djurets identitet
- Djur som lämnar produktionsplatsen - uppgifter om var de lämnas (gäller även döda djur) och djurets identitet
- Födslar (kalvningar)
- Dödsfall
- Datum för varje händelse
- Kön
- Ras eller färg

Komplettering av uppgifter i journalen

Lantbrukaren har rätt att komplettera journalen med uppgifter som fattas. Det ska då göras vid kontrollbesöket. Vid komplettering av uppgifterna ska de kunna styrkas med andra dokument eller motsvarande som finns tillgängliga vid kontrollen. Ett utdrag ur CDB är inte att betrakta som styrkande dokument. Födslar i den egna besättningen kan i normalfallet inte kompletteras då det vanligtvis inte finns dokumentation som kan styrka händelsen. Om alla de uppgifter som fattas i journalen kan kompletteras, ska uppgifterna i journalen anses uppdaterade.

8b Antal omärkta kalvar som inte är journalförda (max 20 dagar gamla)

Kontrollsak: CDB, DBH

Notering: Antal

Ange antal omärkta kalvar som är födda i besättningen och som är högst 20 dagar gamla.

9 Hur många utgångna djur är inte utförda ur journalen?

Kontrollsak: CDB, DBH

Notering: Antal

Ange hur många djur som inte längre finns kvar i besättningen och som fortfarande står som levande i journalen. Kontrollera djuren från kontrolldatum och 12 månader bakåt. *Räkna både hon- och handjur.* Detta gäller både djur som finns utrapporterade i CDB (och inte kunnat uppdateras) och djur som förts upp som ny uthändelse på ”tillägg nya händelser”.

Räkna inte med djur som gick ut för mer än 12 månader sedan och som står som levande i CDB och i journalen. För dessa djur skapar du en ny uthändelse, och du anger ett N i kolumn 15 (Journalförd) på bilagan ”Tillägg av nya händelser”. Upplys lantbrukaren om att dessa djur ska föras ut ur journalen.

Räkna inte heller med djur som gick ut för mer än 12 månader sedan och som står som levande i journalen och som är utrapporterade ur CDB. Dessa djur ingår inte i kontrollen och finns inte med i kontrollprotokollet. Om du ändå hittar sådana djur, upplys du lantbrukaren om att han eller hon ska föra ut dem ur journalen.

Om det vid kontroll konstateras att en eller flera uppgifter saknas ska lantbrukaren ges tillfälle att komplettera uppgifterna. De kompletterande uppgifterna ska styrkas med andra dokument eller motsvarande som ska finnas tillgängliga vid kontrollbesöket. Ett utdrag ur CDB är inte att betrakta som styrkande dokument.

Om lantbrukaren inte kan komplettera med

- djuridentitet
- datum
- mottagare

ska djuren räknas med i denna kontrollpunkt. Dessa tre uppgifter är obligatoriska och belastade med sanktion om de saknas.

Om lantbrukaren inte kan komplettera med

- ras
- kön

ska djuren inte räknas med i denna kontrollpunkt. Dessa två uppgifter är obligatoriska men inte belastade med sanktion. Uppllys lantbrukaren om att uppgifterna ska finnas med i journalen.

10 Har det vid kontrollen kommit fram ytterligare uppgifter som kan påverka beslut om djurbidrag?

Kontrollsak: DBH

Notering: Ja/Nej

Markera med Ja, när du har iakttagit och dokumenterat något som kan påverka bidragen men som inte kommer fram i övriga kontrollpunkter eller på CDB-bilagan. Exempel på detta är om lantbrukaren har haft problem med djurens öronbrickor på något sätt, brickor saknas men är beställda, djuren har trasiga öron m.m.

Det är viktigt att du i alla dessa lägen beskriver de faktiska förhållandena, alltså att djuret saknade korrekt id-märkning (N i kolumn 4 i CDB-bilagan) och dokumenterar vad som hänt.

8.9 Kontroller av mjölkkvoter (Milk-kontroll)

11 Antal mjölkkor i besättningen

Kontrollsak: Milk

Notering: Antal

Ange det antal mjölkkor som finns i besättningen vid kontrolltillfället. Med mjölkkor menas även sinkor.

12 Senaste mjölkleverans

Kontrollsak: Milk

Notering: Datum

Ange datum för den senaste mjölkleveransen. Det kontrollerar du lämpligen mot det senaste tankkvitto som en mjölkbil eller motsvarande lämnat hos

lantbrukaren.

13 Kvantitet vid senaste leveransen

Kontrollsak: Milk

Notering: Antal l

Ange antal liter som levererades vid den senaste mjölkleveransen. Det kan du till exempel kontrollera mot det senaste tankkvitto som en mjölkbil eller motsvarande lämnat hos lantbrukaren.

Det är viktigt att du noterar rätt datum för leveransen och rätt kvantitet mjölk. Jordbruksverket kommer nämligen senare att kontrollera att denna kvantitet mjölk verkligen har levererats in till mejeriet.

Speciellt för Milk-kontroller

Det är Jordbruksverket som väljer vilka lantbrukare som ska kontrolleras för Milk. Det urval som länsstyrelsen fått för 2010 kan kontrolleras mellan den 1 april 2010 och den 31 mars 2011.

Observera att om Milk-kontrollen inte görs samtidigt med en CDB-kontroll, ska Nej skrivas på raden "CDB-kontroll" på protokollets förstasida.

De lantbrukare som enbart är uttagna för Milk-kontroll måste även tas ut för en CDB-kontroll.

8.10 CDB-bilagan – sammanställning av kontrollpunkter

Kolumn	Nr	Enhet	Notering
Korrekt märkt	3	J/N/*E	
Om N fanns 1 godkänd bricka?	4	J/N/**R	
Finns i besättningen	5	J/N	Frivillig
Tillhör annan producent	6	J	
Journalförd	14	J/N	Gäller IN och UT
Ny identitet	16	J	Notera på raderna för kommentarer
Händelsedatum	17	datum	
Födelsedatum	18	datum	
Ras	19	kod	
Kön	20	T/K	
PPN från/till	21	Siffror	
Moderns identitet	22	SE/SHS-nummer	
Kontroll mot annat dok.	23	J	Notera vilken typ av dokument som kontrollen skett mot

*E= gick inte att läsa av

**R= reservbricka, sätt R endast om djuret har en eller två reservbrickor men ingen original eller ersättningsbricka finns.

8.11 Uppgifter i CDB-bilagan

På CDB-bilagan redovisas uppgifter för nötkreatur som rör handjursbidraget och kontroll av identifiering och registrering av nötkreatur. Eftersom uppgifterna i CDB-kontrollen om hur djuren märkts, journalförts och registrerats kommer att ligga till grund för många stöd, berör vissa kolumner flera kontrollsaker och andra kolumner endast en kontrollsak. Oavsett vilken kontrollsak som ska kontrolleras kommer CDB-bilagan att omfatta samma antal kolumner.

CDB-bilagan skrivs ut per produktionsplatsnummer. Uppgifterna som skrivs ut är de uppgifter som finns registrerade i CDB när blanketten skrivs ut och tolv månader bakåt i tiden. Uppgifter som rapporteras till Jordbruksverket och husdjursföreningarna registreras kontinuerligt. Det kan ändå hända att det vid kontrolltillfället finns uppgifter som har rapporterats till registret men som ännu inte är registrerade. Dessa uppgifter finns därför inte med på bilagan.

Djur med en eller flera *felkoder* markeras med en stjärna. Dessa djur skrivs också ut på en särskild felbilaga. På felbilagan framgår det vilka felkoder som finns registrerade på djuren.

Djuren sorteras enligt följande:

1. Alla aktiva djur i nummerordning (djuridentitetsnummer)
2. Utrapperade handjur i nummerordning (djuridentitetsnummer)
3. Utrapperade hondjur i nummerordning (djuridentitetsnummer)

För *utgångna djur* finns det en in- och en ut-händelse för djuret, och dessa skrivs ut på protokollet under varandra.

CDB-bilagan ska vid kontrolltillfället kompletteras med den information som ännu inte är anmäld eller registrerad.

8.12 När händelser ska ändras, läggas till eller tas bort

Händelser ska ändras

Om uppgifterna i en in- eller ut-händelse för ett djur, exempelvis ras eller datum, ska ändras, ska du göra ändringen i CDB-bilagan.

Nya händelser ska läggas in

Om en ny händelse har skett, exempelvis ett djur har fötts eller gått till slakt, ska en ny händelse skapas genom att du fyller i bilagan "CDB- Tillägg av nya händelser". Bilagan skrivs ut i handläggarstödet under Fältkontroll/Regelverk 31/2009.

Dubbla eller felaktiga händelser

För att det ska bli tydligt vilka händelser som ska tas bort vid kontrollregistreringen ska du markera händelsen som ska tas bort genom att dra ett streck över den. Skriv också "ta bort".

8.13 Så fyller du i kolumnerna i CDB-bilagan

I några kolumner ska kontrollen markeras med J eller N. I andra kolumner räcker det med att notera den nya uppgiften i de fall du vill ändra något. Finns det inga avvikelser kan du spärra rutan genom att dra ett streck.

Kolumn 1: Stöd

Kontrollsak: DBH

I kolumn 1 finns ett kryss eller en kod som markerar om djuret vid utskriftstillfället är kategoriserat och uppfyller bidragsvillkoren.

Därför kan det saknas markering för vissa djur

Om det saknas markering för vissa djur som enligt lantbrukaren borde finnas med, kan orsaken bland annat vara att uppgifterna ännu inte är överförda från slaktdatabasen till bidragssystemet. En annan orsak kan vara att man har konstaterat att djuret inte uppfyller de bidragsvillkor som finns och därmed har blivit bortsorterat. Dessa djur kommer därmed inte att betraktas som ”stöddjur” och kommer därför heller inte att ingå i ansökan. Dessa uppgifter har kontrollerats mot CDB i stödsystemet och är inget som du behöver vidta någon åtgärd för.

Kolumnerna 2, 7-13: Uppgifter i CDB

Kontrollsak: Alla

Uppgifterna i kolumnerna 2 och 7–13 är de som vid utskriftstillfället fanns registrerade i CDB. Dessa uppgifter ska du kontrollera mot lantbrukarens stalljournal.

Om uppgiften i CDB inte överensstämmer med stalljournalen, notera den uppgift som finns i stalljournalen i respektive kolumn.

UUSN och TuT

I kolumn 12 anges oftast ett produktionsplatsnummer som finns rapporterat för respektive ut-händelse. I vissa fall kommer det i denna kolumn att skrivas ut en bokstavskombination i stället, UUSN eller TuT. Bokstavskombinationen UUSN innebär att lantbrukaren har rapporterat ”utgång utan SE-nummer” och TuT innebär att djuret är rapporterat som tillfälligt ute.

Kolumn 3: Korrekt märkt

Kontrollsak: Alla

Notering: J/N/E

Om märkningen är korrekt, d.v.s. om djuret har två original/ersättningsbrickor, eller en original/ersättningsbricka kombinerat med en reservbricka, markera med J.

Om djuret inte är korrekt märkt, d.v.s. om djuret saknar brickor helt, har endast en original/ersättningsbricka eller endast en reservbricka markera med N.

Om djuret är märkt med två öronbrickor men det av någon anledning inte går att läsa av identiteten, markera med E. Du måste också dokumentera varför det inte gick att läsa av öronbrickorna, till exempel att öronbrickorna var kraftigt missfärgade.

Om ett djur som är fött efter 1995 är märkt med blåa identitetsbrickor, markera med N. Dessa djur betraktas som felmärkta, men det ska inte leda till någon tvärvillkorssanktion. Gör därför en notering i fritexten att djuret har blåa öronbrickor.

Regler för märkning av nötkreatur

Alla djur ska vara märkta

Alla djur ska vara märkta enligt SJVFS 2007:12. Kalvar ska märkas med en originalbricka i vardera örat senast 20 dagar efter födelsen. Om kalven lämnar produktionsplatsen inom 20 dagar efter födelsen, måste den märkas före transporten.

Godkända öronbrickor

Det finns sex godkända öronbrickor för nötkreatur:

- Gul originalbricka
- Ersättningsbricka
- Reservbricka
- Elektronisk bricka
- Föreningsbricka
- Blå originalbricka
- Röd originalbricka (importerade djur)

Gul originalbricka används när nötkreatur märks på sin födelseplats. Brickorna är förpräglade med produktionsplatsnummer, individnummer och kontrollsiffra.

Ersättningsbricka används när en originalbricka förloras eller blir oläslig. Ersättningsbrickan är förpräglad med produktionsplatsnummer, individnummer och kontrollsiffra och är identisk med den förlorade originalbrickan.

Reservbricka kan användas i stället för en ersättningsbricka. Reservbrickan, som är förpräglad med produktionsplatsnummer, får endast användas när en original- eller en ersättningsbricka finns i djurets andra öra. Individnumret och kontrollsiffran måste skrivas dit med en märkpena för bestående skrift. Informera brukaren att han ska byta ut reservbrickan mot en ersättningsbricka.

Elektronisk bricka används när nötkreatur märks på sin födelseplats. Brickorna är förpräglade med produktionsplatsnummer, individnummer och kontrollsiffra. Brickan har en inkapslad transponder.

Föreningsbricka är förpräglad med föreningsnummer, besättningsnummer och individnummer.

Blå originalbricka användes till nötkreatur som var födda före 1995 när dessa märktes om för att få en unik identitet.

OBS! Kalvar som är märkta med blå identitetsbrickor i öronen betraktas som felmärkta, men det ska inte ge någon tvärvillkorssanktion. Blå brickor får endast beställas och användas som ersättningsbrickor, dvs. en blå bricka ersätts alltså med en annan blå bricka.

Röd originalbricka används för nötkreatur som importerats efter den 1 januari 1995.

Märkning av nötkreatur födda den 1 januari 1995 eller senare
Nötkreatur födda den 1 januari 1995 eller senare ska vara märkta med två SE-brickor. Original- och ersättningsbrickor ska innehålla uppgifter om

- landsbeteckning (SE för Sverige)
- födelsebesättningens produktionsplatsnummer
- djurets individnummer
- kontrollsiffra.

Om besättningen är ansluten till någon avelskontroll fanns det möjlighet att fram till och med den 31 maj 1996 märka djur permanent med föreningsbrickor. Dessa öronbrickor ska vara präglade med föreningsbrickans logotyp, föreningsnummer, medlemsnummer och individnummer.

Märkning av nötkreatur födda före 1995

Nötkreatur födda före den 1 januari 1995 ska vara märkta med en unik identitet. Djur som inte ingår i något officiellt kontrollprogram ska vara märkta med blå SE-brickor. Djur som är anslutna till ett officiellt kontrollprogram (kokontroll, härstamningskontroll, KAP eller semin) ska vara märkta med SHS-brickor innehållande djurets identitet i det officiella kontrollprogrammet.

Märkning av importerade nötkreatur

Nötkreatur importerade efter den 1 januari 1995 ska vara märkta med röda SE-brickor.

Kolumn 4: Om N, finns en godkänd bricka?

Kontrollsak: Alla

Notering: J/N/R

Lämna kolumnen tom, om djuret är markerat med J eller E i kolumn 3.

Om djuret inte är korrekt märkt (kolumn 3), men däremot har *en* originalbricka eller ersättningsbricka, markera kolumn 4 med J.

Om djuret är märkt med en eller två reservbrickor och ingen original/ersättningsbricka finns, markera med R.

Om djuret är omärkt markera med N.

Om djuret är omärkt, delvis märkt eller har någon annan typ av märkning, notera detta på raderna för kommentarer.

Exempel – En gul bricka saknas

Ett djur som borde vara märkt med två gula SE-brickor har tappat en bricka. Lantbrukaren har ännu inte beställt ersättningsbricka eller reservbricka. Markera att en bricka saknas med ett N i kolumn 3 och med ett J i kolumn 4. Skriv en kommentar om att brickan ännu inte är beställd.

Exempel – Märkning saknas helt

Ett djur som borde vara märkt med två gula SE-brickor saknar helt märkning. Lantbrukaren säger att brickor är beställda men dessa har ännu inte kommit. Därför är djuret omärkt. Markera att all märkning saknas med ett N i kolumn 3 och med ett N i kolumn 4. Skriv en kommentar om att brickor är beställda enligt lantbrukaren.

Kolumn 5: Finns i besättningen

Kontrollsak: Alla

Notering: J/N

De djur som du har sett i besättningen markerar du med ett J. Detta förutsätter att du har kontrollerat märkningen eller säkerställt identiteten på annat sätt. Kolumnen är frivillig att använda.

Kolumn 6: Tillhör annan producent

Kontrollsak: Alla

Notering: J

I de fall djuret/djuren uppenbart tillhör någon annan lantbrukare, markera kolumnen med J. Lämna annars kolumnen tom. Denna kolumn ska i de flesta fall endast användas i samband med sambeten eller där två producenter har produktion i samma byggnader.

Om felaktiga produktionsplatsnummer dyker upp

Ibland kan det hända att det skrivs ut fler PPN på kontrollprotokollen än vad det borde göra. Eftersom det kan finnas en mängd olika varianter på detta problem, är det viktigt att du diskuterar fallet med den kontrollansvarige eller stödansvarige, innan du beslutar hur du ska hantera de extra PPN som dyker upp.

Det kan finnas flera anledningar till att detta händer. Lantbrukaren kan till exempel ha angett ett eller flera PPN, i SAM eller ansökan om stöd, som aldrig har utnyttjats. Oftast har lantbrukaren haft för avsikt att använda detta som ett TuT-PPN men vid kontroll visar det sig sedan att lantbrukaren inte har

använt produktionsplatsen. För att inte stödberäkningarna ska bli felaktiga är det viktigt att du tar bort eller avmarkerar dessa PPN. Du behöver då inte sitta och markera varje enskilt djur med ”tillhör annan producent”.

Följande alternativ kan användas beroende på varför det ”felaktiga” produktionsplatsnumret har dykt upp.

- Gör en notering på protokollet. Handläggaren gör sedan om registreringen för produktionsplatsnumret innan kontrollresultaten registreras.
- Det extra PPN som finns på protokollet tillhör lantbrukaren men är en transportbil som används för livdjursförmedling. I detta fall ska inte det PPN som finns för transportbilen ingå i stödberäkningen, men det ska ändå kontrolleras om det är en CDB-kontroll. Du ska då genomföra kontrollen i sin helhet och göra en markering för transportbilens PPN. Vid kontrollregistreringen finns det sedan möjlighet att markera det aktuella PPN:et med ett N. Det aktuella produktionsplatsnumret kommer då inte att ligga till grund för stödberäkningarna för DBH.

Kolumn 14: Journalförd

Kontrollsak: Alla

Notering: N

Om djuret inte är journalfört, markera med N på raden för in- eller ut-händelse. Observera att lantbrukaren har möjlighet att komplettera stalljournalen.

Utgångna djur

För djur som står som levande i CDB och i journalen, ska du skapa en ny ut-händelse. Markera med N i kolumn 15 (Journalförd) på raden i bilagan ”Tillägg av nya händelser”.

För djur som gick ut för mer än 12 månader sedan och står som levande i journalen men är utrapporterade ur CDB ska du inte skapa någon ny händelse. Dessa djur ingår inte i kontrollen och finns inte heller med i kontrollprotokollet. Du ska upplysa lantbrukaren om att dessa djur ska föras ut ur journalen.

Komplettering av uppgifter i journalen

Lantbrukaren har rätt att komplettera journalen med uppgifter som fattas. Det ska då göras vid kontrollbesöket. Kompletteringen ska kunna styrkas med andra dokument eller motsvarande som finns tillgängliga vid kontrollen. Ett utdrag ur CDB är inte att betrakta som styrkande dokument. Födslar i den egna besättningen kan i normalfallet inte kompletteras då det vanligtvis inte finns dokumentation som kan styrka händelsen.

Om alla de uppgifter som fattas i journalen kompletteras, ska uppgifterna i journalen anses uppdaterade.

Om lantbrukaren inte kan komplettera journalen med

- djuridentitet
- datum
- leverantör/mottagare

markera med ett N i denna kolumn. Dessa tre uppgifter är obligatoriska och leder till sanktion om de saknas.

Om lantbrukaren inte kan komplettera journalen med

- ras
- kön

ska du anse att djuren är journalförda. Dessa två uppgifter är obligatoriska men leder inte till sanktion. Upplys lantbrukaren om att de ska finnas med.

Regler för journalföring

Händelserna ska journalföras samma dag som de inträffar

Uppgifter ska registreras i journalen samma dag som förändringen eller händelsen inträffar. När det gäller nyfödda kalvar definieras händelsen som den dag då djuret märks, senast 20 dagar efter födelsen. Det är förstås tillåtet att journalföra djuret innan det märks, men det är inget krav.

För djur som köps in, säljs eller dör ska uppgifterna föras in i journalen samma dag som förändringen sker.

Djurens identitet och datum för händelserna ska alltid registreras. Journalen ska föras bokföringsmässigt. Om lantbrukaren fört journalen med blyerts, ska du upplysa lantbrukaren om att journalen ska föras med beständig skrift.

Följande uppgifter ska registreras:

- Djur som kommer till produktionsplatsen - uppgifter om varifrån de kommer och djurets identitet
- Djur som lämnar produktionsplatsen - uppgifter om var de lämnas (gäller även döda djur) och djurets identitet
- Födda kalvar
- Dödsfall
- Datum för varje händelse
- Kön
- Ras eller färg

Kolumn 15: Ny identitet

Kontrollsak: Alla

Notering: J

Om uppgiften i kolumn 2 om djurets identitet är felaktig, markera med J. Skriv den rätta identiteten längst ner på bilagan vid "Kommentarer".

Ändra identiteten även om både stalljournalen och uppgiften i CDB överensstämmer, men det visar sig vid en kontroll av märkningen att identiteten är felaktig. Detta förutsätter att du vet att det är "rätt" djur du läst av märkningen på.

Kolumn 16 och 17: Händelsedatum och födelsedatum

Kontrollsak: Alla

Notering: Datum

Om händelsedatum eller födelsedatum i kolumnerna 7 och 8 är felaktigt, notera det korrekta datumet. För djur som är födda i besättningen innebär det att om födelsedatumet ska ändras måste du ändra denna uppgift både i kolumn 16 och 17.

Du behöver inte kontrollera födelsedatum för inköpta djur.

Om det visar sig att födelsedatum för ett inköpt djur är felaktigt, ska du bara ändra om det är ett uppenbart fel som till exempel beror på felstansning. I annat fall är det köparens uppgift att kontakta födelsebesättningen som i sin tur ska kontakta CDB för en ändring.

Avser händelsedatum ingångsdatum i CDB och detta är 31 december 1997 ska detta inte ändras till något tidigare datum.

Kolumn 18: Ras

Kontrollsak: Alla

Notering: Kod

Uppgifterna om ras förekommer bara i samband med in-händelsen. Om du behöver korrigera en uppgift, gör du det på raden för in-händelsen. För inköpta djur ska ingen ändring av ras göras, vilket innebär att du inte behöver kontrollera ras för inköpta djur.

Följande koder används för att notera ras i stalljournalen och i CDB

01	SRB	24	Gelbvieh
02	SLB	25	Chianina
03	SKB	26	South Devon
04	SJB	27	Montbéliard
05	SAB	28	Fleckvie
06	RB	29	Wagye
08	Hereford	30	Dansk korthorn
09	Charolais	31	Brown Swiss
11	Aberdeen Angus	40	Rödkulla
12	Limousin	41	Fjällko
14	Simmental	42	Väneko
16	Highland Cattle	43	Bohuskulla
17	Belted Galloway	44	Ringamålako
18	Blonde D´Aquitaine	50	Telemarkfe
19	Dexter	51	Vestlandsk fjordfe
20	Galloway	52	Dølafe
21	Tiroler Grauvieh	90	Amerikansk Bison
22	Piemontese	91	Bubalus bubalus
23	Belgisk blå och vit boskap	99	Korsning/obestämd ras

Kolumn 19: Kön

Kontrollsak: Alla

Notering: T/K

Se till att uppgifter om kön alltid finns angivna. Det gäller för alla händelser. Gör eventuella korrigeringar på raden för respektive in- eller ut-händelse.

Kolumn 20: PPN Från/Till

Kontrollsak: Alla

Notering: Nummer

Lämna kolumnen tom, om djuret är fött på produktionsplatsen,

Om djuret är inköpt eller har lämnat besättningen, ange det PPN som djuret kommer ifrån respektive det PPN som tagit emot djuret.

Kolumn 21: Moderns identitet

Kontrollsak: CDB

Notering: ID-nummer

Är uppgiften om moderns identitet som finns i kolumn 13 felaktig, skriv den rätta identiteten i kolumnen. *Observera att en ändring av moderns identitet endast får göras om djuret står i sin födelsebesättning.*

För inköpta djur görs ingen ändring om det inte av något annat dokument tydligt framgår att uppgiften i stalljournalen är den rätta.

Kolumn 22: Kontroll mot annat dokument

Kontrollsak: Alla

Notering: J

Markera med J, om du har kontrollerat uppgifterna i stalljournalen mot andra dokument.

Notera i anteckningsfältet längst ner på protokollet vilka andra dokument som du har kontrollerat mot.

Lämna kolumnen tom om du inte har gjort någon kontroll. Gör också en notering i fritext på protokollet om varför du inte har gjort någon kontroll.

Uppgifter som ska kontrolleras mot andra dokument

I kontrollen ingår att kontrollera andra dokument som kan styrka de uppgifter som finns i stalljournalen. I de fall besättningen består av enbart djur som rekryterats från den egna besättningen finns få andra dokument som kan användas. Det kan finnas kokort, härstamningsbevis eller andra uppgifter från officiell härstamningskontroll som kan användas.

Djur som kommit till eller lämnat besättningen så nära kontrolltillfället att någon händelserapportering ännu inte finns registrerad i CDB bör du alltid kontrollera mot andra dokument. Om lantbrukaren vid kontrolltillfället inte kan visa något

dokument som styrker sådana in- eller uthändelser, ska du begära in ett sådant innan kontrollen kan anses avslutad.

De uppgifter som du ska kontrollera är

- ålder
- in- och utgångsdatum
- uppgift om varifrån djuret kom eller vart det förflyttades.

Dokumenterna kan vara till exempel köp- och säljfakturor, hämtkvitton vid slakt, slaktavräkningar, veterinärintyg eller andra dokument som innehåller uppgifter om djuren. Ett utdrag ur CDB är inte att betrakta som styrkande dokument. Om du inte upptäcker några fel, kan du anse att journalföringen är OK för alla djur. Därmed behövs ingen ytterligare kontroll.

Om du upptäcker felaktigheter i journalen, ska du göra ytterligare kontroll med stickprovsmetoden. Stickprovsmetoden beskrivs närmare i kap 8.5 på sidorna 22-24.

8.14 Bilaga ”Tillägg av nya händelser”

För nya händelser ska du använda bilagan ”Tillägg av nya händelser”. Bilagan är uppbyggd av kolumner. Där finns de kontrollpunkter som finns i den ordinarie CDB-bilagans kolumner samt kolumnerna 25 och 26.

Kolumn 25: In/UT/TuT

Kontrollsak: Alla

Notering: In/Ut/TuT

Kolumnen ska användas när du lägger till nya händelser.

Kolumn 26: Händelsekod

Kontrollsak: Alla

Notering: 0–10

Kolumnen ska användas när du lägger till nya händelser. Eftersom kontrollresultaten kommer att vara tillgängliga i CDB, måste den nya händelse som läggs till att vara kodad så att det framgår vilken typ av händelse det är.

Följande koder ska användas:

Händelsekod	Beskrivning
0	Födelse
1	Köp/Import
2	Försäljning/Export
3	Slakt
4	Tillfälligt ute
5	Åter från tillfälligt ute
6	Hemslakt
7	Avlivning/självdöd destruktionsanläggning
8	Avlivning/självdöd ej destruktionsanläggning
9	Utgång utan SE-nr
10	Dödfödd utan öronbricka

9 Handjursbidrag – DBH

9.1 Dokument som används vid DBH-kontroll

Följande dokument används vid en DBH-kontroll

- CDB-protokollet
- CDB-bilagan
- Bilaga med felkoder
- CDB-bilagan ”Tillägg av nya händelser”

9.2 Kontrollpunkter

Tabell 7. Kontrollpunkter för kontroll av DBH

Kolumn	Nr	Enhet
Används en av Jordbruksverket godkänd stalljournal	3	J/N
Antal djur i besättningen	7	St
Antal korrekt journalförda (aktiva) djur i besättningen	8a	St
Hur många utgångna djur är inte utförda ur journalen	9	St
Har det vid kontrollen kommit fram ytterligare uppgifter som kan påverka beslut om handjursbidrag	10	J/N

Utöver de kontrollpunkter som finns i tabellen ovan, omfattar kontrollen ett antal avstämningspunkter som man noterar i CDB-bilagans kolumner. Innehållet i kolumnerna kan likställas med kontrollpunkter.

Tabell 8. Kolumner i CDB-bilagan som är aktuella vid en kontroll av DBH.

Kolumn	Nr	Enhet	Notering
Korrekt märkt	3	J/N/*E	
Om N fanns 1 godkänd bricka?	4	J/N/**R	
Finns i besättningen	5	J/N	Frivillig att använda
Tillhör annan producent	6	J	
Journalförd	14	J/N	Gäller både IN och UT
Ny identitet	16	J	Notera ny identitet på raderna för kommentar
Händelsedatum	17	Datum	
Födelsedatum	18	Datum	
Ras	19	Kod	
Kön	20	T/K	
PPN Från/Till	21	Nummer	
Kontroll mot annat dokument	23	J	Notera vilken typ av dokument kontrollen skedde mot

*E= gick inte att läsa av, **R= reservbricka

9.3 Villkor för stödet

9.3.1 Ålder och hållandeperiod för handjursbidrag, DBH

För tjurar kan endast ett handjursbidrag betalas ut. För stutar kan två handjursbidrag betalas ut om kraven på ålder och hållandeperiod är uppfyllda.

För ett bidrag gäller följande villkor:

- Tjurar måste ha en lägsta slaktvikt av 185 kg
- Stutar måste ha uppnått en ålder av 9 månader
- För såväl tjurar som stutar gäller en hållandeperiod på minst två månader före slakt

För att stutar ska berättiga till två bidrag gäller följande villkor:

- Stutar ska vara minst 22 månader vid slakt
- För att erhålla två bidrag gäller en hållandeperiod på fyra månader från och med att stuten uppnått 18 månaders ålder

För handjuren gäller att slakt eller avsändning till annan medlemsstat måste ske inom en månad från det att hållandeperioden har löpt ut, för att lantbrukaren som har hållit djuret ska få bidraget. Vid export till stat utanför EU gäller att djuret måste exporteras inom 2 månader från det att hållandeperioden har löpt ut, för att lantbrukaren som har hållit djuret ska få bidraget.

9.3.2 Kategorisering och koder

Uppgifter om klassificering och vikt hämtas automatiskt från slaktregistret och uppgifter om djurets ålder och hållandeperiod hämtas från CDB.

Uppgifterna samkörs och resultatet blir att djuret kategoriseras som ett stödberättigande djur eller ett icke-stödberättigande djur.

I samband med att djuret kategoriseras får djuret en kod som beskriver typ av djur, antalet bidrag samt vilken ålderskategori djuret tillhör. Dessa koder skrivs också ut i CDB-bilagan (kolumn 1).

Tabell 9. Koder för kategorisering för handjursbidrag, DBH

Kod	Beskrivning
T.1.1	Tjur, ett bidrag
S.1.1	Stut, ett bidrag, minst 9 månader högst 22 månader
S.2.1	Stut, två bidrag, 22 månader
S.3.1	Stut, ett bidrag, 22 månader

9.4 Vilka djur, och vad ska du kontrollera?

De djur som du ska kontrollera för handjursbidraget, DBH, är de handjur som är slaktade och kategoriserade under den period som sträcker sig 12 månader tillbaka i tiden räknat från kontrollprotokollets utskriftsdatum. (Detta gäller oavsett om de 12 månaderna sträcker sig över två kalenderår). Dessa djur är noterade med en markering i kolumn 1 (se tabell 2). Även de övriga handjur som finns i besättningen vid kontrolltillfället som kan komma att omfattas av en bidragsansökan ska kontrolleras för handjursbidraget.

Enligt de stödregler som gäller för handjursbidrag ska de nötkreatur som omfattas av en ansökan eller kan komma att omfattas av en ansökan vara märkta och journalförda enligt gällande regler. Detta

innebär att du ska kontrollera att samtliga tjuvar och stutar i besättningen är märkta och journalförda.

Kontroll av stödvillkoren görs även genom att man kontrollerar att uppgifterna i CDB är korrekta. Flertalet av stödvillkoren hämtas vid bidragsberäkningen från CDB. Genom att kontrollera att uppgifterna i CDB är korrekta kommer bidragsberäkningen alltså att baseras på riktiga uppgifter.

10 Nötkreatur – kontroll av miljöersättningar

10.1 Dokument som används

Följande dokument används vid kontroll av nötkreatur som omfattas av miljöersättningar:

- Ararat-protokollet och Ararat-bilagan
- En särskild bilaga om skötselvillkor för Lmeko (se avsnitt 14.4) och en för Nmeko (se avsnitt 15.4)

Observera! För att kunna fylla i Araratprotokollet bör du först ha gått igenom kontrollpunkterna i Araratbilagan. Det gäller också bilagorna om skötselvillkor för Nmeko och Lmeko.

10.2 Så kan du arbeta i fält – de olika stegen

Om du ska göra en CDB och DBH kontroll i samband med kontroll av miljöersättningarna kan det vara lämpligt att utföra kontrollen så som beskrivs i stycke 8.4. Om du endast ska kontrollera miljöersättningarna kan det i stället vara lämpligt att gå till väga enligt följande beskrivning.

- Kontrollera journalföringen av djuren. Detta behöver du göra för att veta vilka djur som ska ingå i kontrollen och vilka djur som utgått ifrån besättningen. Om det är en Nmutro-kontroll behöver du inte göra denna kontroll.
- Räkna djuren och kontrollera samtidigt öronmärkningen. Fyll i antalet djur i Ararat-bilagan under ”Antal djur”. Om kontrollen gäller Lmutro och Nmutro, räkna bara de djur som finns på individbilagan.
- Gå igenom frågorna på Lmeko- och Nmeko-bilagorna om skötselvillkor tillsammans med lantbrukaren.

10.3 Ararat-protokollet – sammanställning av kontrollpunkter

Nöt – Lmeko, Nmeko och Lmutro

Kontrollpunkter Ararat-protokoll

- 2 GJS, Bekämpningsmedel OK
- 3 GJS, Gödselvårdsanläggning OK
- 4 GJS, Påfyllning OK
- 5 GJS Resultat efter fältkontroll. Är krav på GJS uppfyllt?
- 6 GJS Resultat efter kontakt med tillsynsmyndighet. Är krav på GJS uppfyllt?
- 11 Certifiering OK
- 13 Allmänt OK
- 14 Djurets ursprung OK
- 15 Djurmiljö OK
- 6 Foder OK
- 17 Hälso/sjukvård OK
- 18 Fortplantning OK

10.4 Första sidan i protokollet

Uppgifter om lantbrukaren och kontrollerna

Protokollet inleds med uppgifter om lantbrukaren och de kontrolluppdrag som ingår i kontrollmängden. Här finns också de kontrollpunkter som är av övergripande karaktär.

Stödspecifik information (1)

I tabellen finns de kontrolluppdrag som ingår i kontrollmängden.

- Ärendetyp = De ärenden som ska kontrolleras
- Status = Statusen på ärendet i Ararat. För ärenden som inte finns i Ararat visas ingen status.
- Kontrolltyp = För djurstöden är det bara fältkontroll och administrativ kontroll som kan förekomma.
- Kontrolldel = Visar om ärendet är uttaget för både djur och arealkontroll.
- Urvalsmetod = Hur företaget har valts ut.

Åtgärder (2)

Ange de åtgärder du har vidtagit med datum och signatur. Om du har följt länsstyrelsens checklista ska du också anteckna dessa åtgärder.

Tidsåtgång vid kontroll (3)

Ange gärna hur mycket tid du har lagt ner på kontrollen. På det sättet blir det lättare att uppskatta hur mycket tid som går åt vid framtida planering av kontrollarbetet.

Om du vill göra anteckningar om vad du ser eller konstaterar vid kontrollen, ska du markera det med ett X i rutan "Fritext ska registreras".

Närvaro (4)

Anteckna alltid vilka personer som var närvarande vid kontrollen. Skriv också under kontrollrapporten.

Lantbrukaren eller dennes representant har möjlighet att underteckna protokollet. Namnteckningen är endast en bekräftelse på närvaro vid kontrollen och betyder inte att kontrollresultatet har accepterats.

Lantbrukaren har också möjlighet att lämna synpunkter på hur du har utfört fältkontrollen. Det kan han eller hon göra till exempel på baksidan av kontrollprotokollet eller på ett separat papper.

10.5 Så fyller du i kontrollpunkterna i protokollet

2 GJS, Bekämpningsmedel OK (N/Inget värde)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

Har den som utför kemisk bekämpning på företaget kunskapsbevis/tillstånd?

För att få använda medel som hänförs till klass 1 L och 2 L krävs ett kunskapsbevis. För medel i klass 1 L krävs dessutom särskilt tillstånd. På Kemikalieinspektionens hemsida www.kemi.se under rubriken "Bekämpningsmedel", finns information om vilka preparat som är klass 1 L respektive klass 2 L. Tillståndet/kunskapsbeviset ska förnyas vart femte år. Du ska fråga lantbrukaren om preparat av klass 1 L eller klass 2 L används och i så fall vem som utför kemisk bekämpning på företaget. Namn och adress på den/de som utför bekämpningen noteras. Om vederbörande är på plats kan du be att få se kunskapsbeviset/tillståndet. Om det inte finns tillgängligt eller någon annan utför bekämpning kontrolleras att personen/personerna har giltigt kunskapsbevis/tillstånd i IT-systemet SPRUT.

Om den som utför kemisk bekämpning på företaget saknar kunskapsbevis/tillstånd noteras "N" (nej) på kontrollpunkten. Notera alltid hur uppgiften kontrollerades i rutan för kommentarer.

3 GJS, Gödselvårdsanläggning OK (N/Inget värde)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

Är gödselvårdsanläggningen fri från synbart läckage?

Kravet på gödselvårdsanläggningen gäller alltid för företag med mer än 100 djurenheter. För Kalmar län gäller kravet i kustområdet inklusive Öland redan vid fler än tio djurenheter. I Stockholm, Blekinge, Skåne, Halland och Gotland samt för delar av (se bilaga 3 i SJVFS 2004:62) Uppsala, Sörmland, Östergötland, Västra Götaland, Örebro och Västmanland län gäller kravet redan vid färre än tio djurenheter.

Gödselvårdsanläggningen ska vara tät. Det får inte rinna ut, rinna över eller läcka från anläggningen. Vid kontrollen noteras endast synligt läckage av gödsel, urin och motsvarande. Att gödselvårdsanläggningen är omgiven av nässlor, skräppor och liknande är acceptabelt så länge det inte beror på att anläggningen läcker. Vid kontrollen ska du gå runt gödselvårdsanläggningen och se så att det inte finns något synligt läckage vid kontrolltillfället. Om gödselvårdsanläggningen består av en platta ska du titta på delar som går att se och kontrollera att plattan i dessa delar är hel. Om läckage eller sprickor noteras bör detta fotograferas och omfattning etc. noteras. Om det finns läckage eller sprickor noteras "N" (nej) i protokollet.

Om gödselvårdsanläggningen uppenbarligen är otät men det inte sker något läckage vid kontrolltillfället ska detta noteras och ange "N" (nej) på kontrollpunkten. Om gödselvårdsanläggningen är tom vid kontrolltillfället och det inte går att avgöra om den är tät eller inte ska kontrollpunkten lämnas tom. Du bör notera att gödselvårdsanläggningen var tom vid kontrollen. Notera vad som gäller för uppenbart otät gödselvårdsanläggning ovan.

4 GJS, Påfyllning OK (N/Inget värde)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

Sker påfyllning av flytgödselbehållare och urinbehållare under täckning?

För företag med mer än tio djurenheter i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län samt i slättbygder i Värmlands, Örebro och Västmanlands län (se bilaga 4 i SJVFS 2004:62) gäller att påfyllning av flytgödselbehållare och urinbehållare ska ske under täckning. Dessutom gäller att flytgödselbehållare och urinbehållare ska ha ett stabilt svämtäcke eller annan täckning som effektivt minskar ammoniakförlusterna.

Med ”under täckning” avses att påfyllning sker under takkonstruktion eller annan form av täckning. Täckningen kan bestå av svämtäcke eller något annat material som flyter på gödselytan.

Svämtäcke: Svämtäcke kan bildas av strö, foderrester och annat material. Ett stabilt, acceptabelt svämtäcke är heltäckande och tätt så att gödseln under täcket inte kommer i kontakt med luften. Gödsel måste tillföras underifrån för att täckningen ska accepteras. Ett stabilt svämtäcke kan bildas av flytgödsel från nötkreatur och ibland även från grisar (smågrisuppfödning). Om sågspån används till strö bildas normalt inget svämtäcke. Genom tillsats av fastgödsel, halm, torv eller ensilagerester kan i vissa fall ett svämtäcke skapas på gödsel där detta annars inte skulle ha bildats.

Annat material på ytan: Flytande täckning av exempelvis plast (frigolitskivor, presenning eller dylikt) kan användas. Det är viktigt att täckningen har god passform och går ut i kanterna. Hackad halm på flytgödsel (ca 20 cm krävs) kan också användas liksom Lecakulor eller motsvarande.

Vid kontrollen ska du titta på samtliga urinbehållare och flytgödselbehållare på företaget och notera huruvida påfyllning ska ske under täckning och att behållarna är täckta. Om påfyllning av flytgödselbehållare och urinbehållare inte sker under täckning noteras ”N” (nej) på kontrollpunkten.

Definition av djurenheter finns i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Med en djurenhet avses för GJS (får inte förväxlas med beräkning av djurenheter i t ex stöden):

- En mjölkko (som mjölkko räknas även sinko)
- Sex kalvar, en månad eller äldre. Med kalv avses ett nötkreatur upp till sex månaders ålder. Kalvar upp till en månads ålder räknas till moderdjuret,
- Tre övriga nöt, sex månader eller äldre,
- Tre suggor, inklusive smågrisar upp till 12 veckors ålder. Betäckta gyltor räknas som suggor,
- Tio slaktsvin eller avelsgaltar, 12 veckor eller äldre (som slaktsvin räknas även obetäckta gyltor),
- En häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder,
- Tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar,
- 100 kaniner,

- 100 värphöns, 16 veckor eller äldre. Kycklingmödrar räknas till värphöns,
- 200 unghöns upp till 16 veckors ålder,
- 200 slaktkycklingar,
- 100 kalkoner, gäss eller ankor, inklusive kycklingar och ungar upp till en veckas ålder,
- 15 strutsfåglar av arterna struts, emu och nandu, inklusive kycklingar upp till en veckas ålder,
- Tio får eller getter, sex månader eller äldre,
- 40 lamm eller killingar upp till sex månaders ålder.

5 GJS Resultat efter fältkontroll. Är krav på GJS uppfyllt? (J/N/E)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

Summera de olika indikatorerna som berör GJS (kontrollpunkt nr 2 - 4). Är någon av frågorna besvarad med NEJ ska kontrollpunkt 5 markeras med "N". Samma gäller om det visar sig att det finns ett föreläggande hos lantbrukaren när länsstyrelsen kontaktar tillsynsmyndigheten. Finns ingen avvikelser noterade i någon indikator eller att det inte finns något föreläggande besvaras frågan med "J".

Alla uppgifter som noteras i protokollet ska vid behov kompletteras med anteckningar, foto etc. Om det finns brister rörande GJS, det vill säga att svaret på någon fråga är NEJ ska lantbrukaren och tillsynsmyndigheten informeras, se Miljöstödsmeddelande 07-2008.

6 GJS Resultat efter kontakt med tillsynsmyndighet Är krav på GJS uppfyllt? (J/N/Inget värde)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

I de fall som man efter kontrollen konstaterade en avvikelse ska tillsynsmyndigheten kontaktas. Meddelar tillsynsmyndigheten att det inte finns överträdelse markeras kontrollpunkten med "J".

Meddelar tillsynsmyndigheten att det finns överträdelser markeras kontrollpunkten med "N":

Fanns inga brister efter fältkontrollen lämnas kontrollpunkten blank.

11 Certifiering OK

Kontrollsak: Nmeko

Notering: -/N

Om djurhållaren har ansökt om högre ersättning för certifierad ekologisk djurhållning, ska all djurhållning som redovisats som ekologisk i SAM-blanketten, finnas i karens eller i certifieringen senast från och med 15 juni. Det finns inte krav på att samma person står för certifiering och ansökan om stöd. Miljöersättningens regler kräver inte att varje enskilt djur ska vara anmält till kontrollorganet den 15 juni, men besättningen och djurslaget ska vara anmält, och ingå i karens eller certifiering allra senast 15 juni.

Lantbrukaren ska se till att information och handlingar från kontrollorganet kan lämnas till länsstyrelsen inom begärd tid. Be att få se de handlingar som lantbrukaren fått ut för året, och föregående år. Föregående år kontrolleras inte, men dokumenten kan peka på sådant som man bör titta närmare på.

Jordbrukarna får ut certifikat, och meddelande med resultat från kontroll från kontrollorganet. Certifikatet anger vilken produktion som är certifierad. Det är dock inte alltid som jordbrukarna hunnit få dessa vid länsstyrelsens kontroll. Om lantbrukaren inte har fått sitt certifikat, och meddelande om godkänd kontroll, ska lantbrukaren skicka in det till länsstyrelsen när han/hon fått dem från kontrollorganet. Lantbrukare som är anslutna till kontroll av Aranea får oftast ut en faktura för anslutningen under juni. Av denna framgår antal djur av olika kategorier. Anteckna antalet. Om antalet djur enligt fakturan avviker nedåt med 10 procent eller mer gentemot antalet i SAM-ansökan eller utdrag ur CDB ska lantbrukaren visa på eller komplettera med anslutningsavtal och andra handlingar från kontrollorganet som visar att alla produktionsenheter i miljöersättningen är certifierade.

Kontrollpunkterna 13–18, gäller för Lmeko och Nmeko

Gå först igenom de olika skötselvillkoren som finns på Lmeko-bilagan (avsnitt 14.4) eller Nmeko-bilagan (avsnitt 15.4). Fyll sedan i kontrollpunkterna i 13–18.

13 Allmänt OK

Kontrollsak: Nmeko, Lmeko

Notering: J/N

14 Djurets ursprung OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

15 Djurmiljö OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

16 Foder OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

17 Hälsa/sjukvård OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

18 Fortplantning och operativa ingrepp OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

49 Samtliga avvikelser oavsiktliga

Kontrollsak: Nmvall, Nmutro, Nmeko, Lmutro, Lmoppet, Lmeko, LFAN, LFAK, FÅR/GET

Notering: -/N

Markera Nej, när det finns minst en avvikelse som du anser vara avsiktlig. Exempel på detta kan vara om en ekologisk djurhållare enbart använder konventionellt foder och är fullt medveten om detta. Ett annat exempel är om konventionell och ekologisk djurhållning på samma gård inte hålls helt åtskilda. Vidare ska du, i de fall du vid en

kontroll hittar ett stort antal djur som helt saknar identitet, göra en bedömning om avvikelserna kan vara avsiktliga.

Nr 50TV: Tvärvillkor allmänt OK

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notering: -/N

Markera Nej, när det inte finns någon annan lämplig kontrollpunkt du kan använda för att ange en avvikelse eller en förmildrande omständighet. Beskriv också utförligt vad saken gäller.

Denna kontrollpunkt kan du till exempel använda om du konstaterar att flertalet djur endast är märkta med en bricka, alltså att lantbrukaren systematiskt märker djuren med en bricka. Du kan också använda den om ett fåtal djur har tappat båda öronbrickorna men allt annat är så bra skött i besättningen att det kan finnas skäl att inte besluta om avdrag på stöden. Genom att kontrollera att lantbrukaren har beställt ersättningsbrickor, har reservbrickor i lager eller har blankett hemma för beställning av ersättningsbrickor kan du försäkra dig om att lantbrukaren har beredskap för att snabbt kunna rätta till uppkomna märkningsbrister.

Om du markerat Nej, ska du så snart som möjligt meddela stödhandläggaren, som i sin tur ska se till att vidta rätt åtgärder i tvärvillkorsärendet.

1000TV CDB-kontroll utförd

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notering: J/N/E

Besvara kontrollpunkten med J, N eller E (Ja, nej eller ej aktuell). Om en CDB-kontroll är utförd finns resultatet registrerat i IAKS-systemet. Syftet med kontrollpunkten är att kunna följa upp den kontrollfrekvens som är beslutad för TVÄR_ALLA.

10.6 Ararat-bilagan – sammanställning av kontrollpunkter

Nöt– Lmutro, Nmutro

Kontrollpunkter Ararat- bilagan

100 Antal djur, utgångna efter hållandeperioden

102 Summa avvikelse, övriga stöd villkor

206 Kastrerat djur

207 Individmärkning ej OK

10.7 Uppgifter i Ararat-bilagan

Alla kontrolluppdrag som ingår i kontrollmängden finns i tabellen i bilagan. Finns det flera djurslag i ett kontrolluppdrag kommer dessa att skrivas ut på separata rader. Om lantbrukaren har flera PPN kommer dessa också att skrivas ut på separata rader.

Så här tolkar du vissa uttryck:

Anmält antal djur = det antal djur som ansökan omfattade.

Aktuellt antal djur = det antal djur som ansökan nu omfattar. Har lantbrukaren minskat antalet djur i sin ansökan genom t.ex. nedgång p.g.a naturliga omständigheter eller annan nedgång redovisas i ”aktuellt antal djur” en lägre siffra än i ”anmält antal djur”.

Antal djur = det antal djur som konstaterades vid kontroll.

+/- - tecknen under ”notering” visar hur det antal djur som du har noterat i resp. kontrollpunkt kommer att påverka det slutliga antalet djur som är stödberättigande.

10.8 Så fyller du i kontrollpunkterna i Ararat-bilagan

100 Antal djur, utgångna efter hållandeperioden

Kontrollsak: Alla

Notering: Antal djur (+)

Ange antalet djur som lämnat besättningen efter hållandeperioden.

102 Summa avvikelse, övriga stöd villkor

Kontrollsak: Alla

Notering: Antal djur (-)

Ange här alla eventuella avvikelser från stöd villkor som kommer att påverka det konstaterade antalet djur.

Denna kontrollpunkt kan innehålla olika många stöd villkor beroende på kontrolluppdrag. Här kan du också lägga in avvikelser som inte passar in på någon av de andra frågorna, men som är nödvändiga att notera för att du ska kunna ange ett korrekt antal djur. Frågan kan användas som en slaskpost.

OBS! Här ska du inte ange avvikelser som gäller journalföring och märkning. De ska redovisas i separata kontrollpunkter.

Samma djur ska inte räknas flera gånger

Observera att i de fall som flera stöd villkor (inom ett stöd) inte är uppfyllda för ett djur ska det endast anges *en* gång. Det är inte antalet fel som ska anges. Räknar man antalet fel kommer lantbrukaren att sanktioneras flera gånger för samma djur, vilket inte får ske.

Exempel:

Aktuellt antal djur är 20.

Kontrollen utfördes efter hållandeperioden. Antalet djur vid kontrollen var 19. Kontrollanten kan konstatera följande:

- 1 djur var utgången efter hållandeperioden.
- 4 djur av de kontrollerade djuren har inte funnits i besättningen under hela hållandeperioden.

- 2 djur var inte tillräckligt gamla när de gick in i hållandeperioden. (Ett av dessa var ett av de 4 djuren som inte har funnits i besättningen under hela hållandeperioden)
- Notera: Antal djur: 19
- Kontrollpunkt 100 Antal djur, utgångna efter hållandeperioden: 1
- Kontrollpunkt 101 Antal djur som ersattes efter kontrollen: -
- Kontrollpunkt 102 Summa avvikelse, övriga stöd villkor: 5

För alla djur som räknats vid kontrolltillfället gäller att man ska kontrollera om de uppfyller stöd villkoren. Oavsett antalet djur som ansökan omfattar, ska eventuella avvikelser noteras. Det är viktigt att det framgår av övrig dokumentation vilket/vilka stöd villkor som inte var uppfyllda.

206 Kastrerat djur

Kontrollsak: Nmutro

Notering: Antal

Ange antalet djur som ingår i ansökan och är kastrerade.

207 Individmärkning ej OK

Kontrollsak: Lmutro, Nmutro

Notering: Antal

Ange det antal djur som lantbrukaren sökt stöd för men som inte är korrekt individmärkta enligt stödreglerna. Se avsnitt 8.13, kolumn 3 i CDB-bilagan om märkning av nötkreatur.

10.9 Ytterligare uppgifter att fylla i när du gör en Lmutro/Nmutro - kontroll

I de fall som kontrollen omfattar Lmutro eller Nmutro finns i Ararat bilagan en tabell med kolumner som du också ska fylla. Tabellen omfattar alla de djur och djurslag som ingår i ansökan. Det innebär att du ska dokumentera nedanstående uppgifter för respektive djuridentitet.

Kolumn 3 Individmärkning OK

Notering: J/N

Markera med N om djuret inte är märkt med minst ett unikt identitetsnummer.

Kolumn 5 Kastrerat djur

Notering:: J/-

Markera J om djuret är kastrerat.

Kolumn 7: Kommentar

Notering: Notera iakttagelser som kan ha betydelse för stödet, till exempel handjur av olika raser går tillsammans med en flock hondjur

11 Får och getter – alla kontroller

11.1 Kontrolluppdrag som kan vara aktuella

Vid får- och getkontroller fastställer man att de djur som finns i besättningen är korrekt märkta och journalförda och att det finns korrekt ifyllda transportdokument för inköpta djur. Dessutom ska man kontrollera att djur som förflyttats har rapporterats till förflyttningsdatabasen.

Om lantbrukaren ansöker om något areal- eller djurbaserat stöd så används kontrollresultatet även för att konstatera om lantbrukaren uppfyller verksamhetskraven om märkning och journalföring.

Vid får- och getkontroller kan följande kontrolluppdrag vara aktuella: TVÄR_ALLA, LFAN, LFAK, Lmoppet, Lmeko, Lmutro samt Nmvall, Nmeko och Nmutro.

11.2 Dokument för kontroller av får och getter

Följande dokument används:

- Ararat-protokollet och Ararat-bilagan (gäller alla kontroller)
- En särskild bilaga om skötselvillkor för Lmeko (se avsnitt 14.4) och en för Nmeko (se avsnitt 15.4).

Observera! För att kunna fylla i Araratprotokollet bör du först ha gått igenom kontrollpunkterna i Araratbilagan. Det gäller också skötselbilagorna för Lmeko eller Nmeko.

11.3 Platser som saknar produktionsplatsnummer

Om får eller getter påträffas på platser som saknar kundnummer eller anmälan om djurslaget får och get, ska du ändå genomföra kontrollen. Eftersom det inte går att få ut kontrollprotokoll för djurhållare som saknar PPN för aktuellt djurslag eller kundnummer i Ararat, finns det i stället en blankett som innehåller relevanta kontrollpunkter. Den kan hämtas i handläggarstödet under Regelverk/Vägledning/instruktioner och heter Bilaga Får och Get_tom.

När du har avslutat kontrollen skickar du en kopia av kontrollprotokoll eller motsvarande till: Registerenheten, Jordbruksverket, 551 82 Jönköping.

Frågor om denna typ av kontroller besvaras av registerenheten.

Kontaktpersoner – Registerenheten:

Niklas Persson	tel.036-15 50 83
Peter Svensson	tel.036-15 60 37
Sophie Ankarcrona	tel.036-15 61 56

11.4 Så kan du arbeta i fält – de olika stegen

- Kontrollera journalföringen av djuren. Detta behöver du göra för att veta vilka djur som ska ingå i kontrollen och vilka djur som utgått ifrån besättningen. Om det är en Nmutro-kontroll behöver du inte göra denna kontroll.
- Räkna djuren och kontrollera samtidigt öronmärkningen. Fyll i antalet djur i Ararat-bilagan under ”Antal djur”. Om kontrollen gäller Lmutro och Nmutro, räkna bara de djur som finns på individbilagan.
- Kontrollera eventuella transportdokument. Kontrollera också om djur som flyttats har en förflytningsrapport. Om förflyttningar har gjorts visas det på protokollet för får- och gettkontroll.
- Gå igenom frågorna på respektive villkorsbilaga vid Lmeko- och Nmeko-kontroller tillsammans med lantbrukaren.

11.5 Ararat-protokollet – sammanställning av kontrollpunkter

Får och Getter – Lmeko, Lmoppet, Nmeko, Lmutro, TVÄR_ALLA

Kontrollpunkter Ararat-protokoll

2 GJS, Bekämpningsmedel OK

3 GJS, Gödselvårdsanläggning OK

4 GJS, Påfyllning OK

5 GJS Resultat efter fältkontroll. Är krav på GJS uppfyllt?

6 GJS Resultat efter kontakt med tillsynsmyndighet Är krav på GJS uppfyllt?

11 Certifiering OK

13 Allmänt OK

14 Djurets ursprung OK

15 Djurmiljö OK

6 Foder OK

17 Hälsa/sjukvård OK

18 Fortplantning OK

49 Samtliga avvikelser oavsiktliga

50TV: Tvärvillkor allmänt OK

1000TV CDB-kontroll utförd

Nr 1021TV Antal djur i besättningen

Nr 1023TV Finns fullständiga uppgifter om inkommande och utgående djur

Nr 1023TV Om nej, för hur många djur saknas fullständiga uppgifter

Nr 1027TV Är får och getter korrekt märkta

Nr 1027TV Om nej, hur många djur saknar korrekt märkning?

11.6 Första sidan i protokollet

Uppgifter om lantbrukaren och kontrollerna

Protokollet inleds med uppgifter om lantbrukaren och de kontrolluppdrag som ingår i kontrollmängden. Här finns också de kontrollpunkter som är av övergripande karaktär.

Stödspecifik information (1)

I tabellen finns de kontroller du ska utföra. Så här tolkar du den:

- Ärendetyp = De ärenden som ska kontrolleras
- Status = Statusen på ärendet i Ararat. För ärenden som inte finns i Ararat visas ingen status.
- Kontrolltyp = För djurstöden är det bara fältkontroll och administrativ kontroll som kan förekomma.
- Kontrolldel = Visar om ärendet är uttaget för både djur och arealkontroll.
- Urvalsmetod = Hur företaget har valts ut.

Åtgärder (2)

Ange de åtgärder du har vidtagit med datum och signatur. Om du har följt länsstyrelsens checklista ska du också anteckna dessa åtgärder.

Tidsåtgång vid kontroll (3)

Ange gärna hur mycket tid du har lagt ner på kontrollen. På det sättet blir det lättare att uppskatta hur mycket tid som går åt vid framtida planering av kontrollarbetet.

Om du vill göra anteckningar om vad du ser eller konstaterar vid kontrollen, ska du markera det med ett X i rutan "Fritext ska registreras".

Närvaro (4)

Anteckna alltid vilka personer som var närvarande vid kontrollen. Skriv också under kontrollrapporten.

Lantbrukaren eller dennes representant har möjlighet att underteckna protokollet. Namnteckningen är endast en bekräftelse på närvaro vid kontrollen och betyder inte att kontrollresultatet har accepterats.

Lantbrukaren har också möjlighet att lämna synpunkter på hur du har utfört fältkontrollen. Det kan han eller hon göra till exempel på baksidan av kontrollprotokollet eller på ett separat papper.

11.7 Så fyller du i kontrollpunkterna i protokollet

2 GJS, Bekämpningsmedel OK (N/Inget värde)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

Har den som utför kemisk bekämpning på företaget kunskapsbevis/tillstånd?

För att få använda medel som hänförs till klass 1 L och 2 L krävs ett kunskapsbevis. För medel i klass 1 L krävs dessutom särskilt tillstånd. På Kemikalieinspektionens hemsida www.kemi.se under rubriken

”Bekämpningsmedel”, finns information om vilka preparat som är klass 1 L respektive klass 2 L. Tillståndet/kunskapsbeviset ska förnyas vart femte år.

Du ska fråga lantbrukaren om preparat av klass 1 L eller klass 2 L används och i så fall vem som utför kemisk bekämpning på företaget. Namn och adress på den/de som utför bekämpningen noteras. Om vederbörande är på plats kan du be att få se kunskapsbeviset/tillståndet. Om det inte finns tillgängligt eller någon annan utför bekämpning kontrolleras att personen/personerna har giltigt kunskapsbevis/tillstånd i IT-systemet SPRUT.

Om den som utför kemisk bekämpning på företaget saknar kunskapsbevis/tillstånd noteras ”N” (nej) på kontrollpunkten. Notera alltid hur uppgiften kontrollerades i rutan för kommentarer.

3 GJS, Gödselvårdsanläggning OK (N/Inget värde)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

Är gödselvårdsanläggningen fri från synbart läckage?

Kravet på gödselvårdsanläggningen gäller alltid för företag med mer än 100 djurenheter. För Kalmar län gäller kravet i kustområdet inklusive Öland redan vid fler än tio djurenheter. I Stockholm, Blekinge, Skåne, Halland och Gotland samt för delar av (se bilaga 3 i SJVFS 2004:62) Uppsala, Sörmland, Östergötland, Västra Götaland, Örebro och Västmanland län gäller kravet redan vid färre än tio djurenheter.

Gödselvårdsanläggningen ska vara tät. Det får inte rinna ut, rinna över eller läcka från anläggningen. Vid kontrollen noteras endast synligt läckage av gödsel, urin och motsvarande. Att gödselvårdsanläggningen är omgiven av nässlor, skräppor och liknande är acceptabelt så länge det inte beror på att anläggningen läcker. Vid kontrollen ska du gå runt gödselvårdsanläggningen och se så att det inte finns något synligt läckage vid kontrolltillfället. Om gödselvårdsanläggningen består av en platta ska du titta på delar som går att se och kontrollera att plattan i dessa delar är hel. Om läckage eller sprickor noteras bör detta fotograferas och omfattning etc. noteras. Om det finns läckage eller sprickor noteras ”N” (nej) i protokollet.

Om gödselvårdsanläggningen uppenbarligen är otät men det inte sker något läckage vid kontrolltillfället ska detta noteras och ange ”N” (nej) på kontrollpunkten. Om gödselvårdsanläggningen är tom vid kontrolltillfället och det inte går att avgöra om den är tät eller inte ska kontrollpunkten lämnas tom. Du bör notera att gödselvårdsanläggningen var tom vid kontrollen. Notera vad som gäller för uppenbart otät gödselvårdsanläggning ovan.

4 GJS, Påfyllning OK (N/Inget värde)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

Sker påfyllning av flytgödselbehållare och urinbehållare under täckning?

För företag med mer än tio djurenheter i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län samt i slättbygder i Värmlands, Örebro och Västmanlands län (se bilaga 4 i SJVFS 2004:62)

gäller att påfyllning av flytgödselbehållare och urinbehållare ska ske under täckning. Dessutom gäller att flytgödselbehållare och urinbehållare ska ha ett stabilt svämtäcke eller annan täckning som effektivt minskar ammoniakförlusterna.

Med ”under täckning” avses att påfyllning sker under takkonstruktion eller annan form av täckning. Täckningen kan bestå av svämtäcke eller något annat material som flyter på gödselytan.

Svämtäcke: Svämtäcke kan bildas av strö, foderrester och annat material. Ett stabilt, acceptabelt svämtäcke är heltäckande och tätt så att gödseln under täcket inte kommer i kontakt med luften. Gödsel måste tillföras underifrån för att täckningen ska accepteras. Ett stabilt svämtäcke kan bildas av flytgödsel från nötkreatur och ibland även från grisar (smågrisuppfödning). Om sågspån används till strö bildas normalt inget svämtäcke. Genom tillsats av fastgödsel, halm, torv eller ensilagerester kan i vissa fall ett svämtäcke skapas på gödsel där detta annars inte skulle ha bildats.

Annat material på ytan: Flytande täckning av exempelvis plast (frigolitskivor, presenning eller dylikt) kan användas. Det är viktigt att täckningen har god passform och går ut i kanterna. Hackad halm på flytgödsel (ca 20 cm krävs) kan också användas liksom Lecakulor eller motsvarande.

Vid kontrollen ska du titta på samtliga urinbehållare och flytgödselbehållare på företaget och notera huruvida påfyllning ska ske under täckning och att behållarna är täckta. Om påfyllning av flytgödselbehållare och urinbehållare inte sker under täckning noteras ”N” (nej) på kontrollpunkten.

Definition av djurenheter finns i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Med en djurenhet avses för GJS (får inte förväxlas med beräkning av djurenheter i t ex stöden):

- En mjölkko (som mjölkko räknas även sinko)
- Sex kalvar, en månad eller äldre. Med kalv avses ett nötkreatur upp till sex månaders ålder. Kalvar upp till en månads ålder räknas till moderdjuret,
- Tre övriga nöt, sex månader eller äldre,
- Tre suggor, inklusive smågrisar upp till 12 veckors ålder. Betäckta gylltor räknas som suggor,
- Tio slaktsvin eller avelsgaltar, 12 veckor eller äldre (som slaktsvin räknas även obetäckta gylltor),
- En häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder,
- Tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar,
- 100 kaniner,
- 100 värphöns, 16 veckor eller äldre. Kycklingmödrar räknas till värphöns,
- 200 unghöns upp till 16 veckors ålder,
- 200 slaktkycklingar,
- 100 kalkoner, gäss eller ankor, inklusive kycklingar och ungar upp till en veckas ålder,

- 15 strutsfåglar av arterna struts, emu och nandu, inklusive kycklingar upp till en veckas ålder,
- Tio får eller getter, sex månader eller äldre,
- 40 lamm eller killingar upp till sex månaders ålder.

5 GJS Resultat efter fältkontroll. Är krav på GJS uppfyllt? (J/N/E)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

Summera de olika indikatorerna som berör GJS (kontrollpunkt nr 2 - 4). Är någon av frågorna besvarad med NEJ ska kontrollpunkt 5 markeras med "N". Samma gäller om det visar sig att det finns ett föreläggande hos lantbrukaren när länsstyrelsen kontaktar tillsynsmyndigheten. Finns ingen avvikelser noterade i någon indikator eller att det inte finns något föreläggande besvaras frågan med "J".

Alla uppgifter som noteras i protokollet ska vid behov kompletteras med anteckningar, foto etc. Om det finns brister rörande GJS, det vill säga att svaret på någon fråga är NEJ ska lantbrukaren och tillsynsmyndigheten informeras, se Miljöstödsmeddelande 07-2008.

6 GJS Resultat efter kontakt med tillsynsmyndighet Är krav på GJS uppfyllt? (J/N/Inget värde)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

I de fall som man efter kontrollen konstaterade en avvikelse ska tillsynsmyndigheten kontaktas. Meddelar tillsynsmyndigheten att det inte finns överträdelse markeras kontrollpunkten med "J".

Meddelar tillsynsmyndigheten att det finns överträdelser markeras kontrollpunkten med "N":

Fanns inga brister efter fältkontrollen lämnas kontrollpunkten blank.

11 Certifiering OK

Kontrollsak: Nmeko

Notering: -/N

Om djurhållaren har ansökt om högre ersättning för certifierad ekologisk djurhållning, ska all djurhållning som redovisats som ekologisk i SAM-blanketten, finnas i karens eller i certifieringen senast från och med 15 juni. Det finns inte krav på att samma person står för certifiering och ansökan om stöd. Miljöersättningens regler kräver inte att varje enskilt djur ska vara anmält till kontrollorganet den 15 juni, men besättningen och djurslaget ska vara anmält, och ingå i karens eller certifiering allra senast 15 juni.

Lantbrukaren ska se till att information och handlingar från kontrollorganet kan lämnas till länsstyrelsen inom begärd tid. Be att få se de handlingar som lantbrukaren fått ut för året, och föregående år. Föregående år kontrolleras inte, men dokumenten kan peka på sådant som man bör titta närmare på.

Jordbrukarna får ut certifikat, och meddelande med resultat från kontroll från kontrollorganet. Certifikatet anger vilken produktion som är certifierad. Det är dock inte alltid som jordbrukarna hunnit få dessa vid länsstyrelsens kontroll. Om lantbrukaren inte har fått sitt certifikat, och meddelande om godkänd kontroll, ska lantbrukaren skicka in det till länsstyrelsen när

han/hon fått dem från kontrollorganet. Lantbrukare som är anslutna till kontroll av Aranea får oftast ut en faktura för anslutningen under juni. Av denna framgår antal djur av olika kategorier. Anteckna antalet. Om antalet djur enligt fakturan avviker nedåt med 10 procent eller mer gentemot antalet i SAM-ansökan eller utdrag ur CDB ska lantbrukaren visa på eller komplettera med anslutningsavtal och andra handlingar från kontrollorganet som visar att alla produktionsenheter i miljöersättningen är certifierade.

Kontrollpunkterna 13–18, gäller för Lmeko och Nmeko

Gå igenom de olika skötselvillkoren som finns på Lmeko-bilagan (se avsnitt 14.4) eller Nmeko-bilagan (se avsnitt 15.4). Fyll sedan i kontrollpunkterna i 13–18.

13 Allmänt OK

Kontrollsak: Nmeko, Lmeko

Notering: J/N

14 Djurets ursprung OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

15 Djurmiljö OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

16 Foder OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

17 Hälsa/sjukvård OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

18 Fortplantning och operativa ingrepp OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

49 Samtliga avvikelser oavsiktliga

Kontrollsak: Nmvall, Nmutro, Nmeko, Lmutro, Lmoppet, Lmeko, LFAN, LFAK, FÅR/GET

Notering: -/N

Markera Nej, när det finns minst en avvikelse som du anser vara avsiktlig. Exempel på detta kan vara om en ekologisk djurhållare enbart använder konventionellt foder och är fullt medveten om detta. Ett annat exempel är om konventionell och ekologisk djurhållning på samma gård inte hålls helt åtskilda. Vidare ska du, i de fall du vid en kontroll hittar ett stort antal djur som helt saknar identitet, göra en bedömning om avvikelserna kan vara avsiktliga.

50TV Tvärvillkor allmänt OK

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notering: -/N

Markera Nej, när det inte finns någon annan lämplig kontrollpunkt du kan använda för att ange en avvikelse eller en förmildrande omständighet. Beskriv också utförligt vad saken gäller.

Denna kontrollpunkt kan du till exempel använda om du konstaterar att flertalet djur endast är märkta med en bricka, alltså att lantbrukaren systematiskt märker djuren med en bricka. Du kan också använda den om ett fåtal djur har tappat båda öronbrickorna men allt annat är så bra skött i besättningen att det kan finnas skäl att inte besluta om avdrag på stöden. Genom att kontrollera att lantbrukaren har beställt ersättningsbrickor, har reservbrickor i lager eller har blankett hemma för beställning av ersättningsbrickor kan du försäkra dig om att lantbrukaren har beredskap för att snabbt kunna rätta till uppkomna märkningsbrister.

Om du markerat Nej, ska du så snart som möjligt meddela stödhandläggaren, som i sin tur ska se till att vidta rätt åtgärder i tvärvillkorsärendet.

1000TV CDB-kontroll utförd

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notering: J/N/E

Besvara kontrollpunkten med J, N eller E (Ja, nej eller ej aktuell). Om en CDB-kontroll är utförd finns resultatet registrerat i IAKS-systemet. Syftet med kontrollpunkten är att kunna följa upp den kontrollfrekvens som är beslutad för TVÄR_ALLA.

1021TV Antal djur i besättningen

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notering: St

Ange antalet djur i besättningen.

Nr 1023TV: Finns fullständiga uppgifter om inkommande och utgående djur

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notation: J/N/E

Markera med J, om journalföringen är korrekt.
Markera med N, om journalföringen inte är korrekt.
Markera med E, om frågan inte är aktuell.

Kontrollen görs ett år tillbaka i tiden från kontrolldatum för både aktiva djur på plats eller djur som är utgångna. Beroende på när djuren är födda krävs olika uppgifter för att journalföringen ska anses vara fullständig.

Begreppsförklaring vid kontroll av får och getter:

Antal djur i gruppen = Det antal djur som ingår i gruppen.

Exempel: en grupp på 20 djur ska lantbrukaren ha angett med 20.

Antal djur i händelsen = Det antal djur som ingår i händelsen.

Exempel: om 10 av de 20 djuren i gruppen skickas till slakt ska lantbrukaren ha angett 10.

Regler om journalföring av får och getter

Uppgifter som ska journalföras

Händelserna ska journalföras samma dag som de inträffar

Djurens identitet och datum för händelserna ska alltid registreras.

Journalen ska föras bokföringsmässigt. Om lantbrukaren fört journalen med blyerts ska du upplysa lantbrukaren om att journalen ska föras med beständig skrift.

Följande uppgifter ska finnas registrerade i journalen från och med 9 juli 2005:

- Djurhållarens namn och adress
- Anläggningens identitetskod (produktions- platsnummer)
- Anläggningens adress och dess geografiska koordinater eller likvärdig uppgift om anläggningens geografiska läge, till exempel fastighetsbeteckning
- Typ av produktion (fårmjölksproduktion eller fårköttsproduktion)
- Uppgift från senaste djursammansräkningen, antal djur och datum då den utfördes

Beroende på när djuren är födda krävs utöver ovanstående följande uppgifter för att journalföringen ska anses vara fullständig.

För djur födda före 2010 krävs följande uppgifter för journalföringen ska anses vara fullständig:

- PPN (det PPN djuret har på brickan.)
- Datum för inköp/försäljning och övriga typer av förflyttningar (t.ex. mellan ppn).
- Leverantörens/mottagarens PPN

För slaktdjur födda fr.o.m. 2010 krävs följande uppgifter för att journalföringen ska anses vara fullständig:

- PPN (det PPN djuret har på brickan)
- Antal djur i gruppen
- Födelseår (anges endast i födelsebesättningen)

- Datum för inköp/försäljning och övriga typer av förflyttningar (t.ex. mellan ppn)
- Död i besättningen/hemslakt (anges med år och månad)
- Antal djur i händelserna födsel eller död i besättningen/hemslakt
- Leverantörens/mottagarens PPN

För livdjur födda fr.o.m. 2010 krävs följande uppgifter för att journalföringen ska anses vara fullständig:

- PPN och individnummer
- Födelseår (anges endast i födelsebesättningen)
- Datum för inköp/försäljning och övriga typer av förflyttningar (t.ex. mellan ppn)
- Död i besättningen/hemslakt (anges med år och månad)
- Leverantörens/mottagarens PPN

Komplettering av uppgifter i journalen

Om du konstaterar att en eller flera uppgifter saknas (till exempel in- eller uthändelse eller händelsedatum) kan lantbrukaren komplettera journalen med dessa uppgifter vid kontrollen. För att en komplettering ska vara möjlig ska de uppgifter som gäller djur som inte är födda på platsen kunna styrkas med andra dokument, såsom inköpskvitton, mottagningskvitton, leveranssedel eller liknande. Dessa dokument måste vara tillgängliga vid kontrollbesöket för att en komplettering ska vara möjlig. Födslar i den egna besättningen kan i normalfallet inte kompletteras då det vanligtvis inte finns dokumentation som kan styrka händelsen.

Kan alla de uppgifter som saknas i stalljournalen kompletteras ska uppgifterna i journalen anses uppdaterade. Ras och kön kan kompletteras för de djur som finns i besättningen utan att det finns andra dokument som styrker dessa uppgifter.

Regler om stalljournal för får och getter

Stalljournal ska föras över får och getter

På varje produktionsplats ska det finnas en av Jordbruksverket godkänd journal för djurhållningen. Stalljournal ska föras från och med den 1 januari 1995 eller från och med det datum då produktionen startade på produktionsplatsen. I journalen ska djurhållaren registrera förändringar i djurinnehav och uppgifter om djuren på produktionsplatsen i kronologisk ordning.

Register i stället för stalljournal

För får- och getkontrollen är kravet att en godkänd stalljournal används. För själva stödkontrollen saknar det betydelse om journaluppgifterna är samlade i en pärm, kollegieblock eller

inbunden bok eller om journalen inte är en av Jordbruksverket godkänd stalljournal. Att registret ska vara just fortlöpande gör att det ställs vissa krav på formen. Det ska vara en samlad redovisning där det går att följa händelser fortlöpande. Det viktiga är att man kan följa händelser på ett tillfredsställande sätt och att detta kan göras vid kontrolltillfället. Detta innebär inte att du ska behöva använda flera timmar för att vänta på att lantbrukaren samlar ihop lösa blad och papper så att händelserna går att följa.

Om lantbrukaren saknar godkänd stalljournal bör du uppmana honom eller henne att skaffa en sådan.

Om stalljournal saknas eller om godkänd stalljournal saknas

Om det saknas stalljournal ska du genomföra kontrollen i de delar som är möjliga med hänsyn till den dokumentation som finns. Fråga om lantbrukaren kan visa annan dokumentation. Om det finns annan dokumentation tillgänglig ska du använda den vid kontrollen. Beskriv tydligt i anteckningarna vad det är för dokumentation som använts.

Nr 1023TV: Om nej, för hur många djur saknas fullständiga uppgifter

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notation: St

Nr 1027TV: Är får och getter korrekt märkta

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notation: J/N/E

Markera med J, om märkningen är korrekt.

Markera med N, om djuren inte uppfyller de krav som ställs på korrekt märkning.

Markera med E, om frågan inte är aktuell.

Regler om märkning

Alla djur ska märkas

Alla får och getter ska vara märkta enligt SJVFS 2007:14.

Original- och ersättningsbrickor ska minst innehålla uppgifter om:

- Landsbeteckning (SE för Sverige)
- Födelsebesättningens produktionsplatsnummer

Godkända brickor för får och getter

- Plastöronbrickor med produktionsplatsnummer inklusive individnummer eller plastbricka med endast produktionsplatsnummer. Hondelen är alltid gul. Handelen kan vara i olika färger.
- Metallbricka med produktionsplatsnummer inklusive individnummer eller metallbricka med endast produktionsplatsnummer. Brickan kan finnas i olika färger.

- Elektroniska öronbrickor. Gula öronbrickor med produktionsplatsnummer inklusive individnummer eller gul plastbricka med endast produktionsplatsnummer. Brickan har en inkapslad transponder.

Djur som förlorat en originalbricka ska märkas med en ersättnings- eller reservbricka. Reservbrickan som bara är förpräglad med PPN får endast användas när en originalbricka eller ersättningsbricka finns i djurets andra öra. Individnumret måste skrivas dit med en märkpenna för bestående skrift.

Beroende på när djuren är födda krävs olika uppgifter för att märkningen ska anses vara korrekt.

För djur födda fram t.o.m. 9 juli 2005 krävs följande märkning för att djuren ska anses korrekt märkta:

- Djur som är kvar i sin födelsebesättning behöver inte vara märkta.
- Inköpta djur ska vara märkta med två brickor, inget krav på individnummer.

För djur födda efter 9 juli 2005 krävs följande märkning för att djuren ska anses korrekt märkta:

- Djur som är kvar i sin födelsebesättning och som är avsedda för slakt innan 12 månaders ålder ska vara märkta med minst en bricka med PPN senast när de uppnått 6 månaders ålder.
- Livdjur i födelsebesättningen ska vara individmärka med två öronbrickor senast när de uppnått 6 månaders ålder.
- Inköpta djur som är avsedda att gå till slakt innan 12 månaders ålder ska vara märkta med minst en bricka med PPN. Inget krav på individmärkning.
- Inköpta livdjur ska vara individmärkta med två öronbrickor.

1027TV Om nej, hur många djur saknar korrekt märkning?

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notering: St

11.8 Ararat-bilagan – sammanställning av kontrollpunkter

Får och getter – LFAN, LFAK, Lmeko, Lmoppet, Lmutro, Nmeko, Nmvall, Nmutro, får – och gettkontroll (1505/2006-kontroll)

Kontrollpunkter Ararat-bilagan

- Antal djur
 - 100 Antal djur, utgångna efter hållandeperioden
 - 101 Antal djur som ersattes efter kontrollen
 - 102 Summa avvikelser, övriga stöd villkor
 - 104 Djurenheter som inte ska räknas med i underlag för beslut
 - 206 Kastrerat djur
 - 207 Individmärkning ej OK
 - 212 Hur många inkommande djur saknar transportdokument?
 - 214 Hur många djur saknar förflytningsrapport
 - 215 Används en av Jordbruksverket godkänd stalljournal?
 - 216 TV Hur många djur saknar fullständig journalföring?
 - 217 TV Hur många djur skannar korrekt märkning?
-

11.9 Uppgifter i Ararat-bilagan

Alla kontrolluppdrag som ingår i kontrollmängden finns i tabellen i bilagan. Finns det flera djurslag i ett kontrolluppdrag kommer dessa att skrivas ut på separata rader. Om lantbrukaren har flera PPN kommer dessa också att skrivas ut på separata rader.

Så här tolkar du vissa uttryck:

Anmält antal djur = det antal djur som ansökan omfattade. För får- och gettkontrollen är det antalet djur som lantbrukaren anmält på produktionsplatsen.

Aktuellt antal djur = det antal djur som ansökan nu omfattar. Har lantbrukaren minskat antalet djur i sin ansökan genom t.ex. nedgång p.g.a naturliga omständigheter eller annan nedgång redovisas i ”aktuellt antal djur” en lägre siffra än i ”anmält antal djur”.

Antal djur = det antal djur som konstaterades vid kontroll.

+/- - tecknen under ”notering” visar hur det antal djur som du har noterat i resp. kontrollpunkt kommer att påverka det slutliga antalet djur som är stödberättigande.

11.10 Så fyller du i kontrollpunkterna i Ararat-bilagan

Antal djur

Kontrollsak: Alla

Notering: Antal djur (+)

Anteckna antalet djur som finns vid kontrolltillfället, oavsett hur många djur som ansökan omfattar. Ange antal får och getter per produktionsplats.

Om lantbrukaren har fler djur än vad ansökan omfattar, ange alla djur.

Om kontrollen gäller Lmutro och Nmutro, räkna *endast* de djur som finns i individlistan i bilagan för Lmutro/Nmutro.

Om det finns djur som inte uppfyller stöd villkoren, till exempel kravet på hållandeperiod eller ålder, räkna bort dem i kontrollpunkt 102.

Om det inte finns några djur på produktionsplatsen vid kontrolltillfället, ange 0 st.

100 Antal djur, utgångna efter hållandeperioden

Kontrollsak: Alla stödkontroller (ej får- och getkontrollen)

Notering: Antal djur (+)

Ange antalet djur som lämnat besättningen efter hållandeperioden.

Om du gör kontrollen under hållandeperioden, kontrollera att det finns minst det antal djur som ansökan omfattar från hållandeperiodens början fram till kontrolltillfället.

Därför behövs uppgift om antal utgångna djur

Om kontrollen genomförs efter hållandeperioden kan det innebära att lantbrukaren har hunnit sälja ett eller flera djur som faktiskt ingick i ansökan. Antalet djur i besättningen vid kontrolltillfället är då mindre än det aktuella antalet djur i ansökan. För att undvika problem vid sammanräkningen ska du därför ange de djur som lämnat besättningen. Anteckna utgångsdatum, utgångsorsak och hur uppgifterna har kontrollerats för djur utgångna efter hållandeperioden.

Undantag: I de fall som det trots försäljning av djur eller annan utgång efter hållandeperioden ändå finns tillräckligt antal djur jämfört med ansökan, behöver inte frågan besvaras.

Hållandeperiod för tackor och getter

Det antal tackor och getter som en lantbrukare söker stöd för ska hållas på företaget minst två månader från och med dagen efter den dag ansökan om stöd kom in till myndigheten.

Om du gör kontrollen efter hållandeperioden ska kontrollen av stöd villkoret omfatta hela hållandeperioden.

101 Antal djur som ersattes efter kontrollen

Kontrollsak: LFAK, LFAN, Lmoppet, Nmvall, Lmeko, Nmeko

Notering: Antal djur (+)

Ange det antal djur som ersatts efter kontrollen.

Om lantbrukaren inte har ersatt de utgångna djuren men har för avsikt att göra det, avsluta inte kontrollen. Invänta först de uppgifter eller den dokumentation som lantbrukaren ska lämna för att styrka att djuret ersatts.

Om ersättningen blir utförd inom 10 dagar (20 för Lmeko, Lmoppet och LFAN), ange antalet ersättningsdjur.

Om lantbrukaren inte ersätter djuret, lämnas rutan tom.

Ersättningsdjur

Om en tacka eller get som lantbrukaren sökt bidrag för säljs till liv eller slaktas (inte naturlig omständighet) under hållandeperioden, ska den ersättas av ett annat djur som uppfyller stöd villkoren. Ersättningsdjuret måste vara ett *annat* djur. Det går alltså inte att köpa tillbaka samma djur som ska ersättas. Dock kan till exempel en get ersätta ett får och tvärtom i de fall som stödet omfattar flera djurslag. För ersättningsdjur gäller samma krav som för övriga ansökta djur.

102 Summa avvikelse, övriga stöd villkor

Kontrollsak: Alla stödkontroller (ej får- och getkontroll)

Notering: Antal djur (-)

Ange här alla eventuella avvikelser från stöd villkor som kommer att påverka det konstaterade antalet djur, till exempel kravet på hållandeperiod eller ålder.

Denna kontrollpunkt kan innehålla olika många stöd villkor beroende på kontrolluppdrag. Här finns också möjligheter att lägga in avvikelser som inte passar in på någon av de andra frågorna, men som är nödvändiga att notera för att ett korrekt antal djur ska kunna anges. Frågan kan användas som en slaskpost.

OBS! Här ska du inte ange avvikelser som gäller journalföring och märkning. De ska redovisas i separata kontrollpunkter.

Samma djur ska inte räknas flera gånger

Observera att i de fall som flera stöd villkor (inom ett stöd) inte är uppfyllda för ett djur ska det endast anges **en** gång. Det är inte antalet fel som ska anges. Räknar man antalet fel kommer lantbrukaren att sanktioneras flera gånger för samma djur, vilket inte får ske.

Exempel:

Aktuellt antal djur är 20.

Kontrollen utfördes efter hållandeperioden. Antalet djur vid kontrollen var 19. Kontrollanten kan konstatera följande:

- 1 djur var utgången efter hållandeperioden.
- 4 djur av de kontrollerade djuren har inte funnits i besättningen under hela hållandeperioden.
- 2 djur var inte tillräckligt gamla när de gick in i hållandeperioden. (Ett av dessa var ett av de 4 djuren som inte har funnits i besättningen under hela hållandeperioden)

Notera:

- Antal djur: 19
- Kontrollpunkt 100 Antal djur, utgångna efter hållandeperioden: 1
- Kontrollpunkt 101 Antal djur som ersattes efter kontrollen: -
- Kontrollpunkt 102 Summa avvikelser, övriga stöd villkor: 5

För alla djur som räknats vid kontrolltillfället gäller att man ska kontrollera om de uppfyller stöd villkoren. Oavsett antalet djur som ansökan omfattar, ska eventuella avvikelser noteras. Det är viktigt att det framgår av övrig dokumentation vilket/vilka stöd villkor som inte var uppfyllda.

104 Djurenheter som inte ska medräknas i underlag för beslut

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: Antal djurenheter

Ange antalet djurenheter som inte ska räknas med i underlaget för beslut.

Om djur, som under hållandeperioden sålts eller slaktats, ersatts efter det tillåtna antalet dagarna (20 för Lmeko och 10 för Nmeko), ange det antal djurenheter som ersatts för sent.

Har lantbrukaren genomfört en ”minusersättning” och sedan en ”plusersättning” utanför de tillåtna antalet dagarna, notera överskjutande antalet djurenheter. Det antal djurenheter som anges här kommer sedan att dras av från det antal djurenheter som motsvarar det konstaterade antalet djur.

Plus- och minusersättning

Lantbrukaren kan ersätta tackor, suggor och getter med djur från en annan kategori av dessa tre djurslag. Till exempel kan en suga värd 0,5 DE ersättas med fyra tackor värda 0,6 DE, s.k. plusersättning. De överskjutande 0,1 DE kan användas vid en senare minusersättning (4 getter ersätts av en suga). Nötkreatur kan inte bytas mot andra djurkategorier.

206 Kastrerat djur

Kontrollsak: Nmutro

Notering: Antal

Ange antalet djur som ingår i ansökan och är kastrerade.

207 Individmärkning ej OK

Kontrollsak: Lmutro, Nmutro

Notering: Antal

Ange det antal stödansökta djur som inte är korrekt individmärkta enligt stödreglerna.

Regler om märkning

Alla djur ska märkas

Alla får och getter ska vara märkta enligt SJVFS 2007:14.

Original- och ersättningsbrickor ska minst innehålla uppgifter om:

- Landsbeteckning (SE för Sverige)
- Födelsebesättningens produktionsplatsnummer

Godkända brickor för får och getter

- Plastöronbrickor med produktionsplatsnummer inklusive individnummer eller plastbricka med endast produktionsplatsnummer. Hondelen är alltid gul. Handelen kan vara olika färger.
- Metallbricka med produktionsplatsnummer inklusive individnummer eller metallbricka med endast produktionsplatsnummer. Brickan kan finnas i olika färger.
- Elektroniska öronbrickor. Gula öronbrickor med produktionsplatsnummer inklusive individnummer eller gul plastbricka med endast produktionsplatsnummer. Brickan har en inkapslad transponder.

Djur som förlorat en originalbricka ska märkas med en ersättnings- eller reservbricka. Reservbrickan som bara är förpräglad med PPN får endast användas när en originalbricka eller ersättningsbricka finns i djurets andra öra. Individnumret måste skrivas dit med en märkpena för bestående skrift.

Beroende på när djuren är födda krävs olika uppgifter för att märkningen ska anses vara korrekt.

För djur födda fram t.o.m. 9 juli 2005 krävs följande märkning för att djuren ska anses korrekt märkta:

- Djur som är kvar i sin födelsebesättning behöver inte vara märkta.
- Inköpta djur ska vara märkta med två brickor, inget krav på individnummer.

För djur födda efter 9 juli 2005 krävs följande märkning för att djuren ska anses korrekt märkta:

- Djur som är kvar i sin födelsebesättning och som är avsedda för slakt innan 12 månaders ålder ska vara märkta med minst en bricka med PPN senast när de uppnått 6 månaders ålder.
- Livdjur i födelsebesättningen ska vara individmärka med två öronbrickor senast när de uppnått 6 månaders ålder.
- Inköpta djur som är avsedda att gå till slakt innan 12 månaders ålder ska vara märkta med

minst en bricka med PPN. Inget krav på individmärkning.

- inköpta livdjur ska vara individmärkta med två öronbrickor.

Om djuret är märkt med endast en bricka

Om ett djur som skulle vara märkt med två brickor har tappat en bricka och därför endast är märkt med en godkänd bricka, ska djuret inte underkännas. Besvara kontrollpunkten med J.

Om lantbrukaren systematiskt märker med endast en godkänd bricka, trots att djuren skulle ha varit märkta med två, använd kontrollpunkt 50TV: Tvärvillkor allmänt ej OK för att registrera avvikelsen.

Exempel:

Vid en kontroll konstateras att det finns ett djur med endast en godkänd bricka i örat, ingen alternativ märkning i andra örat och tre djur som inte är märkta alls. Två av dessa omärkta djur är under 6 månader. Det tredje som är över sju månader ska enligt producenten gå till slakt.

Notera med N på den första frågan och 1 för antal djur som saknar korrekt märkning. (Det första djuret hade bara en godkänd bricka, men anses ändå korrekt märkt då det hade tappat den andra brickan. Djuren under 6 månader behöver inte vara märkta och djuret, som enligt producenten ska gå till slakt, ska vara märkt med minst en öronbricka med produktionsplatsnummer).

212 Hur många inkommande djur saknar transportdokument?

Kontrollsak: Får- och getkontroll

Notering: Antal

Ange antalet inkommande djur som saknar transportdokument.

Gör kontrollen ett år tillbaka i tiden från kontrolldatum för både aktiva djur på plats eller djur som är utgångna.

Transportdokument för får och getter

Från och med 9 juli 2005 ska alla får och getter som förflyttas mellan två olika djurhållare åtföljas av ett transportdokument.

Transportdokumentet ska utgöras av Jordbruksverkets blankett JSB 3.12. Undantaget är om det är transport till slakt. Då får djurhållaren använda en intransportsedel som är godkänd av Jordbruksverket som transportdokument.

Det är djurhållaren på den avsändande produktionsplatsen som är ansvarig för att fylla i dokumentet. Dokumentet ska sedan följa med djuren vid transporten och förvaras på den mottagande produktionsplatsen i minst tre år.

Följande uppgifter ska finnas i dokumentet:

- produktionsplatsnummer på den gård eller plats djuren kommer ifrån
- djurhållarens namn, adress och underskrift
- datum för transporten
- totalt antal djur som har flyttats
- produktionsplatsnummer på den gård eller plats djuren skickas till
- uppgifter om transportfordonet och transportören (tillståndsnummer)
- djurslag (Får eller get)
- transportörens namn
- typ av transportfordon och fordonets registreringsnummer

214 Hur många djur saknar förflyttningsrapport

Kontrollsak: Får- och getkontroll

Notering: Antal

Ange det antal djur där förflyttningsrapport saknas.

Kontrollera om ett djur saknar förflyttningsrapport eller inte mot en tilläggsida i protokollet som visar vilka förflyttningar som lantbrukaren rapporterat till förflyttningsregistret 12 månader tillbaka i tiden. Den kommer automatiskt för lantbrukare som tas ut för får- och getkontroll och som har rapporterat förflyttningar.

OBS!

Om djuret är rapporterat till får- och getregistret när du kommer till lantbrukaren, gör ingen anmärkning i kontrollen, även om själva rapporteringen till förflyttningsdatabasen är gjord för sent. Kontrollen innefattar bara att djuret ska vara rapporterat till får- och getregistret .

Anmälan till får- och getregistret

Från och med 1 januari 2008 ska alla inkommande och utgående djur anmälas till får- och getregistret för får och getter i Regina. Lantbrukaren ska anmäla förflyttningar senast 7 dagar efter det att djuret flyttats. Detta gäller förflyttningar till eller från andras produktionsplatser, dvs. lantbrukaren behöver inte anmäla förflyttningar mellan egna produktionsplatser som ligger inom samma eller angränsande kommun. Förflyttningar ska kontrolleras ett år tillbaka i tiden.

215 Används en av Jordbruksverket godkänd stalljournal?

Kontrollsak: Får- och getkontroll

Notation: J/N

Markera med J om lantbrukaren använder en stalljournal som godkänts av Jordbruksverket.

Om lantbrukaren inte använder en godkänd journal, markera med N. Skriv en särskild redogörelse om vad som finns i stället.

Godkända stalljournaler

För manuell journalföring av får och getter: Jordbruksverkets stalljournal för får och getter version 1.1

Jordbruksverkets stalljournal för får och getter, version 1.2 (beräknas beslutas i mars 2010)

För elektronisk journalföring av får och getter: *Stalljournal i fårdatabrogrammet Elitlamm.*

De krav som ställs på elektronisk journalföring regleras i 14 och 15 § i SJVFS 2007:14.

Nr 216 TV Hur många djur saknar fullständig journalföring?

Kontrollsak: Får- och getkontroll

Notation: antal

Kontrollen görs ett år tillbaka i tiden från kontrolldatum för både aktiva djur på plats eller djur som är utgångna. Beroende på när djuren är födda krävs olika uppgifter för att journalföringen ska anses vara fullständig.

Begreppsförklaring vid kontroll av får och getter:

Antal djur i gruppen = Det antal djur som ingår i gruppen.

Exempel: en grupp på 20 djur ska lantbrukaren ha angett med 20.

Antal djur i händelsen = Det antal djur som ingår i händelsen.

Exempel: om 10 av de 20 djuren i gruppen skickas till slakt ska lantbrukaren ha angett 10.

Regler om journalföring av får och getter

Uppgifter som ska journalföras

Händelserna ska journalföras samma dag som de inträffar. Djurens identitet och datum för händelserna ska alltid registreras. Journalen ska föras bokföringsmässigt. Om lantbrukaren fört journalen med blyerts ska du upplysa lantbrukaren om att journalen ska föras med beständig skrift.

Följande uppgifter ska finnas registrerade i journalen från och med 9 juli 2005:

- Djurhållarens namn och adress
- Anläggningens identitetskod (produktions- platsnummer)
- Anläggningens adress och dess geografiska koordinater eller likvärdig uppgift om anläggningens geografiska läge, till exempel fastighetsbeteckning
- Typ av produktion (fårmjölksproduktion eller fårköttsproduktion)

- Uppgift från senaste djursammanräkningen, antal djur och datum då den utfördes

Beroende på när djuren är födda krävs utöver ovanstående följande uppgifter för att journalföringen ska anses vara fullständig.

För djur födda före 2010 krävs följande uppgifter för journalföringen ska anses vara fullständig:

- PPN (det PPN djuret har på brickan.)
- Datum för inköp/försäljning och övriga typer av förflyttningar (t.ex. mellan ppn).
- Leverantörens/mottagarens PPN

För slaktdjur födda fr.o.m. 2010 krävs följande uppgifter för att journalföringen ska anses vara fullständig:

- PPN (det PPN djuret har på brickan)
- Antal djur i gruppen
- Födelseår (anges endast i födelsebesättningen)
- Datum för inköp/försäljning och övriga typer av förflyttningar (t.ex. mellan ppn)
- Död i besättningen/hemslakt (anges med år och månad)
- Antal djur i händelserna födsel eller död i besättningen/hemslakt
- Leverantörens/mottagarens PPN

För livdjur födda fr.o.m. 2010 krävs följande uppgifter för att journalföringen ska anses vara fullständig:

- PPN och individnummer
- Födelseår (anges endast i födelsebesättningen)
- Datum för inköp/försäljning och övriga typer av förflyttningar (t.ex. mellan ppn)
- Död i besättningen/hemslakt (anges med år och månad)
- Leverantörens/mottagarens PPN

Komplettering av uppgifter i journalen

Om du konstaterar att en eller flera uppgifter saknas (till exempel in- eller uthändelse eller händelsedatum) kan lantbrukaren komplettera journalen med dessa uppgifter vid kontrollen. För att en komplettering ska vara möjlig ska de uppgifter som gäller djur som inte är födda på platsen kunna styrkas med andra dokument, såsom inköpskvitton, mottagningskvitton, leveranssedel eller liknande. Dessa dokument måste vara tillgängliga vid kontrollbesöket för att en komplettering ska vara möjlig. Födslar

i den egna besättningen kan i normalfallet inte kompletteras då det vanligtvis inte finns dokumentation som kan styrka händelsen.

Kan alla de uppgifter som saknas i stalljournalen kompletteras ska uppgifterna i journalen anses uppdaterade. Ras och kön kan kompletteras för de djur som finns i besättningen utan att det finns andra dokument som styrker dessa uppgifter.

Regler om stalljournal för får och getter

Stalljournal ska föras över får och getter

På varje produktionsplats ska det finnas en av Jordbruksverket godkänd journal för djurhållningen. Stalljournal ska föras från och med den 1 januari 1995 eller från och med det datum då produktionen startade på produktionsplatsen. I journalen ska djurhållaren registrera förändringar i djurinnehav och uppgifter om djuren på produktionsplatsen i kronologisk ordning.

Register i stället för stalljournal

För får- och getkontrollen är kravet att en godkänd stalljournal används. För själva stödkontrollen saknar det betydelse om journaluppgifterna är samlade i en pärm, kollegieblock eller inbunden bok eller om journalen inte är en av Jordbruksverket godkänd stalljournal. Att registret ska vara just fortlöpande gör att det ställs vissa krav på formen. Det ska vara en samlad redovisning där det går att följa händelser fortlöpande. Det viktiga är att man kan följa händelser på ett tillfredsställande sätt och att detta kan göras vid kontrolltillfället. Detta innebär inte att du ska behöva använda flera timmar för att vänta på att lantbrukaren samlar ihop lösa blad och papper så att händelserna går att följa.

Om lantbrukaren saknar godkänd stalljournal bör du uppmana honom eller henne att skaffa en sådan.

Om stalljournal saknas eller om godkänd stalljournal saknas

Om det saknas stalljournal ska du genomföra kontrollen i de delar som är möjliga med hänsyn till den dokumentation som finns. Fråga om lantbrukaren kan visa annan dokumentation. Om det finns annan dokumentation tillgänglig ska du använda den vid kontrollen. Beskriv tydligt i anteckningarna vad det är för dokumentation som använts.

217 TV Hur många djur saknar korrekt märkning?

Kontrollsak: Får- och getkontroll

Notering: Antal

Ange antalet djur som saknas korrekt märkning.

För djur födda fram t.o.m. 9 juli 2005 krävs följande märkning för att djuren ska anses korrekt märkta:

- Djur som är kvar i sin födelsebesättning behöver inte vara märkta.
- Inköpta djur ska vara märkta med två brickor, inget krav på individnummer.

För djur födda efter 9 juli 2005 krävs följande märkning för att djuren ska anses korrekt märkta:

- Djur som är kvar i sin födelsebesättning och som är avsedda för slakt innan 12 månaders ålder ska vara märkta med minst en bricka med PPN senast när de uppnått 6 månaders ålder.
- Livdjur i födelsebesättningen ska vara individmärka med två öronbrickor senast när de uppnått 6 månaders ålder.
- Inköpta djur som är avsedda att gå till slakt innan 12 månaders ålder ska vara märkta med minst en bricka med PPN. Inget krav på individmärkning.
- Inköpta livdjur ska vara individmärkta med två öronbrickor.

11.11 Ytterligare uppgifter att fylla i när du gör en Lmutro/Nmutro – kontroll

I de fall som kontrollen omfattar Lmutro eller Nmutro finns i Ararat bilagan en tabell med kolumner som du också ska fylla. Tabellen omfattar alla de djur och djurslag som ingår i ansökan. Det innebär att du ska dokumentera nedanstående uppgifter för respektive djuridentitet.

Kolumn 3 Individmärkning OK

Notering: J/N

Markera med N om djuret inte är märkt med minst ett unikt identitetsnummer.

Kolumn 4 Hållandeperiod OK

Notering: -/N

Markera med N om djuret inte funnits med i besättningen under hela hållandeperioden.

Fyll i utgångsdatum i kolumn 6.

Kolumn 5 Kastrerat djur

Notering: J/-

Markera J om djuret är kastrerat.

Kolumn 6 Utgångna får och getter. Utgångsdatum.

Notering: Datum

Ange utgångsdatum för djur som inte finns i besättningen vid kontrolltillfället.

Om det saknas utgångsdatum, notera detta och ge förklaring till varför det saknas.

Kolumn 7: Kommentar

Notering: Notera iakttagelser som kan ha betydelse för stödet, till exempel handjur av olika raser går tillsammans med en flock hondjur vilket inte är tillåtet.

12 Grisar – alla kontroller

12.1 Dokument som används vid griskontroll

Följande dokument används vid griskontroller:

- Ararat-protokollet och Ararat-bilagan
- En särskild bilaga om skötselvillkor för Lmeko (se avsnitt 14.4) och Nmeko (se avsnitt 15.4)

Observera! För att kunna fylla i Ararat-protokollet bör du först ha gått igenom kontrollpunkterna i Ararat-bilagan. Det gäller också bilagan om skötselvillkor för Lmeko eller Nmeko.

12.2 Så kan du arbeta i fält – de olika stegen

- Räkna djuren och kontrollera samtidigt märkningen. Fyll i antalet djur i Ararat-bilagan under ”Antal djur” (se avsnitt 8.9–8.10). Om kontrollen gäller Lmutro och Nmutro, räkna bara de djur som finns på individbilagan.
- Kontrollera journalföringen av djuren. Om det är en Nmutro-kontroll behöver du inte göra denna kontroll. För övriga kontroller kan du behöva kontrollera journalen för att se vilka djur som ska ingå i kontrollen och vilka djur som utgått ur besättningen.
- Gå igenom frågorna på respektive villkorsbilaga vid Lmeko- och Nmeko-kontroller tillsammans med lantbrukaren.

12.3 Ararat-protokollet – sammanställning av kontrollpunkter

Grisar – Lmeko, Nmeko, TVÄR_ALLA

Kontrollpunkter **Ararat-protokoll**

2 GJS, Bekämpningsmedel OK

3 GJS, Gödselvårdsanläggning OK

4 GJS, Påfyllning OK

5 GJS Resultat efter fältkontroll. Är krav på GJS uppfyllt?

6 GJS Resultat efter kontakt med tillsynsmyndighet
Är krav på GJS uppfyllt?

11 Certifiering OK

13 Allmänt OK

14 Djurets ursprung OK

15 Djurmiljö OK

16 Foder OK

17 Hälsa/sjukvård OK

18 Fortplantning OK

49 Samtliga avvikelser oavsiktliga

50TV: Tvärvillkor allmänt OK

1000TV: CDB-kontroll utförd

1011TV Antal djur i besättningen

1013TV Finns fullständiga uppgifter om inkommande och utgående djur

1013TV Om nej, för hur många djur saknas
fullständiga uppgifter
1015TV Är grisar korrekt märkta

12.4 Första sidan i protokollet

Uppgifter om lantbrukaren och kontrollerna

Protokollet inleds med uppgifter om lantbrukaren och de kontrolluppdrag som ingår i kontrollmängden. Här finns också de kontrollpunkter som är av övergripande karaktär.

Stödspecifik information (1)

I tabellen finns de kontrolluppdrag som ingår i kontrollmängden. Så här tolkar du den.

- Ärendetyp = De ärenden som ska kontrolleras
- Status = Statusen på ärendet i Ararat. För ärenden som inte finns i Ararat visas ingen status.
- Kontrolltyp = För djurstöden är det bara fältkontroll och administrativ kontroll som kan förekomma.
- Kontrolldel = Visar om ärendet är uttaget för både djur och arealkontroll.
- Urvalsmetod = Hur företaget har valts ut.

Åtgärder (2)

Ange de åtgärder du har vidtagit med datum och signatur. Om du har följt länsstyrelsens checklista ska du också anteckna dessa åtgärder.

Tidsåtgång vid kontroll (3)

Ange gärna hur mycket tid du har lagt ner på kontrollen. På det sättet blir det lättare att uppskatta hur mycket tid som går åt vid framtida planering av kontrollarbetet.

Om du vill göra anteckningar om vad du ser eller konstaterar vid kontrollen, ska du markera det med ett X i rutan ”Fritext ska registreras”. med ett X

Närvaro (4)

Anteckna alltid vilka personer som var närvarande vid kontrollen. Skriv också under kontrollrapporten.

Lantbrukaren eller dennes representant har möjlighet att underteckna protokollet. Namnteckningen är endast en bekräftelse på närvaro vid kontrollen och betyder inte att kontrollresultatet har accepterats.

Lantbrukaren har också möjlighet att lämna synpunkter på hur du har utfört fältkontrollen. Det kan han eller hon göra till exempel på baksidan av kontrollprotokollet eller på ett separat papper.

12.5 Så fyller du i kontrollpunkterna i protokollet

2 GJS, Bekämpningsmedel OK (N/Inget värde)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

Har den som utför kemisk bekämpning på företaget kunskapsbevis/tillstånd?

För att få använda medel som hänförs till klass 1 L och 2 L krävs ett kunskapsbevis. För medel i klass 1 L krävs dessutom särskilt tillstånd. På Kemikalieinspektionens hemsida www.kemi.se under rubriken "Bekämpningsmedel", finns information om vilka preparat som är klass 1 L respektive klass 2 L. Tillståndet/kunskapsbeviset ska förnyas vart femte år.

Du ska fråga lantbrukaren om preparat av klass 1 L eller klass 2 L används och i så fall vem som utför kemisk bekämpning på företaget. Namn och adress på den/de som utför bekämpningen noteras. Om vederbörande är på plats kan du be att få se kunskapsbeviset/tillståndet. Om det inte finns tillgängligt eller någon annan utför bekämpning kontrolleras att personen/personerna har giltigt kunskapsbevis/tillstånd i IT-systemet SPRUT.

Om den som utför kemisk bekämpning på företaget saknar kunskapsbevis/tillstånd noteras "N" (nej) på kontrollpunkten. Notera alltid hur uppgiften kontrollerades i rutan för kommentarer.

3 GJS, Gödselvårdsanläggning OK (N/Inget värde)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

Är gödselvårdsanläggningen fri från synbart läckage?

Kravet på gödselvårdsanläggningen gäller alltid för företag med mer än 100 djurenheter. För Kalmar län gäller kravet i kustområdet inklusive Öland redan vid fler än tio djurenheter. I Stockholm, Blekinge, Skåne, Halland och Gotland samt för delar av (se bilaga 3 i SJVFS 2004:62) Uppsala, Sörmland, Östergötland, Västra Götaland, Örebro och Västmanland län gäller kravet redan vid färre än tio djurenheter.

Gödselvårdsanläggningen ska vara tät. Det får inte rinna ut, rinna över eller läcka från anläggningen. Vid kontrollen noteras endast synligt läckage av gödsel, urin och motsvarande. Att gödselvårdsanläggningen är omgiven av nässlor, skräppor och liknande är acceptabelt så länge det inte beror på att anläggningen läcker. Vid kontrollen ska du gå runt gödselvårdsanläggningen och se så att det inte finns något synligt läckage vid kontrolltillfället. Om gödselvårdsanläggningen består av en platta ska du titta på delar som går att se och kontrollera att plattan i dessa delar är hel. Om läckage eller sprickor noteras bör detta fotograferas och omfattning etc. noteras. Om det finns läckage eller sprickor noteras "N" (nej) i protokollet.

Om gödselvårdsanläggningen uppenbarligen är otät men det inte sker något läckage vid kontrolltillfället ska detta noteras och ange "N" (nej) på kontrollpunkten. Om gödselvårdsanläggningen är tom vid kontrolltillfället och det inte går att avgöra om den är tät eller inte ska kontrollpunkten lämnas tom. Du bör notera att gödselvårdsanläggningen var tom vid kontrollen. Notera vad som gäller för uppenbart otät gödselvårdsanläggning ovan.

4 GJS, Påfyllning OK (N/Inget värde)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

Sker påfyllning av flytgödselbehållare och urinbehållare under täckning?

För företag med mer än tio djurenheter i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län samt i slättbygder i Värmlands, Örebro och Västmanlands län (se bilaga 4 i SJVFS 2004:62) gäller att påfyllning av flytgödselbehållare och urinbehållare ska ske under täckning. Dessutom gäller att flytgödselbehållare och urinbehållare ska ha ett stabilt svämtäcke eller annan täckning som effektivt minskar ammoniakförlusterna.

Med ”under täckning” avses att påfyllning sker under takkonstruktion eller annan form av täckning. Täckningen kan bestå av svämtäcke eller något annat material som flyter på gödselytan.

Svämtäcke: Svämtäcke kan bildas av strö, foderrester och annat material. Ett stabilt, acceptabelt svämtäcke är heltäckande och tätt så att gödseln under täcket inte kommer i kontakt med luften. Gödsel måste tillföras underifrån för att täckningen ska accepteras. Ett stabilt svämtäcke kan bildas av flytgödsel från nötkreatur och ibland även från grisar (smågrisuppfödning). Om sågspån används till strö bildas normalt inget svämtäcke. Genom tillsats av fastgödsel, halm, torv eller ensilagerester kan i vissa fall ett svämtäcke skapas på gödsel där detta annars inte skulle ha bildats.

Annat material på ytan: Flytande täckning av exempelvis plast (frigolitskivor, presenning eller dylikt) kan användas. Det är viktigt att täckningen har god passform och går ut i kanterna. Hackad halm på flytgödsel (ca 20 cm krävs) kan också användas liksom Lecakulor eller motsvarande.

Vid kontrollen ska du titta på samtliga urinbehållare och flytgödselbehållare på företaget och notera huruvida påfyllning ska ske under täckning och att behållarna är täckta. Om påfyllning av flytgödselbehållare och urinbehållare inte sker under täckning noteras ”N” (nej) på kontrollpunkten.

Definition av djurenheter finns i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Med en djurenhet avses för GJS (får inte förväxlas med beräkning av djurenheter i t ex stöden):

- En mjölkko (som mjölkko räknas även sinko)
- Sex kalvar, en månad eller äldre. Med kalv avses ett nötkreatur upp till sex månaders ålder. Kalvar upp till en månads ålder räknas till moderdjuret,
- Tre övriga nöt, sex månader eller äldre,
- Tre suggor, inklusive smågrisar upp till 12 veckors ålder. Betäckta gyttor räknas som suggor,
- Tio slaktsvin eller avelsgaltar, 12 veckor eller äldre (som slaktsvin räknas även obetäckta gyttor),
- En häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder,
- Tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar,
- 100 kaniner,

- 100 värphöns, 16 veckor eller äldre. Kycklingmödrar räknas till värphöns,
- 200 unghöns upp till 16 veckors ålder,
- 200 slaktkycklingar,
- 100 kalkoner, gäss eller ankor, inklusive kycklingar och ungar upp till en veckas ålder,
- 15 strutsfåglar av arterna struts, emu och nandu, inklusive kycklingar upp till en veckas ålder,
- Tio får eller getter, sex månader eller äldre,
- 40 lamm eller killingar upp till sex månaders ålder.

5 GJS Resultat efter fältkontroll. Är krav på GJS uppfyllt? (J/N/E)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

Summera de olika indikatorerna som berör GJS (kontrollpunkt nr 2 - 4). Är någon av frågorna besvarad med NEJ ska kontrollpunkt 5 markeras med "N". Samma gäller om det visar sig att det finns ett föreläggande hos lantbrukaren när länsstyrelsen kontaktar tillsynsmyndigheten. Finns ingen avvikelser noterade i någon indikator eller att det inte finns något föreläggande besvaras frågan med "J".

Alla uppgifter som noteras i protokollet ska vid behov kompletteras med anteckningar, foto etc. Om det finns brister rörande GJS, det vill säga att svaret på någon fråga är NEJ ska lantbrukaren och tillsynsmyndigheten informeras, se Miljöstödsmeddelande 07-2008.

6 GJS Resultat efter kontakt med tillsynsmyndighet Är krav på GJS uppfyllt? (J/N/Inget värde)

Stöd: Miljöersättningar med åtagandeår 2006 eller tidigare

I de fall som man efter kontrollen konstaterade en avvikelse ska tillsynsmyndigheten kontaktas. Meddelar tillsynsmyndigheten att det inte finns överträdelse markeras kontrollpunkten med "J".

Meddelar tillsynsmyndigheten att det finns överträdelser markeras kontrollpunkten med "N":

Fanns inga brister efter fältkontrollen lämnas kontrollpunkten blank.

11 Certifiering OK

Kontrollsak: Nmeko

Notering: -/N

Om djurhållaren har ansökt om högre ersättning för certifierad ekologisk djurhållning, ska all djurhållning som redovisats som ekologisk i SAM-blanketten, finnas i karens eller i certifieringen senast från och med 15 juni. Det finns inte krav på att samma person står för certifiering och ansökan om stöd. Miljöersättningens regler kräver inte att varje enskilt djur ska vara anmält till kontrollorganet den 15 juni, men besättningen och djurslaget ska vara anmält, och ingå i karens eller certifiering allra senast 15 juni.

Lantbrukaren ska se till att information och handlingar från kontrollorganet kan lämnas till länsstyrelsen inom begärd tid. Be att få se de handlingar som lantbrukaren fått ut för året, och föregående år. Föregående år kontrolleras inte, men dokumenten kan peka på sådant som man bör titta närmare på.

Jordbrukarna får ut certifikat, och meddelande med resultat från kontroll från kontrollorganet. Certifikatet anger vilken produktion som är certifierad. Det är dock inte alltid som jordbrukarna hunnit få dessa vid länsstyrelsens kontroll. Om lantbrukaren inte har fått sitt certifikat, och meddelande om godkänd kontroll, ska lantbrukaren skicka in det till länsstyrelsen när han/hon fått dem från kontrollorganet. Lantbrukare som är anslutna till kontroll av Aranea får oftast ut en faktura för anslutningen under juni. Av denna framgår antal djur av olika kategorier. Anteckna antalet. Om antalet djur enligt fakturan avviker nedåt med 10 procent eller mer gentemot antalet i SAM-ansökan eller utdrag ur CDB ska lantbrukaren visa på eller komplettera med anslutningsavtal och andra handlingar från kontrollorganet som visar att alla produktionsenheter i miljöersättningen är certifierade.

Kontrollpunkterna 13–18, gäller för Lmeko och Nmeko

Gå igenom de olika skötselvillkoren som finns på Lmeko-bilagan (avsnitt 14.4) eller Nmeko-bilagan (avsnitt 15.4). Fyll sedan i kontrollpunkterna 13–18.

13 Allmänt OK

Kontrollsak: Nmeko, Lmeko

Notering: J/N

14 Djurets ursprung OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

15 Djurmiljö OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

16 Foder OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

17 Hälsa/sjukvård OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

18 Fortplantning och operativa ingrepp OK

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: J/N

49 Samtliga avvikelser oavsiktliga

Kontrollsak: Nmvall, Nmutro, Nmeko, Lmutro, Lmoppet, Lmeko, LFAN, LFAK, FÅR/GET

Notering: -/N

Markera Nej, när det finns minst en avvikelse som du anser vara avsiktlig. Exempel på detta kan vara om en ekologisk djurhållare enbart använder konventionellt foder och är fullt medveten om detta. Ett annat exempel är om konventionell och ekologisk djurhållning på samma gård inte hålls helt

åtskilda. Vidare ska du, i de fall du vid en kontroll hittar ett stort antal djur som helt saknar identitet, göra en bedömning om avvikelserna kan vara avsiktliga.

50TV Tvärvillkor allmänt OK

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notering: -/N

Markera Nej, när det inte finns någon annan lämplig kontrollpunkt du kan använda för att ange en avvikelse eller en förmildrande omständighet. Beskriv också utförligt vad saken gäller.

Denna kontrollpunkt kan du till exempel använda om du konstaterar att flertalet djur endast är märkta med en bricka, alltså att lantbrukaren systematiskt märker djuren med en bricka. Du kan också använda den om ett fåtal djur har tappat båda öronbrickorna men allt annat är så bra skött i besättningen att det kan finnas skäl att inte besluta om avdrag på stöden. Genom att kontrollera att lantbrukaren har beställt ersättningsbrickor, har reservbrickor i lager eller har blankett hemma för beställning av ersättningsbrickor kan du försäkra dig om att lantbrukaren har beredskap för att snabbt kunna rätta till uppkomna märkningsbrister.

Om du markerat Nej, ska du så snart som möjligt meddela stödhandläggaren, som i sin tur ska se till att vidta rätt åtgärder i tvärvillkorsärendet.

1000TV CDB-kontroll utförd

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notering: J/N/E

Besvara kontrollpunkten med J, N eller E (Ja, nej eller ej aktuell). Kontrollpunkten ska alltid besvaras, när en lantbrukare har tagits ut för en fullständig tvärvillkorskontroll.

1011TV Antal djur i besättningen

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notering: St

Ange antalet djur i besättningen.

1013TV Finns fullständiga uppgifter om inkommande och utgående djur

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notering: J/N/E

Besvara kontrollpunkten med J, N eller E. (Ja, nej eller ej aktuell).

Vad menas med fullständiga uppgifter om utgångna djur?

Fullständiga uppgifter om utgångna djur betyder att det ska finnas uppgifter i journalen om vart djuren gått och utgångsdatum. I många fall för lantbrukaren inte journal per PPN utan detta görs samlat för hela gården. Om det finns fullständiga

uppgifter om djuren, ska du godkänna kontrollpunkten även om journalen inte förs per PPN.

1013TV Om nej, för hur många djur saknas fullständiga uppgifter

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notering: St

Ange hur många djur som det saknas fullständiga uppgifter för.

Uppgifter som ska vara registrerade i journalen

- Alla djur som kommer till produktionsplatsen, antalet djur, djurens identitet, uppgifter varifrån de kommer, produktionsplatsnummer eller adress och datum.
- Alla djur som lämnar produktionsplatsen, antalet djur, djurens identitet, uppgifter vart de lämnas, produktionsplatsnummer eller adress (detta gäller även döda djur) samt datum.

Regler för journalföring

Händelserna ska journalföras samma dag som de inträffar. Djurens identitet och datum för händelserna ska alltid registreras. Journalen ska föras bokföringsmässigt. Om lantbrukaren fört journalen med blyerts, ska du upplysa lantbrukaren om att journalen ska föras med beständig skrift.

Fortlöpande register i samlad form

Den som håller grisar ska föra ett fortlöpande register. Det framgår av 14 § SJVFS 2007:13. Att registret ska vara just fortlöpande gör att det ställs vissa krav på formen. Det ska vara en samlad redovisning där det går att följa händelser fortlöpande. Om det är samlat i en pärm, kollegieblock eller inbunden bok saknar betydelse. Det viktiga är att man kan följa händelser på ett tillfredsställande sätt och att detta kan göras vid kontrolltillfället. Detta innebär inte att du ska behöva använda flera timmar för att vänta på att lantbrukaren samlar ihop lösa blad och papper så att händelserna går att följa. För grisar finns det inte längre något krav på att stalljournalen ska vara godkänd av Jordbruksverket.

1015TV Är grisar korrekt märkta

Kontrollsak: TVÄR_ALLA

Notering: J/N/E

Markera med J, om märkningen är korrekt.

Markera med N, om djuren inte uppfyller de krav som ställs på korrekt identifiering.

Markera med E, om frågan inte är aktuell.

Regler om märkning

Alla grisar ska vara märkta enligt SJVFS 2007:13.

- Grisar ska vara märkta antingen med en öronbricka (gul plastbricka) eller med en tatuering (på hals eller bog).
- Grisarna ska märkas snarast möjligt dock senast då de lämnar sin födelseproduktionsplats.
- Det finns inga krav på individmärkning.

1015TV Om nej, hur många djur saknar korrekt märkning?

Kontrollsak: TVÅR_ALLA

Notering: St

Ange antalet djur som saknar korrekt märkning.

Om du har svårt att se om djuret är tatuerat, ska du dokumentera detta och fråga lantbrukaren om det gick att se att djuret var märkt vid leverans.

Vid tveksamma fall ska du komplettera kontrollen med att kontakta den som har eller borde ha märkt grisarna och fråga om märkningsutrustning och märkningsrutiner. Dokumentera de uppgifter som kommer fram.

12.6 Ararat-bilagan – sammanställning av kontrollpunkter

Grisar– LFAN, Lmeko, Lmutro, Nmeko, Nmutro

Kontrollpunkter Ararat- bilagan

Antal djur

Nr 100: Antal djur, utgångna efter hållandeperioden

Nr 101: Antal djur som ersattes efter kontrollen

Nr 102: Summa avvikelse, övriga stödvillkor

Nr 104: Djurenheter som inte ska räknas med i underlag för beslut

Nr 206: Kastrerat djur

Nr 207: Individmärkning ej OK

12.7 Uppgifter i Ararat-bilagan

Alla kontrolluppdrag som ingår i kontrollmängden finns i tabellen i bilagan. Finns det flera djurslag i ett kontrolluppdrag kommer dessa att skrivas ut på separata rader. Om lantbrukaren har flera PPN kommer dessa också att skrivas ut på separata rader. Efter respektive kontrolluppdrag och djurslag finns uppgifter från ansökan och från Regina.

Så här tolkar du några uttryck:

Anmält antal djur = det antal djur som ansökan omfattade.

Aktuellt antal djur = det antal djur som ansökan nu omfattar. Har lantbrukaren minskat antalet djur i sin ansökan genom t.ex. nedgång p.g.a. naturliga omständigheter eller annan nedgång redovisas i ”aktuellt antal djur” en lägre siffra än i ”anmält antal djur”.

Antal djur = det antal djur som konstaterades vid kontroll.

+/- - tecknen under ”notering” visar hur det antal djur som du har noterat i resp. kontrollpunkt kommer att påverka det slutliga antalet djur som är stödberättigande.

12.8 Så fyller du i kontrollpunkterna i Ararat-bilagan

Antal djur

Kontrollsak: Alla

Notering: Antal djur (+)

Anteckna det antal djur som finns vid kontrolltillfället, oavsett hur många djur som ansökan omfattar. Om lantbrukaren har fler djur än vad ansökan omfattar, ange alla djur. Om kontrollen gäller Lmutro och Nmutro, räkna *endast* de djur som finns i individlistan i bilagan för Lmutro/Nmutro.

Om det finns det djur som inte uppfyller stöd villkoren, till exempel. kravet på hållandeperiod eller ålder, räkna bort dem i kontrollpunkt 102.

100 Antal djur, utgångna efter hållandeperioden

Kontrollsak: Alla

Notering: Antal djur (+)

Ange antalet djur som lämnat besättningen efter hållandeperioden.

Därför behövs uppgift om antal utgångna djur

Om kontrollen genomförs efter hållandeperioden kan det innebära att lantbrukaren har hunnit sälja ett eller flera djur som faktiskt ingick i ansökan. Antalet djur i besättningen vid kontrolltillfället är då mindre än det aktuella antalet djur i ansökan. För att undvika problem vid sammanräkningen ska du därför ange de djur som lämnat besättningen.

Undantag: I de fall som det trots försäljning av djur eller annan utgång efter hållandeperioden ändå finns tillräckligt antal djur jämfört med ansökan, behöver inte frågan besvaras.

Hållandeperiod för suggor

Det antal suggor som en lantbrukare söker stöd för ska hållas på företaget minst två månader från och med dagen efter den dag ansökan om stöd kom in till myndigheten.

Om du gör kontrollen under hållandeperioden ska du kontrollera att det finns minst det antal djur som ansökan omfattar från hållandeperiodens början fram till kontrolltillfället.

Om du gör kontrollen efter hållandeperioden ska kontrollen av stöd villkoret omfatta hela hållandeperioden.

101 Antal djur som ersattes efter kontrollen

Kontrollsak: LFAN, Lmeko, Nmeko

Notering: Antal djur (+)

Ange det antal djur som ersatts efter kontrollen. Om lantbrukaren inte har ersatt de utgångna djuren men har för avsikt att göra det, avsluta inte kontrollen. Invänta först de uppgifter eller den dokumentation som lantbrukaren ska lämna för att styrka att djuren ersatts.

Om ersättningen blir utförd inom 10 dagar (20 för Lmeko och LFAN), ange antalet ersättningsdjur. Om lantbrukaren inte ersätter djuren, lämna rutan tom.

Ersättningsdjur

Om en suga som lantbrukaren sökt bidrag för säljs till liv eller slaktas (inte naturlig omständighet) under hållandeperioden, ska den ersättas av ett annat djur som uppfyller stöd villkoren. Ersättningsdjuret måste vara ett *annat* djur. Det går alltså inte att köpa tillbaka samma djur som ska ersättas.

För ersättningsdjur gäller samma krav som för övriga djur som lantbrukaren har med i sin ansökan.

I de fall som lantbrukaren ska ersätta djur men där ersättningen ännu inte är genomförd och där djuren ska köpas in, kan kontrollen inte avslutas. Du får invänta de uppgifter eller den dokumentation som lantbrukaren ska lämna för att styrka ersättningen. Ersätts djuren inom 10 dagar (20 för Lmeko och LFAN) ska ersättningsdjuren noteras i frågan.

102 Summa avvikelse, övriga stöd villkor

Kontrollsak: Alla

Notering: Antal djur (-)

Ange här alla eventuella avvikelser från stöd villkor som kommer att påverka det konstaterade antalet djur.

Denna kontrollpunkt kan innehålla olika många stöd villkor beroende på kontrolluppdrag. Här kan du också lägga in avvikelser som inte passar in på någon av de andra frågorna, men som är nödvändiga att du ska kunna ange ett korrekt antal djur. Frågan kan användas som en slaskpost.

OBS! Här ska du inte ange avvikelser som gäller journalföring och märkning. De ska redovisas i separata kontrollpunkter.

Samma djur ska inte räknas flera gånger

Observera att i de fall som flera stöd villkor (inom ett stöd) inte är uppfyllda för ett djur ska det endast anges *en* gång. Det är inte antalet fel som ska anges. Räknar man antalet fel kommer lantbrukaren att sanktioneras flera gånger för samma djur, vilket inte får ske.

Exempel

Aktuellt antal djur är 20.

Kontrollen utfördes efter hållandeperioden. Antalet djur vid kontrollen var 19. Kontrollanten kan konstatera följande:

- 1 djur var utgången efter hållandeperioden.
- 4 djur av de kontrollerade djuren har inte funnits i besättningen under hela hållandeperioden.
- 2 djur var inte tillräckligt gamla när de gick in i hållandeperioden. (Ett av dessa var ett av de 4 djuren som inte har funnits i besättningen under hela hållandeperioden)

Notera:

- Antal djur: 19
- Kontrollpunkt 100 Antal djur, utgångna efter hållandeperioden: 1
- Kontrollpunkt 101 Antal djur som ersattes efter kontrollen: -
- Kontrollpunkt 102 Summa avvikelser, övriga stöd villkor: 5

För alla djur som räknats vid kontrolltillfället gäller att man ska kontrollera om de uppfyller stöd villkoren. Oavsett antalet djur som ansökan omfattar, ska eventuella avvikelser noteras. Det är viktigt att det framgår av övrig dokumentation vilket/vilka stöd villkor som inte var uppfyllda.

104 Djurenheter som inte ska medräknas i underlag för beslut

Kontrollsak: Lmeko, Nmeko

Notering: Antal djurenheter

Ange antalet djurenheter som inte ska räknas med i underlaget för beslut.

Om lantbrukaren ersatt djur som under hållandeperioden sålts eller slaktats efter det tillåtna antalet dagar (20 för Lmeko och 10 för Nmeko), ange det antal djurenheter som ersatts för sent.

Har lantbrukaren genomfört en ”minusersättning” och sedan en ”plusersättning” utanför de tillåtna antalet dagar, notera det överskjutande antalet djurenheter. Det antal djurenheter som anges här kommer sedan att räknas bort från det antal djurenheter som motsvarar det konstaterade antalet djur.

Plus- och minusersättning

Lantbrukaren kan ersätta sugor med får eller getter. Till exempel kan en suga värd 0,5 DE ersättas med fyra tackor värda 0,6 DE, s.k. plusersättning. De överskjutande 0,1 DE kan användas vid en senare minusersättning (4 getter ersätts av en suga).

206 Kastrerat djur

Kontrollsak: Nmutro

Notering: Antal

Ange antalet djur som ingår i ansökan och är kastrerade.

207 Individmärkning ej OK

Kontrollsak: Lmutro, Nmutro

Notering: Antal

Ange det antal stödansökta djur som inte är korrekt individmärkta enligt stödreglerna.

12.9 Ytterligare uppgifter att fylla i när du gör en Lmutro/Nmutro - kontroll

I de fall som kontrollen omfattar Lmutro eller Nmutro finns i Ararat bilagan en tabell med kolumner som du också ska fylla. Tabellen omfattar alla de djur och djurslag som ingår i ansökan. Det innebär att du ska dokumentera nedanstående uppgifter för respektive djuridentitet.

Kolumn 3 Individmärkning OK

Notering: J/N

Markera med N om djuret inte är märkt med minst ett unikt identitetsnummer.

Kolumn 4 Hållandeperiod OK

Notering: -/N

Markera med N om djuret inte funnits med i besättningen under hela hållandeperioden.

Fyll i utgångsdatum i kolumn 6.

Kolumn 5 Kastrerat djur

Notering: J/-

Markera J om djuret är kastrerat.

Kolumn 6 Utgångna får, getter och grisar. Utgångsdatum

Notering: Datum

Ange utgångsdatum för djur som inte finns i besättningen vid kontrolltillfället.

Om det saknas utgångsdatum, notera detta och ge förklaring till varför det saknas.

Kolumn 7: Kommentar

Notering: Notera iakttagelser som kan ha betydelse för stödet, till exempel handjur av olika raser går tillsammans med en flock hondjur vilket inte är tillåtet.

13 Kontroller av djur i miljöersättningar, kompensationsbidrag och nationellt stöd

I kapitlen 13-19 beskrivs reglerna och villkoren för miljöersättningar och kompensationsbidrag och nationellt stöd som har djurkoppling:

- Ekologiska produktionsformer (Lmeko och Nmeko)
- Öppet och varierat odlingslandskap (Lmoppet) och vallstöd (Nmvall)
- Utrotningshotade husdjursraser (Lmutro och Nmutro)
- Kompensationsbidrag (LFAK)
- Nationellt stöd, LFAN

För fältkontrollerna inom landsbygdsprogrammet ska samtliga ersättningar kontrolleras så långt som möjligt vid ett och samma tillfälle. För miljöersättningarna och kompensationsbidrag gäller dessutom att i de fall som stöd villkoren både omfattar areal och djurvillkor ska båda delarna kontrolleras för att kontrollen ska anses vara fullständig.

14 Ekologiska produktionsformer: Lmeko

14.1 Rikt odlingslandskap och giftfri miljö

Lmeko gäller åtaganden som ingått före år 2007. Stödet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen ”Ett rikt odlingslandskap” och ”En giftfri miljö”.

Stödet baseras på antalet nötkreatur, tackor, getter (hondjur) och sugor som ansökan omfattar. Uppgifter om nötkreatursinnehavet hämtas från det centrala nötkreatursregistret (CDB) och kontrolleras administrativt.

Lantbrukaren får stöd i form av extra ersättning för slåttervall, betesvall och grönfodergrödor som ingår i ett femårsåtagande för ekologiska produktionsformer. Stöd betalas aldrig ut för en större areal än vad som faktiskt finns inom företaget.

14.2 Kontrolldokument och kontrollpunkter

För kontrollen används följande dokument:

- Ararat-protokollet och Ararat-bilagan
- Lmeko-bilagan om skötselvillkor för ekologisk djurhållning

För en beskrivning av kontrollpunkterna, se kapitel 8 om nöt, kapitel 11 om får och getter och kapitel 12 om grisar.

Tabell 10. Kontrollpunkter på Ararat-protokoll för kontroll av Lmeko

Kontrollpunkt	Nr	Enhet
God jordbrukarsed	1	J/N
Allmänt OK	13	J/N
Djurets ursprung OK	14	J/N
Djurmiljö OK	15	J/N
Foder OK	16	J/N
Hälso/sjukvård OK	17	J/N
Fortplantning och operativa ingrepp OK	18	J/N
Samtliga avvikelser oavsiktliga	49	-/N
Antal djur (som räknats vid kontrolltillfället)	-	St
Antal djur, utgångna efter hållandeperioden	100	St
Antal djur som ersattes efter kontrollen	101	St
Summa avvikelser, övriga stöd villkor	102	St
Djurenheter som inte ska medräknas i underlag för beslut	104	St

Tabell 11. Kontrollpunkter på Ararat-bilagan för kontroll av Lmeko

Kontrollpunkt	Nr	Enhet
Antal djur	-	St
Antal djur, utgångna efter hållandeperioden	100	St
Antal djur som ersattes efter kontrollen	101	St
Summa avvikelse, övriga stöd villkor	102	St
Djurenheter som inte ska räknas med i underlag för beslut	104	St

14.3 Viktigt att tänka på när du gör kontrollen

14.3.1 Planera kontrollen

Planera kontrollen så att du kan notera svar på frågor om de skötselvillkor som ska kontrolleras i stall och foderlager, när du ändå är i stallet för att göra djur- och märkningskontroll. Observera att skötselvillkoren för ekologisk djurhållning alltid ska gås igenom vid kontrollen, oavsett djurslag.

14.3.2 Kontrollera lantbrukarens uppgifter mot stödjande dokument

Lantbrukarens uppgifter ska kontrolleras mot stödjande dokument eller motsvarande. Du behöver inte kontrollera samtliga uppgifter mot stödjande dokument, men kontrollmomentet ska ingå vid samtliga kontroller. Verifiera uppgifterna mot exempelvis inköpsfakturor, veterinärintyg, kvitton och bokföring. Innehållet i inköpt foder kan du kontrollera mot innehållsförteckningen på fodersäckar eller dylikt.

Lantbrukaren ska göra det möjligt att kontrollera uppgifter mot stödjande dokument.

Ange vilka uppgifter du kontrollerat genom att notera på bilagan, exempelvis ”utsäde kontrollerat mot faktura nr X, med datum XXXX-XX-XX.” Om det inte finns några stödjande dokument eller annat att kontrollera uppgifterna mot och lantbrukaren inte heller kan komplettera i efterhand, anteckna detta i fritextfältet.

Tänkt också på att du ska göra en notering på de dokument du kontrollerat att kontrollen är genomförd. Skriv datum och signatur.

14.3.3 Uppgifter som lantbrukaren ska redogöra för

Lantbrukaren ska kunna redogöra för följande faktorer:

- utevistelse
- betesperiodens start och slut för idisslare
- fodrets ursprung
- foderstat för alla grupper av djur
- inköpta djurs härkomst, från ekologisk eller konventionell djurhållning
- hälsojournal.

14.4 Så fyller du i Lmeko-bilagan om skötselvillkor

Frågorna om skötsel besvaras med Ja eller Nej. Oavsett om du besvarar frågorna med ja eller nej är det viktigt att du redogör för hur du kom fram till resultatet. Det är lämpligt att redogöra för vad du har tittat på och vad du har dragit för slutsatser av det du har sett. Du ska göra dessa anteckningar om förhållandena på gården i slutet av varje avsnitt. Om frågorna inte gäller det aktuella djurslaget, dra ett streck i svarsrutorna.

De olika avsnitten i bilagan ska sammanfattas. Avsnitten motsvaras av en kontrollpunkt som återfinns på kontrollprotokollets första sida under ”Kontrollpunkter – Kontrollmängd”. Respektive kontrollpunkt besvaras med J eller N beroende på om du har konstaterat någon avvikelse.

Här följer en beskrivning av de bestämmelser som hör till varje fråga i bilagan.

A Allmänt

Är all djurhållning på gården ekologisk? Om nej, anteckna hur djuren och fodret särhålls, samt för nöt kontrollera att olika PPN används.

Om det finns både en ekologisk och en konventionell produktion av nötkreatur inom företaget, ska de olika produktionsformerna vara tydligt åtskilda. Detta gäller både djuren och foderförvaringen.

Med skild foderhantering och djurhållning menas att det ska vara tydligt och enkelt för någon utifrån att kunna se hur hanteringen går till och avgöra att det inte finns någon risk för sammanblandning av djur eller foder. Dessutom måste de olika produktionsinriktningarna ha separata produktionsplatsnummer. Anledningen till detta är att uppgifter om antalet nötkreatur som ligger till underlag för stöd hämtas från CDB.

Kunde lantbrukaren uppvisa dokumentation av betesperiod och ev. förlängd utevistelse, fodrets ursprung, foderstat, huruvida inköpta djur är ekologiska, hälsojournal?

Ange de dokument du kontrollerat lantbrukarens uppgifter mot, till exempel verifikationer och kvitton. Om lantbrukaren inte kunde visa några dokument ska detta framgå av din dokumentation.

B Djurens ursprung

Är samtliga inköpta djur ekologiskt uppfödda?

Djur som kommer in i besättningen ska vara från produktionsenheter som är kontrollerade av KRAV eller anslutna till Lmeko eller Nmeko. Om det är motiverat ur avelssynpunkt, får icke-ekologiska djur tas in i begränsad omfattning. Om besättningen har drabbats av hög dödlighet och lämpliga djur inte finns tillgängliga, kan besättningen få förnyas med icke-ekologiskt uppfödda djur.

Om konventionella djur köpts in, har man försökt att hitta lämpliga ekologiskt uppfödda djur?

Svara ja eller nej, om ja, beskriv på vilket sätt lantbrukaren har försökt att hitta lämpliga ekologiskt uppfödda djur.

C Djurmiljö

Hålls alla djur lösgående?

Huvudregeln är att djur ska hållas lösgående. I stallar uppförda före den 24 augusti 2000 får dock nötkreatur över sex månaders ålder hållas bundna.

Ges bundna djur tillgång till regelbunden rastning enligt reglerna?

Bundna djur ska ha möjlighet att vara ute varje dag under en maximalt utsträckt tid före och efter betesperioden. Vid nybyggnad eller omfattande till- eller ombyggnader ska djurhållaren välja lösningar som garanterar daglig rastning.

Om stallet ger intryck av att vara överbelagt eller om till exempel liggytor med helt golv verkar små, ska du mäta utrymmena och jämföra måtten med ytkraven i 4 kap 38 och 39 § i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:95) om ersättning för miljövänligt jordbruk. Krav utöver djurskyddslagen kan dock bara ställas på byggnader som uppförts från och med den 24 augusti 1999.

Tips! Det kan vara bra att ha med broschyrer med måttkrav enligt djurskyddslagen.

Ges alla djur tillgång till bete under förlängd utevistelseperiod?

Alla djur ska ha tillgång till bete och kunna använda det när djurens välbefinnande och markens tillstånd tillåter detta. Beroende på var i landet den ekologiska produktionen bedrivs krävs olika lång betesperiod.

Betesperioden ska vara sammanhängande och infalla under 1 maj-1 oktober. Den ska vara minst:

- 4 månader i Blekinge, Skåne och Hallands län
- 3 månader i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län
- 2 månader i Dalarna, Gävleborg, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbottens län.

Betesperioden är samma som i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (DFS 2007:5) om djurhållning inom lantbruk m.m.:

Tjurar över ett år får hållas i rastgård utomhus. Slaktanmälda ungtjurar får hållas inomhus, dock längst till den 15 juni i Götaland och till den 1 juli i övriga Sverige

Ges suggor möjlighet att böka?

Suggor ska ges möjlighet att böka. Alla svin ska ha tillgång till gyttjebad eller annan vattensvalka under den varma årstiden.

Hålls suggorna gruppvis utom under högdräktighet och digivning?

Suggor ska hållas gruppvis. Detta gäller inte i sista stadiet av dräktigheten och under digivningsperioden.

Ges moderdjuren möjlighet till avskildhet vid förlossning?

Moderdjur ska ges möjlighet till avskildhet vid förlossning.

Får kalvar, lamm och killingar dia under hela råmjölksperioden?

Kalvar, lamm och killingar ska dia under åtminstone hela råmjölksperioden.

Hålls kalvar äldre än en vecka i gemensambox?

Kalvar får inte hållas enskilt i boxar när de är äldre än en vecka. Undantag är tillåtet, om det är motiverat av veterinärmedicinska skäl eller djurskyddsskäl, men då ska boxen vara avsedd för minst två kalvar.

Sker avvänjning av grisar tidigast vid 40 dagars ålder?

Smågrisar får avvänjas tidigast vid 40 dagars ålder.

Har samtliga djur tillgång till en bekväm, ren och torr liggplats på helt golv?

Djuren ska ha en bekväm, strödd, ren och torr liggplats som består av helt golv. Ströet ska bestå av halm eller annat lämpligt naturmaterial, exempelvis torvströ eller sågspån.

D Foder

Djuren ska födas upp på ekologiskt odlat foder, som huvudsakligen odlats på produktionsenheten.

Uppgifter som lantbrukaren ska lämna:

Lantbrukaren ska kunna visa foderstater där andelen ekologiskt respektive konventionellt foder framgår. Fodermängderna ska anges i kilo torrs substans (ts) för respektive foderstat. Om detta inte kan göras vid kontrollbesöket kan lantbrukaren få en viss tid på sig att komma in med de önskade uppgifterna.

Läs innehållsdeklarationer och analysgarantier:

När du inspekterar foderlagret, gör en översiktlig kontroll av innehållsdeklarationer på fodersäckar. Begär även att få se analysgarantier för inköpt bulkfoder.

Olika typer av foder som får användas

Ekologiskt foder

Skördat foder ska komma antingen från egen mark med Lmeko- eller Nmeko-åtagande eller från mark som ingår i karens eller certifiering för ekologisk produktion. Djuren får beta på andra lantbrukares Lmeko- och Nmeko-mark eller Lmbete- och Nmbete-mark. Om länsstyrelsen godkänner det, kan även foder från mark som sköts enligt reglerna för Nmeko få räknas som ekologiskt.

Konventionellt foder

De konventionella fodermedel som får användas framgår av bilaga 8 och 9 i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:95) om miljövänligt jordbruk. Omtryck SJVFS 2009:24.

Kontrollera fodermedlen mot bilagorna i föreskriften och anteckna dem.

Grovfoder

Följande fodermedel är klassade som grovfoder: hö, halm, ensilage, bete, grönfoder, löv, bark, rotfrukter, betmassa och potatis.

Uppfylls kravet på minst 100 % ekologiskt foder per år till idisslare?

För nöt, får och getter gäller 100 % ekologiskt foder.

Uppfylls kravet på minst 95 % ekologiskt foder per år till svin?

För grisar gäller att minst 95 procent av fodret ska vara ekologiskt per år. När konventionellt foder används ska ändå minst 75 % av det dagliga foderintaget vara ekologiskt odlat foder.

Utfodras kalvar, lamm, killingar och smågrisar med naturlig mjölk minst 3 mån/45 dagar/40 dagar?

Utfodring av kalvar, lamm och killingar ska baseras på naturlig mjölk, helst modersmjölk. Detta gäller under en minimiperiod på 90 dagar för kalvar, 45 dagar för lamm och killingar och 40 dagar för grisar.

Uppfylls kravet på minst 75 % ekologiskt foder per dag?

När konventionellt foder används ska ändå minst 75 % av det dagliga foderintaget vara ekologiskt odlat foder.

Utgör betet minst 50 % av grovfodret till idisslare under betesperioden?

Under betesperioden ska betet för idisslare utgöra minst 50 % av grovfodret.

Utgörs minst 50 % av högmjölknas dagliga foder av grovfoder?

Under högst tre månader under höglaktationen får andelen grovfoder sänkas till 50 %.

Utgörs minst 60 % av övriga idisslares dagliga foder av grovfoder?

Minst 60 % av ts-innehållet i det dagliga fodret till idisslare ska utgöras av grovfoder.

Har grisarna daglig tillgång till grovfoder?

Grisar ska dagligen utfodras med grovfoder.

Används några konventionella fodermedel?

Konventionella och animaliska foderråvaror, andra tillsatser och konserveringsmedel får bara användas om de finns förtecknade i tabellerna i bilaga 8 och 9 i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:95) om miljövänligt jordbruk. Omtryck SJVFS 2009:24.

Förekommer foder som innehåller GMO-produkter?

Fodret får inte innehålla genetiskt modifierade organismer (GMO). Vanligast förekommande fodermedel där detta kan vara aktuellt är soja.

Används andra foderkonserveringsmedel?

Foderkonserveringsmedel får användas men endast de som finns upptagna i bilagan till föreskriften.

Ange om några syntetiska tillsatser använts och i så fall vilket eller vilka. För svin är det till exempel vanligt att syntetiska aminosyror används som tillsats. E-vitamin används ofta när man har syrad eller lufttätt lagrad spannmål. Även om det finns krav på 100 % ekologiskt foder, får lantbrukaren använda fodermedel av icke jordbruksursprung, till exempel mineraler, om dessa finns med på listorna över godkända produktionshjälpmedel.

E Hälsa – och sjukvård

Krav på dokumentation

Det ska finnas dokumentation om hälsoläget och de behandlingar som har gjorts i djurbesättningen. Djurhållaren ska föra hälsojournal över alla skador och sjukdomar, deras behandling och behandlingsresultat.

Även förebyggande behandlingar ska dokumenteras. Anmärkningar om slakt, levandebesiktning, mjölkbedömning eller motsvarande ska också journalföras. I hälsojournalen ska alla djur och djurgrupper identifieras.

Du ska redogöra för vilken sorts dokumentation du har kontrollerat.

Finns problem med hälsoläget?

Djurhållningen ska vara sådan att sjukdomsnivån hålls låg. Om hälsoläget i besättningen är otillfredsställande, ska djurhållaren vidta åtgärder för att förbättra situationen. Om djurhållaren har vidtagit åtgärder för att förbättra hälsoläget i besättningen, ska du beskriva dessa.

Har några förebyggande behandlingar gjorts (t.ex. vaccinering eller kemisk bekämpning)?

Rutinmässig förebyggande behandling med läkemedel får inte förekomma. Om djuren visar symptom eller om till exempel träckprov visat på behov, får de behandlas med veterinärmedicinska läkemedel.

Finns något som tyder på att brister i djurens miljö, skötsel eller utfodring kan ha orsakat hälsostörningar?

Om djurens hälsa påverkas av brister i djurens miljö, skötsel eller utfodring ska djurhållaren omedelbart åtgärda dessa brister. Djur som visar tecken på sjukdom eller skada ska omgående tas om hand och ges den vård som krävs.

Har man haft problem med parasiter? Vilka åtgärder har man i så fall vidtagit för att undvika fortsatta problem?

Notera hur lantbrukaren har löst ev. parasitproblem och hur man planerar att undvika framtida problem

Parasitbekämpning ska i första hand ske på annat sätt än genom behandling med läkemedel, bland annat genom en bra betesplanering.

F Fortplantning och operativa ingrepp

Används andra former av artificiell fortplantning än AI? Om ja, vad?

Artificiell inseminering är tillåten. Däremot är det förbjudet att använda andra former av artificiell fortplantning eller hjälp till fortplantning, till exempel embryoöverföring.

Görs andra operativa ingrepp än märkning, nosringning av tjurar, kastrering eller avhorning? Om ja, vad?

Andra operativa ingrepp än märkning, nosringning av tjurar, kastrering och avhorning är inte tillåtna, om de inte är påkallade av veterinärmedicinska skäl.

G Övriga anteckningar

Här noterar du övrigt som kan vara av intresse i den senare handläggningen av ärendet.

14.5 Omräkning till djurenheter

Antal djur som berättigar till extra stöd för ett hektar vall eller grönfoder framgår av tabellen nedan.

Tabell 12. Djurenheter för Lmeko

Djurslag	Antal djur
Mjölkkor (1,0 DE)	1
Am-/dikor (1,0 DE)	1
Nötkreatur mellan 6 mån-2	1,67

år (0,6 DE)	
Tackor (0,15 DE)	6,67
Getter av honkön (0,15 DE)	6,67
Suggor (0,5 DE)	2

Siffrorna inom parentes anger djurens "värde" omräknade till antal djurenheter (DE).

14.6 Villkor för stöd

14.6.1 Djurens skötsel

Alla djur inom respektive djurslag på produktionsenheten ska skötas enligt reglerna för ekologiska produktionsformer. Undantag kan medges för svin om de ekologiskt och konventionellt uppfödda djuren inte vistas tillsammans. Om de ekologiskt hållna svinen är lätt utskiljbara och alla djuren utfodras ekologiskt är även detta godtagbart.

14.6.2 Villkor för att djur ska berättiga till bidrag

För att tackorna och getterna ska vara bidragsberättigande måste djuren första dagen i hållandeperioden ha satts in i avel eller vara äldre än ett år. Med djur som har satts in i avel menas till exempel tacklamm som har släppts till bagge för betäckning. Som suggor räknas även s.k. utslagssuggor, men däremot inte gyltor som första dagen i hållandeperioden ännu inte har grisat.

14.6.3 Hållandeperiod för tackor, getter och suggor

Det antal tackor, getter och suggor som en lantbrukare söker stöd för ska hållas på företaget minst två månader fr.o.m. dagen efter den dag ansökan om stöd kom in till länsstyrelsen. Om du gör kontrollen under hållandeperioden ska du därför kontrollera att det finns minst det antal djur som ansökan omfattar från hållandeperiodens början fram till kontrolltillfället. Om du gör kontrollen efter hållandeperioden ska kontrollen av stödvillkoret omfatta hela hållandeperioden.

14.6.4 Plus- och minusersättning

Lantbrukaren kan ersätta tackor, suggor och getter med djur från en annan kategori av dessa tre djurslag. Till exempel kan en sugga värd 0,5 DE ersättas med fyra tackor värda 0,6 DE, s.k. plusersättning. De överskjutande 0,1 DE kan användas vid en senare minusersättning (4 getter ersätts av en sugga). Nötkreatur kan inte bytas mot andra djurkategorier.

14.6.5 Ersättningsdjur för tackor, getter och suggor

Om en tacka, get eller sugga som lantbrukaren sökt bidrag för säljs till liv eller slaktas (inte naturlig omständighet) under hållandeperioden, ska den ersättas av annat djur som uppfyller stödvillkoren.

Ersättningsdjuret måste vara ett *annat* djur, det går alltså inte att köpa tillbaka samma djur som ska ersättas. Dock kan till exempel en get ersätta ett får och tvärtom i de fall som stödet omfattar flera djurslag.

För ersättningsdjur gäller samma krav som för de djur som lantbrukaren ansökt om stöd för. Dessutom kan till exempel ett tacklamm ersätta en tacka på hösten, om lammet sparas i syfte att gå in i avel nästa år. Lammet är för

ungt att betäckas på hösten men blir gammalt nog senare under perioden fram till nästa ansökningsdag.

15 Certifierad ekologisk produktion eller kretsloppsriktad produktion: Nmeko

15.1 Rikt odlingslandskap och giftfri miljö

Nmeko gäller åtaganden som ingåtts efter år 2007. Stödet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen ”Ett rikt odlingslandskap” och ”En giftfri miljö”.

Stödet baseras på antalet nötkreatur, tackor, getter (hondjur), suggor, slaktsvin, värphönor och slaktkycklingar som ansökan omfattar. Uppgifter om nötkreatursinnehavet hämtas från det centrala nötkreatursregistret (CDB) och kontrolleras administrativt. Uppgifter om slaktsvinsinnehavet hämtas från Jordbruksverkets slaktregister och baseras på de uppgifter som slakterier rapporterar till registret. För övriga djurslag hämtas uppgifter ur lantbrukarens SAM-ansökan.

Lantbrukaren får stöd i form av extra ersättning för den areal som odlas ekologiskt med vall eller ersättningsberättigande grödor, till exempel spannmål eller oljeväxter, och som ingår i ett femårsåtagande för ekologiska produktionsformer.

Djurersättning lämnas även för den areal som ingår i lantbrukarens åtagande för betesmarker och slåtterängar. Stöd betalas aldrig ut för en större areal än vad som faktiskt finns inom företaget.

15.2 Kontrolldokument och kontrollpunkter

För kontrollen används följande dokument:

- Ararat-protokollet och Ararat-bilagan
- Nmeko-bilagan om skötselvillkor för ekologisk djurhållning

För en beskrivning av kontrollpunkterna se kapitel 8 om nöt, kapitel 11 om får och getter och kapitel 12 om grisar.

Tabell 13. Kontrollpunkter för kontroll av ekologisk produktion, Nmeko

Kontrollpunkt	Nr	Enhet
Certifiering OK	11	J/N
Allmänt OK	13	J/N
Djurets ursprung OK	14	J/N
Djurmiljö OK	15	J/N
Foder OK	16	J/N
Hälso/sjukvård OK	17	J/N
Fortplantning OK	18	J/N
Samtliga avvikelser oavsiktliga	49	-/N
Antal djur (som räknats vid kontrolltillfället)	-	St

Antal djur, utgångna efter hållandeperioden	100	St
Antal djur som ersattes efter kontrollen	101	St
Summa avvikelser, övriga stöd villkor	102	St
Djurenheter som inte ska medräknas i underlag för beslut	104	St

Tabell 14. Kontrollpunkter på Ararat-bilagan för kontroll av Nmeko

Kontrollpunkt	Nr	Enhet
Antal djur	-	St
Antal djur, utgångna efter hållandeperioden	100	St
Antal djur som ersattes efter kontrollen	101	St
Summa avvikelse, övriga stöd villkor	102	St
Djurenheter som inte ska räknas med i underlag för beslut	104	St

15.3 Viktigt att tänka på när du gör kontrollen

15.3.1 Planera kontrollen

Planera kontrollen så att du kan notera svar på frågor om de skötselvillkor som ska kontrolleras i stall och foderlager, när du ändå är i stallet för att göra djur- och märkningskontroll.

15.3.2 Detta ska lantbrukaren dokumentera

Lantbrukaren ska göra det möjligt för länsstyrelsen att kontrollera de uppgifter som lantbrukaren lämnar mot bokföring, verifikationer, stödjande dokument eller motsvarande.

Det krävs också dokumentation av

- utevistelse
- betesperiodens start och slut för idisslare
- fodrets ursprung
- foderstat för alla grupper av djur (även om det används enbart egenproducerat foder)
- inköpta djurs härkomst, från ekologisk eller konventionell djurhållning
- uppgift om när fjäderfä sätts in och tas ur produktion.

Grundnivån för dokumentation framgår av dokumentationsmallar som lantbrukare kan hämta hem från Jordbruksverkets webbplats.

<http://www.jordbruksverket.se/download/18.313fdc3e116c968a30080004531/Dokumentationshj%C3%A4lp%2C+ekologisk+djurh%C3%A5llning.doc>

Den finns även i handläggarstödet under regelverk/vägledning/instruktioner: ”Dokumentation av ekologisk djurhållning.”

Hälsojournal krävs inte enligt villkoren för certifierad ekologisk produktion eller kretsloppsriktad produktion. Det är ändå lämpligt att du använder den som ett underlag för att kunna svara på frågorna i den ekologiska villkorsbilagan.

15.3.3 Kontrollera lantbrukarens uppgifter mot stödjande dokument

Observera att du alltid ska gå igenom skötselvillkoren för ekologisk djurhållning vid kontrollen, oavsett djurslag. Lantbrukarens uppgifter ska kontrolleras mot stödjande dokument eller motsvarande. Du behöver inte kontrollera samtliga uppgifter mot stödjande dokument, men kontrollmomentet ska ingå vid samtliga kontroller. Verifiera uppgifterna mot exempelvis inköpsfakturer, veterinärintyg, kvitton och bokföring. Innehållet i inköpt foder kan du kontrollera mot innehållsförteckning på fodersäckar eller dylikt.

Ange vilka uppgifter du kontrollerat genom att notera på bilagan, exempelvis ”utsäde kontrollerat mot faktura nr X, med datum XXXX-XX-XX.” Om det inte finns några stödjande dokument eller annat att kontrollera uppgifterna mot och lantbrukaren inte heller kan komplettera i efterhand, gör en anteckning om detta i fritextfältet.

Enligt ersättningsvillkoren ska lantbrukaren göra det möjligt att kontrollera de uppgifter han eller hon lämnar mot stödjande dokument.

Tänkt också på att du ska göra en notering på de dokument du kontrollerat att kontrollen är genomförd. Skriv datum och signatur.

Listorna över godkända produktionshjälpmedel finns i bilagorna i rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter. Den senaste sammanfattade versionen finns på: <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/sv/consleg/1991/R/01991R2092-20051202-sv.pdf>

Uppdaterade listor kommer även att finnas i informationen om miljöersättningar på Jordbruksverkets webbplats.

15.4 Så fyller du i Nmeko-bilagan om skötselvillkor

Frågorna om skötsel besvaras med Ja eller Nej. Oavsett om du besvarar frågorna med ja eller nej är det viktigt att du redogör för hur du kom fram till resultatet. Det är lämpligt att redogöra för vad du har tittat på och vad du har dragit för slutsatser av det du har sett. Du ska göra dessa anteckningar om förhållandena på gården i slutet av varje avsnitt. Om frågorna inte gäller det aktuella djurslaget, dra ett streck i svarsrutorna.

De olika avsnitten i bilagan ska sammanfattas. Avsnitten motsvaras av en kontrollpunkt som återfinns på kontrollprotokollets första sida under ”Kontrollpunkter – Kontrollmängd”, se kapitel 14. Respektive kontrollpunkt besvaras med J eller N beroende på om du har konstaterat någon avvikelse.

Här följer en beskrivning av de bestämmelser som hör till frågorna i bilagan.

A Allmänt

Är all djurhållning på gården ekologisk? Om nej, anteckna hur djuren och fodret särhålls, samt för nöt kontrollera att olika PPN används.

Hur djur ska hållas åtskilda vid parallellproduktion

Djur som hålls ekologiskt får endast vistas i byggnader och stallavdelningar som är helt avskilda från byggnader och stallavdelningar med konventionellt hållna djur av samma art. För att stallavdelningarna ska betraktas som helt avskilda ska det minst finnas en tät vägg mellan dem. Det ska också finnas separata ingångar för de ekologiskt och konventionellt hållna djuren av samma art. Djur av andra arter som hålls konventionellt får finnas i samma stallavdelning.

Hur foder ska förvaras åtskilt

Foder som inte är ekologiskt producerat och som används till konventionellt hållna djur ska förvaras och hanteras tydligt åtskilt. Med åtskild foderhantering och djurhållning menas att det ska vara tydligt och enkelt för någon utifrån att kunna se hur hanteringen går till och kunna avgöra att det inte finns någon risk för sammanblandning av djur eller foder.

Hur nötkreatur och slaktsvin ska hållas åtskilda

Vid parallellhållning av nötkreatur och slaktsvin kan en lantbrukare ha olika produktionsplatsnummer. För att en lantbrukare ska få flera produktionsplatsnummer krävs dispens från Jordbruksverket. Förutsättningen för att nötkreatur och slaktsvin ska få hållas i samma byggnad är att det finns en skiljevägg i byggnaden och att djurhållningen är helt skild mellan de två djurslagen.

Finns dokumentation av utevistelse (för bundna djur och djur i nya stallar), betesperiod (för idisslare), fodrets ursprung, foderstat, huruvida inköpta djur är ekologiska, när fjäderfä tas i och ur produktion?

Vid kontroll ska följande dokumenterade uppgifter finnas tillgängliga:

1. datum för de perioder då djuren har haft tillgång till utevistelse,
2. för idisslare, datum för betesperiodens start och slut,
3. uppgifter om fodrets ursprung,
4. foderstat för alla grupper av djur,
5. uppgift om inköpta djur kommer från ekologisk eller konventionell djurhållning,
6. för fjäderfä, uppgift om när djuren sätts in och tas ur produktion på produktionsenheten,

Du ska redogöra för vilka typer av dokument du har kontrollerat. Om lantbrukaren inte kunde visa några dokument ska detta framgå av din dokumentation.

Startade den ekologiska djurhållningen före 1 juli första stödåret?

För att lantbrukaren ska få stöd för ekologisk djurhållning ska djuren börja skötas ekologiskt senast den 1 juli första stödåret. Undantaget gäller inte om lantbrukaren haft åtagande för ekologisk djurhållning i en tidigare åtagandeperiod. Lantbrukaren ska kunna redogöra för vilka villkor det är som inte kunde uppfyllas från 1 januari, hur länge och varför.

Finns minst samma antal slaktade slaktsvin enligt dokumentation?

Djurhållaren får ersättning för det faktiska antalet godkända slaktade slaktsvin 1 januari–31 juli.

Uppgift om antalet slaktade djur av rätt kategori får du fram genom att före kontrollbesöket köra rapporten MILJO_MILJO i Ararat. Instruktion finns under åtgärdskod 1082, som visar antalet slaktade djur. Vid besöket kontrollerar du sedan att de djur som finns i besättningen eller djur som är slaktade var ekologiskt inköpta djur eller födda på gården.

Gör stickprov mot djurhållarens slaktavräkning, där antal slaktade svin från ekologisk produktion ska framgå. Om djurhållaren samtidigt har konventionellt hållna slaktsvin bör du göra flera stickprov. Kontrollera också att djurhållaren har två skilda produktionsplatsnummer. Detta gör du på kontoret i systemet Regina. Antalet slaktsvin som slaktats enligt rapporten noterar du på intervjubilagan för ekologiska djur.

B Djurens ursprung

Är samtliga inköpta djur ekologiskt uppfödda?

Djur som tas in i besättningen ska vara från produktionsenheter som är anslutna till Lmeko eller Nmeko eller certifierad produktion som är kontrollerad av ett godkänt kontrollorgan (Aranea eller SMAK eller HS certifiering).

Om djurhållaren inte kan hitta lämpliga ekologiska djur får konventionellt uppfödda djur köpas in i vissa undantagsfall.

Anteckna om konventionella djur har köpts in, för vilket syfte och i vilken omfattning. Uppgiften om syfte och omfattning ska komma med på meddelandet om kontrollresultat så att lantbrukaren ser att det finns en avvikelser och även kan kommentera om det är rätt uppfattat. Själva bedömningen om inköpet följer reglerna görs generellt av stödhandläggaren.

När konventionellt uppfödda djur får köpas in

I följande fall kan konventionellt uppfödda djur få köpas in:

1. Icke ekologiskt uppfödda djur får köpas in i begränsad omfattning för avel och som ett komplement till en naturlig ökning och för förnyelse av besättningen. En riktlinje om vad "begränsad omfattning" innebär är ca 10 % av antalet djur som fanns innan inköpet gjordes. Länsstyrelsen gör bedömningen i varje enskilt fall.
2. Om lantbrukaren utökar uppfödningseenheten väsentligt, byter djurras, utvecklar en ny djurspecialisering eller köper in djur av utrotningshotade raser, får en större andel icke-ekologiskt uppfödda djur köpas in för avel. En riktlinje för vad som är godtagbart som "en större andel" är ca 40 %.

De två undantagen ovan gäller endast om djuren köps in för avel för att man ska ta avkomma efter dem. Konventionellt uppfödda tackor, getter och suggor får inte systematiskt köpas in före hållandeperioden och säljas efter två månader. Då handlar det inte längre om komplement till naturlig ökning eller förnyelse av besättningen.

3. Om besättningen har drabbats av hög dödlighet och lämpliga djur inte finns, kan besättningen få förnyas med icke-ekologiskt uppfödda djur.

Värphönor och slaktkycklingar

Icke-ekologiskt uppfödda värphönor och slaktkycklingar får tas in i besättningen om djuren är yngre än tre dagar. Vidare får icke-ekologiskt uppfödda värphönor som är högst 18 veckor gamla tas in i besättningen efter förhandsgodkännande från Jordbruksverket.

Om konventionella djur köpts in, har man försökt att hitta lämpliga ekologiskt uppfödda djur?

Fråga djurhållaren om hur han eller hon i första hand försökt hitta lämpliga ekologiskt uppfödda djur.

C Djurmiljö

Hålls alla djur lösgående i byggnader uppförda efter den 23 augusti 2000?

Huvudregeln är att djur ska hållas lösgående. I stallar uppförda före den 24 augusti 2000 får dock nötkreatur hållas bundna.

Ges bundna nötkreatur tillgång till förlängd utevistelseperiod eller regelbunden rastning enligt reglerna?

Nötkreatur som hålls bundna ska ha tillgång till daglig utevistelse under en maximalt utsträckt tid före och efter betesperioden. Vid nybyggnad eller omfattande till- eller ombyggnader ska lantbrukaren välja lösningar som möjliggör rastning två gånger i veckan. Byggnader och stall ska uppfylla bestämmelserna i kommissionens förordning (EG) nr 889/2008.

Har samtliga däggdjur tillgång till en tillräckligt stor, bekväm, välströdd viloplats på helt golv?

Krav på byggnader och stallmiljö

Nötkreatur, får, getter och grisar ska ha en bekväm, strödd, ren och torr liggplats som består av helt golv.

För däggdjur gäller att minst 50 % av inomhusytan ska utgöras av helt golv. Resningsutrymmet, högst 30 cm, får räknas in.

Stallbyggnader som är uppförda efter den 23 augusti 1999 ska uppfylla måttbestämmelserna för ekologisk djurhållning. Om stallet ger intryck av att vara överbelagt eller att till exempel liggytor med helt golv verkar små, ska du mäta upp utrymmena och jämföra dem med ytkraven som gäller enligt bilaga 3 i kommissionens förordning (EG) nr 889/2008 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter.

Måtten som gäller och rekommendation om vilka ytor som får räknas in finns i dokument med vägledning till ekologisk animalieproduktion:

<http://www.jordbruksverket.se/download/18.d1afd31104979e5ae80003642/VG5-2V%C3%A4gledning+djur+uppdaterat+070214.pdf>

Består strömedlet av halm eller annat lämpligt naturmaterial?

Ströet ska bestå av halm eller annat lämpligt naturmaterial, exempelvis torvströ eller sågspån.

Har alla idisslare tillgång till bete under betesperioden?

Alla nötkreatur, getter och får ska ha tillgång till bete. Betet ska kunna användas när djurens välbefinnande och markens tillstånd tillåter detta. Tjurar över ett år får dock hållas i rastgård utomhus istället för på bete.

Betesperioden ska vara sammanhängande och infalla under 1 maj-1 oktober. Den ska vara minst:

- 4 månader i Blekinge, Skåne och Hallands län
- 3 månader i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län
- 2 månader i Dalarna, Gävleborg, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbottens län.

Betesperioden är samma som i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (DFS 2007:5) om djurhållning inom lantbruk m.m.:

I byggnader uppförda efter den 23 augusti 1999, har idisslare tillgång till rastgård eller bete under höst och vår?

För djurhållning i byggnader som har uppförts efter den 23 augusti 1999 och i samtliga byggnader från och med den 1 januari 2011 gäller följande:

- Nötkreatur, får och getter ska ha tillgång till rastgård eller lämplig mark utomhus under en maximalt utsträckt period före och efter betesperioden.

- Tjurar som är äldre än ett år och som hålls på rastgård under betesperioden ska ha tillgång till rastgården under hela året.

Det krävs inte någon rastgård om djuren har tillgång till en lämplig mark, till exempel betesvall eller betesmark, som djur kan använda under normala förhållanden under höst och vår. Har lantbrukaren inte någon sådan lämplig mark som djuren kan få daglig tillgång till, krävs en rastgård som uppfyller måttbestämmelserna.

Generellt gäller att djuren ska vara ute så länge det är möjligt under höst och vår. Denna tid kan variera beroende på var i landet företaget finns. (I KRAV:s regler finns en minimigräns på allra minst 2 månaders utevistelse sammanlagt under året, utöver betesperioden).

Vid bete och utevistelse ska hänsyn tas till om det är lämpligt med hänsyn till djurens välbefinnande och markens tillstånd. Om det till exempel inte är möjligt att ha djuren ute under en sammanhängande betesperiod på grund av att det inte är lämpligt med hänsyn till djurens välbefinnande eller markens tillstånd, får betesperioden delas upp.

Undantag från krav på bete och utevistelse finns för får och nötkreatur, som får slutgödning inomhus den sista tiden före slakt. Slutgödningen inomhus får varken överstiga en femtedel av djurens livstid eller 3 månader. Detta innebär till exempel att på ett företag med krav på utevistelse under höst och vår där det är lämpligt att ta ut djuren 1 april, behöver nötkreatur som skickas på slakt 1 juli eller tidigare inte tas ut den våren och sommaren. Ungnöt som skickas på slakt efter 1 juli från företaget i detta exempel ska få tillgång till utevistelse från 1 april och fram till 3 månader före slakt.

Det är inte ok att använda undantaget från utevistelse före slakt, för att inte behöva ha djur ute alls, om det går att ta ut djuren före de tre månadernas slutgödning startar. En lantbrukare som ska slutgöda sina djur i juli, augusti och september har ju t.ex. möjlighet att låta djuren gå ute i juni.

Hålls kalvar äldre än en vecka i gemensambox?

Kalvar får inte hållas enskilt i boxar när de är äldre än en vecka. Undantag kan medges, men då ska boxen vara avsedd för minst två kalvar.

Har grisar tillgång till antingen bete eller rastgård året runt?

För grisar gäller att de ska ha tillgång till antingen bete eller rastgård utomhus och kunna använda dessa året runt när grisarnas välbefinnande och markens tillstånd tillåter detta.

Ges grisarna möjlighet att böka på rastgården?

Grisarna ska ges möjlighet att gödsla och böka på rastgårdarna.

Har grisarna tillgång till gyttjebad/vattensvalka under den varma årstiden?

Om byggnader och rastgårdar inte ger tillräckligt skydd mot sol och höga temperaturer, ska grisarna ha tillgång till gyttjebad eller annan vattensvalka under den varma årstiden.

Är de särskilda villkoren för fjäderfä uppfyllda?

För fjäderfän gäller följande villkor:

- Slaktkycklingar, som inte är av långsamt växande raser eller linjer, får slaktas tidigast vid 81 dagars ålder.
- Fjäderfän får inte hållas i burar och ska under minst en tredjedel av sitt liv ha tillgång till utomhusvistelse, när väderleksförhållandena tillåter det.
- För varje omgång fjäderfän som har fötts upp ska rastgårdarna dessutom lämnas tomma under två månader.
- Minst en tredjedel av den inomhusarea som krävs ska vara helt golv, det vill säga inte bestå av nät eller spalt, och vara täckt med strö. Det framgår av bilaga 8 i rådets förordning (EG) nr 834/2007

För byggnader som har uppförts efter den 24 augusti 1999 gäller dessutom:

- Det ska finnas in- och utgångshål, som har en sammanlagd längd av minst 4 meter per 100 kvadratmeter av den byggnadsyta som är tillgänglig för fåglarna.
- Rastgårdar för fjäderfän ska huvudsakligen vara täckta med växtlighet och vara försedda med skydd mot rovdjur.

D Foder

Lantbrukaren ska kunna visa foderstater där andelen ekologiskt respektive konventionellt foder samt andelen grovfoder framgår för alla grupper av djur. Lantbrukaren ska även ha dokumentation om fodrets ursprung.

Fodermängderna ska anges i kilo torrsubstans (ts) för respektive foderstat. Om lantbrukaren inte har foderstaten tillgänglig vid kontrollbesöket, kan lantbrukaren få en viss tid på sig att komma in med de önskade uppgifterna.

Anteckna de konventionella fodermedel som används och kontrollera dem mot bilaga 5 i kommissionens förordning (EG) nr 889/2008.

Olika typer av ekologiskt foder

Följande foder räknas som ekologiskt i foderstaten:

Foder från certifierad produktion, eller produktion i karens för certifiering som har godkänts av ett godkänt kontrollorgan
Allt inköpt skördat foder ska vara certifierat av ett godkänt kontrollorgan.

Foder från mark som lantbrukaren har i åtagande för miljöersättningarna ekologiska produktionsformer, bevarande av betesmarker och slåtterängar eller våtmarker och småvatten
Dessa miljöersättningar har minst lika hårda krav som ekologiska produktionsformer på hur marken ska skötas under fem år. Foder från skyddszoner kan bedömas som ekologiskt, om skyddszonerna endast gränsar till mark i åtagande för ekologiska produktionsformer.

Foder som djuren betar på skogsmark eller egen betesmark med gårdsstöd, under förutsättning att inga andra produkter än de som är godkända för ekologiska produktionsformer används på marken under stödåret

Kontrollera detta genom att lantbrukaren får bekräfta att endast godkända produkter har använts på marken. Denna kontroll ska också göras när gårdsstödsbetesmarken kontrolleras.

Foder som djuren betar på mark som ingår i andra lantbrukares åtagande för ekologiska produktionsformer, bevarande av betesmarker och slåtterängar, eller våtmarker och småvatten
Vid bete finns inte samma krav på att fodret ska vara certifierat utan det räcker med miljöersättningsåtagande. Lantbrukaren ska ha dokumentation om var djuren har betat. I vissa fall kan du göra en stickprovskontroll av att dessa skiften ingår i ett åtagande.

Foder som djuren betar på sådana betesmarker där 11 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:119) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket och 15 § Statens naturvårdsverks föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel tillämpas

De flesta marker som omfattas av detta lagkrav ingår även i miljöersättningsåtagande, men det kan förekomma till exempel naturreservat där skötseln finansieras på ett annat sätt.

Grovfoder

Följande fodermedel är klassade som grovfoder: hö, halm, ensilage, bete, grönfoder, löv, bark, rotfrukter, betmassa och potatis.

Används enbart ekologiskt foder till idisslare?

För idisslare ska allt foder av jordbruksursprung vara ekologiskt producerat.

Används högst 5 % konventionellt foder på årsbasis till grisar och fjäderfä?

Under 2010 får högst 5 procent av fodret till grisar och fjäderfä vara konventionellt producerat.

Används högst 25 % konventionellt foder per dag till grisar och fjäderfä?

Minst 75 % av det dagliga foderintaget ska vara ekologiskt odlat foder.

Utfodras kalvar, lamm, killingar och smågrisar med naturlig mjölk minst 90/45/40 dagar?

Utfodring av kalvar, lamm, smågrisar och killingar ska baseras på naturlig mjölk, helst modersmjölk. Detta gäller under en minimiperiod på 90 dagar för kalvar, 45 dagar för lamm och killingar och 40 dagar för grisar. Så länge uppfödningen inte bygger på att tackorna får för många lamm så att dessa behöver mjölkersättning, är det tillåtet att ge mjölkersättning till enstaka lamm, om det är enda sättet att undvika att djuret inte ska utsättas för onödigt lidande.

Kommer huvuddelen av idisslarnas foder på årsbasis från den egna produktionsenheten?

Fodret till nötkreatur, får och getter, räknat på årsbasis, ska huvudsakligen komma från den egna produktionsenheten. När detta inte är möjligt får fodret odlas i samarbete med andra gårdar med ekologisk produktion. Samarbete innebär till exempel att djuren betar på grannens mark. Om det gäller inköp av skördat foder är bedömningen att man ska ha ett spridningsavtal så att gödseln återförs.

Utgör minst 50 % av högmjölknas dagliga foder av grovfoder?

Minst 60 % av ts-innehållet i det dagliga fodret till idisslare ska utgöras av grovfoder. Under högst tre månader under höglaktationen får andelen sänkas till 50 %. Enligt KRAV:s regler är det även tillåtet att ge lamm och ungnöt upp till 50 % kraftfoder under övergång från mjölkutfodring till grovfoder. Om lantbrukaren kan visa på att djuren sedan får kraftfoder enligt KRAV:s regler (maximalt 30 % kraftfoder) under resten av uppfödningen, kan du godkänna detta.

Utgörs minst 60 % av övriga idisslares dagliga foder av grovfoder?

Minst 60 % av ts-innehållet i det dagliga fodret till idisslare ska utgöras av grovfoder.

Har grisarna daglig tillgång till grovfoder?

Grisar och fjäderfä ska dagligen utfodras med grovfoder.

Används några konventionella fodermedel?

Vegetabiliska foderråvaror som inte är ekologiskt producerade får endast användas om de är förtecknade i bilaga 5 i kommissionens förordning (EG) nr 889/2008. Kemiska lösningsmedel får inte användas för att framställa eller bereda vegetabiliska fodermedel.

Används animaliska fodermedel eller någon sorts tillsatser för att täcka djurens näringsbehov?

Animaliska foderråvaror, även sådana av ekologiskt ursprung, och andra processtekniska hjälpmedel, tillsatser och konserveringsmedel får endast användas om de finns förtecknade i bilaga 5 i kommissionens förordning (EG) nr 889/2008.

Förekommer foder som innehåller GMO-produkter?

Fodret får inte innehålla genetiskt modifierade organismer (GMO). Vanligast förekommande fodermedel där detta kan vara aktuellt är soja.

Används foderkonserveringsmedel, t.ex. för ensilering?

Ange i protokollet om några syntetiska tillsatser har använts, och i så fall vilket eller vilka. För konventionellt uppfödda svin är det till exempel vanligt att syntetiska aminosyror används som tillsats. E-vitamin används ofta när man har syrad eller lufttätt lagrad spannmål.

Gör en översiktlig kontroll av innehållsdeklarationer på fodersäckar, när du inspekterar foderlagret. Begär även att få se analysgarantier för inköpt bulkfoder.

I ensilage får lantbrukaren endast använda tillsatser och processtekniska hjälpmedel som finns angivna i bilaga 5 avsnitt 2 i kommissionens förordning (EG) nr 889/2008. Vid behov är det tillåtet att tillsätta syntetiska vitaminer A, E och D som är identiska med naturliga vitaminer i fodret till idisslare.

E Hälsa – och sjukvård

Finns problem med hälsoläget?

Gör en bedömning av om det finns hälsoproblem. Titta i lantbrukarens hälsojournal och be lantbrukaren att redogöra för hälsoläget i besättningen.

Djurhållningen ska vara sådan att sjukdomsnivån hålls låg. Enstaka djur som behandlats av veterinär betyder inte att det generellt är ett dåligt hälsotillstånd i besättningen. Men om exempelvis sjukdomar uppkommit upprepande gånger hos ett stort antal djur, kan det anses vara problem med hälsoläget.

Har man haft problem med parasiter? Vilka åtgärder har man i så fall tagit för att undvika fortsatta problem?

Om lantbrukaren har vidtagit åtgärder för att förbättra hälsoläget i besättningen, ska du beskriva dessa.

Problem med parasiter och andra hälsoproblem ska förebyggas genom lämpliga uppfödningmetoder och lämplig djurtäthet. Om ett otillfredsställande hälsoläge råder i besättningen ska lantbrukaren vidta åtgärder för att förbättra situationen, till exempel betesrotation.

Har några förebyggande behandlingar gjorts (t.ex. medel mot inälvsmask eller kemisk bekämpning mot ectoparasiter)?

Rutinmässig förebyggande behandling med läkemedel och kemiska bekämpningsmedel mot parasiter får inte förekomma. Om djuren visar symptom eller till exempel träckprov visat på behov, får de behandlas med veterinärmedicinska läkemedel. Veterinärbehandling

som är obligatorisk enligt nationell lagstiftning eller EU:s lagstiftning är tillåten, liksom vaccination.

F Fortplantning

Används andra former av artificiell fortplantning än AI?

Artificiell inseminering är tillåten. Andra former av artificiell fortplantning eller hjälp till fortplantning, såsom embryoöverflyttning och hormonbehandling för brunstsynchronisering, är förbjudna.

G Övriga anteckningar

Här noterar du övrigt som kan vara av intresse i den senare handläggningen av ärendet.

15.5 Omräkning till djurenheter

Antal djur som berättigar till extra stöd för ett hektar åkermark respektive ett hektar betesmark framgår av tabellen nedan.

Tabell 15. Djurenheter för Nmeko

Djurslag	Antal djur för åkermark	Antal djur för betesmark
Mjölkkor (1,0 DE)	1	0,5
Am-/dikor (1,0 DE)	1	0,5
Nötkreatur mellan 6 mån-2 år (0,6 DE)	1,67	0,83
Tackor (0,15 DE)	6,67	3,33
Getter av honkön (0,15 DE)	6,67	3,33
Suggor (0,5 DE)	2	1
Slaktsvin (0,1 DE)	10	5
Värphönor (0,014 DE)	71,43	35,71
Slaktkycklingar (0,003 DE)	333,33	166,66

Siffrorna inom parentes anger djurens "värde" omräknade till antal djurenheter (DE).

15.6 Villkor för stödet

De villkor som ställs på ekologisk djurhållning ska vara uppfyllda för att djuren ska komma ifråga för ersättning.

15.6.1 Villkor för att djur ska berättiga till ersättning

För att tackorna och getterna ska vara ersättningsberättigande måste de ha satts in i avel eller blivit äldre än ett år under hållandeperioden. Med djur som har satts in i avel menas till exempel tacklamm som har släppts till bagge för betäckning. Som suggor räknas även s.k. utslagssuggor, men däremot inte gyltor som första dagen i hållandeperioden ännu inte har grisat.

15.6.2 Hållandeperiod för tackor, getter och suggor

Det antal tackor, suggor och getter som en lantbrukare söker stöd för ska hållas på företaget minst två månader fr.o.m. dagen efter den dag ansökan

om stöd kom in till länsstyrelsen. Om du gör kontrollen under hållandeperioden, ska du kontrollera att det finns minst det antal djur som ansökan omfattar, från hållandeperiodens början fram till kontrolltillfället. Om du gör kontrollen efter hållandeperioden ska kontrollen av stöd villkoret omfatta hela hållandeperioden.

15.6.3 Plus- och minusersättning

Lantbrukaren kan ersätta tackor, suggor och getter med djur från en annan kategori av dessa tre djurslag. Till exempel kan en sugga värd 0,5 DE ersättas med fyra tackor värda 0,6 DE, s.k. plusersättning. De överskjutande 0,1 DE kan användas vid en senare minusersättning (4 getter ersätts av en sugga). Nötkreatur, slaktsvin, värphönor och slaktkycklingar kan inte bytas mot andra djurkategorier.

15.6.4 Ersättningsdjur för tackor, getter och suggor

Om en tacka, get eller sugga som lantbrukaren sökt bidrag för säljs till liv eller slaktas (inte naturlig omständighet) under hållandeperioden, ska den ersättas av annat djur som uppfyller stöd villkoren.

Ersättningsdjuret måste vara ett *annat djur*. Det går alltså inte att köpa tillbaka samma djur som ska ersättas. Dock kan till exempel en get ersätta ett får och tvärtom, om stödet omfattar flera djurslag. För ersättningsdjur gäller samma krav som för de djur som lantbrukaren ansökt om stöd för.

15.6.5 Kontroll av antal slaktsvin, slaktkycklingar och värphöns

Djurhållaren får ersättning för antal djur under räkningsperioden.

Vi rekommenderar därför att du gör dessa kontroller i augusti efter räkningsperiodens slut.

Kontrollera antalet djur som lantbrukaren får ersättning för genom att granska verifikationer från inköp och försäljning. Lantbrukaren ska ha en tydlig journalföring där uppgifterna för kontrollen kan hämtas.

Slaktsvin

Djurhållaren får ersättning för antalet slaktade djur under räkningsperioden. Räkningsperioden är densamma som för nötkreatur och fjäderfä. Skillnaden är att första året i åtagandeperioden får slaktsvinsproducenterna inte ersättning för ett medeltal utan för det faktiska antalet godkända slaktade slaktsvin 1 januari–31 juli.

Uppgift om antalet slaktade djur av rätt kategori får du fram genom att före kontrollbesöket köra enrapport MILJO_MILJO i Ararat. Instruktion finns under åtgärds kod 1082, som visar antalet slaktade djur.

Vid besöket på gården, kontrollera att de djur som finns i besättningen eller de djur som är slaktade var ekologiskt inköpta djur eller födda på gården.

Gör stickprov mot djurhållarens slaktavräkning, där antal slaktade svin från ekologisk produktion ska framgå. Om djurhållaren samtidigt har konventionellt hållna slaktsvin bör du göra flera stickprov och kontrollera att djurhållaren har två skilda produktionsplatsnummer. (Detta gör du på kontoret i systemet Regina.)

Notera antalet slaktsvin som slaktats enligt rapporten på intervju bilagan för ekologiska djur.

Slaktkycklingar och värphöner

Djurhållaren får ersättning för det genomsnittliga antalet fjäderfä under räkningsperioden. Räkningsperioden är densamma som för nötkreatur. Om producenten har omgångsuppfödning behöver du inte räkna bort djur som avlivats eller dött. Mindre äggproducenter utan omgångsuppfödning måste räkna bort värphöner som dör.

Det genomsnittliga antalet värphöns och slaktkycklingar beräknas på följande sätt. Antalet djur som sätts in, oavsett om de satts in före räkningsperioden eller inte, multipliceras med antalet dagar som djuren hålls under räkningsperioden och delas med antalet dagar i räkningsperioden. Värphöner ersätts dock först efter 16 veckors ålder. Detta räknar du ut med hjälp av en excel-fil, se nedan.

Vid kontrollen noterar du datum för start och slut för de olika omgångarna och hur många djur som sattes in i varje omgång. Djurhållaren ska enligt stöd villkoren ha dokumentation om detta där uppgifterna för kontrollen hämtas. Kontrollera även lantbrukarens uppgifter mot någon eller några verifieringar eller motsvarande. Exempel på sådana verifieringar kan vara kvitton på inköp eller försäljning av djur.

För in uppgifterna från lantbrukarens dokumentation i den särskilda excel-fil som hjälper till att räkna ut det korrekta djurantalet utifrån de datum man matar in för start och slut av omgången. Resultatet matas sedan in på kontrollpunkten i Ararat.

Länk till excelmatrisen:

<http://www.jordbruksverket.se/arnesomraden/stodtilllandsbygden/allastodformer/miljoersattningarochmiljoinvesteringar/ersattningsformerna/ekologiskaproduktionsformer/villkorforersattningen.4.b7f2d010faa641c8980001077.html>

16 Öppet och varierat odlingslandskap, Lmoppet, vallodling, Nmvall

16.1 Rikt odlingslandskap och ingen övergödning

Ersättningsformerna bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen ”Ett rikt odlingslandskap” och ”Ingen övergödning”. De medverkar till ett öppet och variationsrikt landskap i hela landet. Lantbrukaren kan få ersättning för skötsel av slåttervall och betesvall på åkermark. För Lmoppet måste lantbrukare i stödområde 1-3 ha djur för att få ersättning för vallen. För Nmvall kan lantbrukaren få grundersättning i hela landet. Dessutom finns tilläggsersättning i stödområde 1-5 för djurhållare.

16.2 Kontrolldokument och kontrollpunkter

Vid kontrollen används följande dokument:

- Ararat-protokollet och Ararat-bilagan

För en beskrivning av kontrollpunkterna, se kapitel 8 om nöt och kapitel 11 om får och getter.

Tabell 16. Kontrollpunkter för kontroll av öppet och varierat odlingslandskap samt vallodling

Kontrollpunkt	Nr	Enhet
God jordbrukarsed	1	J/N Endast Lmoppet åtaganden som ingicks år 2006 eller tidigare.
Antal djur som räknats vid Kontrolltillfället	-	St
Samtliga avvikelser oavsiktliga	49	-/N
Antal djur, utgångna efter hållandeperioden	100	St
Antal djur som ersattes efter kontrollen	101	St
Summa avvikelser, övriga stöd villkor	102	St

16.3 Stöd för getter, tackor och nötkreatur

De djurslag som är stödberättigande är getter av honkön, tackor och nötkreatur. Uppgifter om nötkreatursinnehavet hämtas från den centrala djur databasen (CDB) och kontrolleras administrativt. Djurenheter beräknas enligt tabell nedan.

Tabell 17. Djurenhet för Lmoppet och Nmvall

Djurslag	Antal djurenheter
Mjölkkor	1,0
Övriga nöt äldre än 24 månader	1,0
Nötkreatur 6-24 månader	0,6
Tackor	0,15
Getter av honkön	0,15

För att tackorna och getterna ska vara bidragsberättigande måste de senast sista dagen i hållandeperioden vara äldre än 1 år gamla eller ha satts in i avel.

16.4 Villkor för stödet

16.4.1 Hållandeperiod för getter och tackor

Det antal tackor och getter som en lantbrukare söker stöd för ska hållas på företaget minst två månader från och med dagen efter den dag ansökan om stöd kom in till länsstyrelsen. Om du gör kontrollen under hållandeperioden, ska du kontrollera att det finns minst det antal djur som ansökan omfattar från hållandeperiodens början fram till kontrolltillfället. Om du gör kontrollen efter hållandeperioden, ska du kontrollera att minst det antal djur som ansökan omfattar fanns under hela hållandeperioden.

16.4.2 Ersättningsdjur för getter och tackor

Om en get eller tacka som lantbrukaren sökt bidrag för säljs till liv eller slaktas (inte naturlig omständighet) under hållandeperioden, ska det ersättas av ett annat djur som uppfyller stöd villkoren. Ersättningsdjuret måste vara ett *annat djur*, det går alltså inte att köpa tillbaka samma djur som ska ersättas. Dock kan en get ersätta en tacka och tvärtom.

I stödet Öppet och varierat odlingslandskap (Lmoppet) ska djuret ersättas inom 20 dagar. I stödet Vallodling (Nmvall) ska djuret ersättas inom 10 dagar.

Om ett djur ska ersättas inom godkänd tid men efter kontrollbesöket och om ersättningsdjuret eller djuren ska köpas in, ska lantbrukaren visa inköpskvitto (original eller kopia) innan kontrollen kan anses vara avslutad. När inköpskvittot senast ska visas upp får du bestämma från fall till fall beroende på när djuret ska ersättas. Av inköpskvittot ska det framgå vilket djur som avses. Om inköpskvittot inte skickas in i tid, ska det utgångna djuret inte anses ersatt.

Observera! Avsluta kontrollen först när den angivna tidsperioden har gått ut. Om ersättningsdjuret kommer att tas från besättningen, kontrollera att ersättningsdjuret uppfyller stöd villkoren vid kontroll tillfället eller att stöd villkoren kommer att vara uppfyllda den dag ersättningen sker.

17 Utrotningshotade husdjursraser, Lmutro, och hotade husdjursraser, Nmutro

17.1 Inhemska husdjursraser ska bevaras

Miljöersättning för miljövänligt jordbruk för bevarande av utrotningshotade husdjursraser och miljöersättning för hotade husdjursraser innebär att djurägaren får ersättning för att hålla dessa raser. Syftet är att bevara den genetiska resurs som våra husdjur utgör och därmed uppnå det svenska miljö kvalitetsmålet ”Ett rikt odlingslandskap”. För att uppnå målet ska det år 2010 finnas ett tillräckligt antal djur för att långsiktigt säkerställa bevarandet av inhemska husdjursraser i Sverige.

17.2 Kontrolldokument och kontrollpunkter

Vid kontrollen används följande dokument:

- Ararat-protokollet och Ararat-bilagan
- Bilaga. Bilagan omfattar de djur som omfattas av en ansökan. Det innebär att bilagan gäller för alla djurslag.

För en beskrivning av kontrollpunkterna, se kapitel 8 om nöt, kapitel 11 om får och getter och kapitel 12 om grisar.

Tabell 18. Kontrollpunkter för kontroll av utrotningshotade husdjursraser och hotade husdjursraser

Kontrollpunkt	Nr	Enhet
God jordbrukarsed	1	J/N Endast Lmutro
Antal djur som räknats vid Kontrolltillfället	-	St
Samtliga avvikelser oavsiktliga	49	-/N
Antal djur, utgångna efter hållandeperioden	100	St
Summa avvikelser, övriga stöd villkor	102	St
Kastrerat djur	206	J/N Endast Nmutro
Individmärkning ej OK	207	J/N

Kolumnerna i Lmutro och Nmutro-bilagan

Kolumn 3: Individmärkning OK

Notation: J/N

Djur som inte är märkt med ett unikt identitetsnummer på minst en öronbricka markeras med N.

Kolumn 4: Hållandeperiod OK

Notation: -/N

Punkten gäller för får, getter och grisar. Djur som inte funnits med i besättningen under hela hållandeperioden markeras med ett N och fyller i utgångsdatum i kolumn 6.

Kolumn 5: Kastrerat djur

Notation: J/-

Djur som är kastrerade markeras med J.

Kolumn 6: Utgångna får, getter och grisar. Utgångsdatum.

Notation: Datum

Utgångsdatum noteras för djur som inte finns i besättningen vid kontrolltillfället. Saknas utgångsdatum notera detta och ge förklaring till varför det saknas.

Kolumn 7: Kommentar

Notation:

Iakttagelser som kan ha betydelse för stödet noteras. Text om handjur av olika raser går tillsammans med en flock hondjur vilket inte är tillåtet.

17.3 Ersättningsberättigande raser

Följande husdjursraser finns på EU:s lista över utrotningshotade svenska husdjursraser som berättigar till stöd under 2010:

Nötkreatur:	fjällko rödkulla allmogeko (väneko, ringamålako, bohuskulla)
Får:	gutefår ryafår svenskt finullsfår allmogefår (skogsfår, dala pälsfår, roslagsfår)
Getter:	svensk lantrasget allmogeget (göingeget, jämtget, lappget)
Svin:	linderödssvin

17.3.1 Djurkategorier och djurenheter

Stöd för bevarande av utrotningshotade husdjursraser och miljöersättning för hotade husdjursraser lämnas på grundval av antalet nötkreatur, får, getter och grisar som ansökan omfattar. Uppgifter om nötkreatursinnehavet hämtas från det centrala nötkreatursregistret (CDB) och baseras på de produktionsplatsnummer och individnummer som sökande har redovisat.

Djurenheter beräknas enligt tabellen nedan.

Tabell 19. Djurenheter för Lmutro och Nmutro.

Djurslag	Antal djurenheter
Nötkreatur över 24 mån	1,0
Nötkreatur mellan 6 mån- 24 mån	0,6
Får	0,15
Getter	0,15
Grisar (Lmutro)	0,33
Grisar (Nmutro)	0,5

För att får och getter ska vara bidragsberättigande måste djuren första dagen i hållandeperioden ha satts in i avel. Med djur som har satts in i avel menas till exempel tacklamm som har släppts till bagge för betäckning eller som har sparats för framtida avel. Galtar ska vara minst 6 månader och insatta i avel och gyltor ska vara betäckta innan hållandeperioden börjar.

17.4 Villkor för stödet

17.4.1 Hållandeperiod för får, getter och grisar

De får, getter och grisar som en lantbrukare söker ersättning för ska hållas på företaget minst två månader från och med dagen efter den dag ansökan om ersättning kom in till Jordbruksverket. Om du gör kontrollen under hållandeperioden, ska du kontrollera att de djuridentiteter finns som ansökan omfattar från hållandeperiodens början fram till kontrolltillfället. Om du gör kontrollen efter hållandeperioden, ska kontrollen av stöd villkoret omfatta hela hållandeperioden. Ange datum för utgångna djur.

17.4.2 Märkning och journalföring

Alla djur som omfattas av stödet ska vara märkta enligt gällande märkningsregler. Utöver dessa krav ska alla får, getter och svin som omfattas av stödet vara individmärkta. Djurets identitet ska framgå av märkningen.

17.4.3 Kastrerade djur (Nmutro)

Miljöersättningen syftar till aktivt bevarande så att djuren kan få avkomma. Därför berättigar inte kastrerade djur till ersättning.

17.4.4 Ersättningsdjur för får, getter och svin

För Nmutro gäller att om får, getter eller svin utgår under hållandeperioden ska lantbrukaren skriftligen anmäla det till Jordbruksverket inom 10 arbetsdagar. Det är möjligt att ersätta ett djur med ett annat godkänt djur. För att det ska räknas med i ansökan ska bytet ske inom 10 dagar efter det att ursprungsdjuret lämnade besättningen. För dem som har djuren i Lmutro ska bytet göras inom 20 dagar. Inom ytterligare 5 dagar ska lantbrukaren i båda fallen meddela Jordbruksverket att djuret ersatts. Ersättningsdjurets härstammingsuppgifter ska ha kommit in till Jordbruksverket senast den 31 augusti.

Ersättningsdjuren kommer att skrivas ut på kontrollrapporten. Det är enbart om kontrollen görs under hållandeperioden, och inom ovanstående tidsgränser som ersättningsdjuret påverkar utförandet av kontrollen.

Om ett djur ska ersättas inom godkänd tid men efter kontrollbesöket och om ersättningsdjuret eller djuren ska köpas in, ska lantbrukaren visa inköpskvitto (original eller kopia) innan kontrollen kan anses vara avslutad. När inköpskvittot senast ska visas upp får du bestämma från fall till fall beroende på när djuret ska ersättas. Av inköpskvittot ska det framgå vilket djur som avses. Om inköpskvittot inte skickas in i tid, ska det utgångna djuret inte anses ersatt.

Observera! Avsluta kontrollen först när den angivna tidsperioden har gått ut. Om ersättningsdjuret kommer att tas från besättningen, kontrollera att ersättningsdjuret uppfyller stöd villkoren vid kontrolltillfället eller att stöd villkoren kommer att vara uppfyllda den dag ersättningen sker.

17.4.5 Utskriftsintervall för Lmutrokontroll och Nmutrokontroll av nötkreatur

Utskriftsintervallet ska börja första dagen i räkningsperioden. (Räkningsperioden är 1 augusti 2009-31 juli 2010).

18 Kompensationsbidrag

18.1 Stöd till jordbruk i områden med sämre förutsättningar

Syftet med kompensationsbidraget, LFAK, är att säkra ett fortsatt jordbruk i områden med sämre produktionsförutsättningar. Lantbrukaren kan få kompensationsbidrag för vall och betesmark som är kopplade till djurhållning i stödområde 1–5:b och F. En lantbrukare som söker kompensationsbidrag åtar sig att årligen under fem år bruka minst tre hektar jordbruksmark.

För kontroll av de angivna arealerna, se kontrollinstruktion för arealbaserade stöd.

18.2 Kontrolldokument och kontrollpunkter

Vid kontrollen används följande dokument:

- Ararat-protokollet och Ararat-bilagan

För en beskrivning av kontrollpunkterna, se kapitel 8 om nöt, kapitel 11 om får och getter.

Tabell 20. Kontrollpunkter för kontroll av kompensationsbidrag

Kontrollpunkt	Nr	Enhet
Antal djur	-	St
Samtliga avvikelser oavsiktliga	49	-/N
Antal djur, utgångna efter hållandeperioden	100	St
Antal djur som ersattes efter kontrollen	101	St
Summa avvikelser, övriga stödvillkor	102	St

18.3 Stöd för getter, tackor och nötkreatur

De djurslag som är stödberättigande är getter av honkön, tackor och nötkreatur. Uppgifter om nötkreatursinnehavet hämtas från det centrala nötkreatursregistret (CDB) och kontrolleras administrativt. Djurenheter beräknas enligt tabellen nedan.

Tabell 21. Djurenheter LFAK

Djurslag	Antal djurenheter
Kor	1,0
Övriga nöt över 24 mån	1,0
Nötkreatur mellan 6 mån- 24 mån	0,6
Tackor	0,15
Getter av honkön	0,15

För att tackorna och getterna ska vara bidragsberättigande måste de senast sista dagen i hållandeperioden vara minst 1 år gamla eller ha satts in i avel.

18.4 Villkor för stödet

18.4.1 Hållandeperiod för getter, tackor och nötkreatur

De tackor och getter av honkön som en lantbrukare söker kompensationsbidrag för ska hållas på företaget minst två månader från och med dagen efter den dag ansökan om stöd kom in till länsstyrelsen. Om du gör kontrollen under hållandeperioden ska du kontrollera att det finns minst det antal djur som ansökan omfattar från hållandeperiodens början fram till kontrolltillfället. Om du gör kontrollen efter hållandeperioden ska kontrollen av stöd villkoret omfatta hela hållandeperioden.

18.4.2 Ersättningsdjur för getter och tackor

Om en get eller tacka som lantbrukaren sökt bidrag för säljs till liv eller slaktas (inte naturlig omständighet) under hållandeperioden, ska den ersättas av ett annat djur som uppfyller stöd villkoren. Ersättningsdjuret måste vara ett *annat djur*, det går alltså inte att köpa tillbaka samma djur som ska ersättas. Dock kan en get ersätta en tacka och tvärtom. Djuret ska ersättas inom 10 dagar.

I de fall djur ska ersättas inom godkänd tid men efter kontrollbesöket och om ersättningsdjuret/djuren ska köpas in, ska lantbrukaren uppvisa inköpskvitto (original eller kopia) innan kontrollen kan anses vara avslutad. Tiden mellan kontrollen och uppvisandet av inköpskvittot får du bestämma från fall till fall beroende på när djuret ersätts.

Av inköpskvittot ska det framgå vilket djur som avses. Om lantbrukaren inte skickar in inköpskvitto inom angiven tid, ska det utgångna djuret inte anses ersatt.

Observera! Avsluta kontrollen först när den angivna tidsperioden har gått ut. Om ersättningsdjuret kommer att tas från besättningen, kontrollera att ersättningsdjuret uppfyller stöd villkoren vid kontrolltillfället eller att stöd villkoren kommer att vara uppfyllda den dag ersättningen sker.

19 Nationellt stöd, LFAN

19.1 Stöd till jordbruk i norra Sverige

Lantbrukare som brukar minst tre hektar jordbruksmark inom stödområde 1-3 kan få nationellt stöd. Stödet syftar till att främja traditionell jordbruksproduktion som är särskilt lämpad för klimatförhållanden i norra Sverige. Denna instruktion omfattar de kontroller som gäller suggor och getter.

19.2 Kontrolldokument och kontrollpunkter

För kontrollen används följande dokument:

- Araratprotokollet och Araratbilagan

För en beskrivning av kontrollpunkter, se kapitel 11 om får och getter och kapitel 12 om grisar.

Tabell 22. Kontrollpunkter för kontroll av nationellt stöd

Kontrollpunkt	Nr	Enhet
Antal djur som räknats vid kontrolltillfället	-	St
Samtliga avvikelser oavsiktliga	49	-/N
Antal djur, utgångna efter hållandeperioden	100	St
Antal djur som ersatts efter kontrollen	101	St
Summa avvikelser, övriga stödvillkor	102	St

19.3 Stöd för suggor och getter

Det nationella stödet för smågrisproduktion lämnas med ett bidrag per sugga. Som suggor räknas även s.k. utslagssuggor men däremot inte gyltor som första dagen i hållandeperioden ännu inte har grisat. Stöd lämnas för minst 2 och maximalt 120 suggor.

Stödet för getter lämnas med ett bidrag per get. Minst 5 getter krävs för att lantbrukaren ska få stöd. Endast getter av honkön som under hållandeperioden blir äldre än ett år eller har fått killingar berättigar till stöd.

19.4 Villkor för stödet

19.4.1 Hållandeperiod för suggor och getter

Det antal suggor och getter som en lantbrukare söker nationellt stöd för ska hållas på företaget minst två månader från och med dagen efter den dag ansökan om stöd kom in till länsstyrelsen. Om du gör kontrollen under hållandeperioden, ska du kontrollera att det finns minst det antal djur som ansökan omfattar från hållandeperiodens början fram till kontrolltillfället. Om du gör kontrollen efter hållandeperioden ska kontrollen av stöd villkoret omfatta hela hållandeperioden.

19.4.2 Ersättningsdjur för suggor och getter

Om ett djur som lantbrukaren sökt bidrag för säljs till liv eller slaktas (inte naturlig omständighet) under hållandeperioden, ska det ersättas av ett annat djur som uppfyller stöd villkoren. Ersättningsdjuret måste vara ett annat djur, det går alltså inte att köpa tillbaka samma djur som ska ersättas.

I de fall stödet omfattar flera djurslag, får en get endast ersätta en annan get och en sugga endast ersätta en annan sugga. Djuret ska ersättas inom 20 dagar. Om ett djur ersätts inom godkänd tid, men efter kontrollbesöket, och om ersättningsdjuret eller djuren ska köpas in, ska lantbrukaren uppvisa inköpskvitto (original eller kopia), innan kontrollen kan anses vara avslutad. När inköpskvittot senast ska visas upp får du bestämma från fall till fall beroende på när djuret ska ersättas.

Av inköpskvittot ska det framgå vilket djur som avses. Om lantbrukaren inte skickar in inköpskvittot i tid, ska det utgångna djuret inte anses ersatt.

Observera! Avsluta kontrollen först när den angivna tidsperioden har gått ut. Om ersättningsdjuret kommer att tas från besättningen, ska du kontrollera att ersättningsdjuret uppfyller stöd villkoren vid kontrolltillfället eller att stöd villkoren kommer att vara uppfyllda den dag ersättningen sker.

20 Djurkontroller på begäran av Jordbruksverkets registerenhet

20.1 Kontroller efter anmälningar

Registerenheten på Jordbruksverket får då och då in anmälningar om omärkta nötkreatur, får, getter och grisar. Dessa anmälningar kan exempelvis komma från privatpersoner, kommuner, husdjursföreningar etc. Registerenheten begär då att den aktuella länsstyrelsen ska göra en kontroll hos djurhållaren.

I kontrollbegäran finns namn, adress, produktionsplatsnummer, organisationsnummer, telefonnummer till djurhållaren och bakgrundsinformation. I vissa fall saknas produktionsplatsnummer och organisationsnummer.

Kontroller av det här slaget ska genomföras så snabbt som möjligt. Det som ska kontrolleras är märkningen och registreringen av samtliga djur.

20.2 Så genomför du kontrollen

Gör kontrollen på plats hos djurhållaren. Om han eller hon vägrar kontroll, ska du begära hjälp av den lokala polismyndigheten.

Organisationsnummer och produktionsplatsnummer saknas

Genomför kontrollen även om organisationsnummer och produktionsplatsnummer saknas. Använd blanketterna ”Kontroll av nötkreatur” och bilagan ”CDB-Tillägg av nya händelser” eller motsvarande.

De uppgifter som Jordbruksverket vill få kontrollerade är:

Nötkreatur

- Antal djur som finns på produktionsplatsen
- Antal märkta och omärkta djur (individnummer på de märkta djuren ska framgå i kontrollrapporten)
- Status på journalföringen
- Status på rapporteringen till CDB
- Antal helt oidentifierade djurindivider, dvs. de djur som är omärkta, inte rapporterade till CDB och inte inskrivna i stalljournalen. För dessa djur ska du om möjligt ange kön, ras, födelsedatum, moderns identitet, födelseanläggningens PPN och eventuella förflyttningar på kontrollprotokollet.

Får och getter

- Antal djur som finns på produktionsplatsen
- Antalet korrekt och ej korrekt märkta får och getter
- Status på journalföring
- Status på rapportering till förflyttningsregistret
- Status på transportdokument

Grisar

- Antal djur som finns på produktionsplatsen
- Antalet ej korrekt märkta grisar
- Status på journalföring
- Eventuell status på förflyttningsdatabasen

Organisationsnummer och produktionsplatsnummer finns

Kontrollera märkningen och registreringen för samtliga djur, om det finns organisationsnummer och produktionsplatsnummer. Dokumentera på ett fullständigt sätt genom att använda blanketterna "Kontroll av nötkreatur" och bilagan "CDB-Tillägg av nya händelser" eller IAKS-protokoll för nötkreatur.

Skicka omgående kontrollprotokollet till:

Registerenheten, Jordbruksverket, 551 82 Jönköping.

20.3 Kontaktpersoner på registerenheten

Om det finns brister i märkning och registrering på produktionsplatsen, har djurhållaren möjlighet att yttra sig över bristerna. Om Jordbruksverket beslutar om ett förflyttningsförbud, får länsstyrelsen meddelande om detta.

Frågor om denna typ av kontroller besvaras av registerenheten:

Niklas Persson tfn 036-15 50 83

Peter Svensson tfn 036-15 60 37

Sophie Ankarcrona tfn 036-15 61 56

20.4 Ytterligare kontroller

CDB-kontroll

I samband med en kontroll på initiativ av registerenheten ska djurhållaren tas ut för en CDB-kontroll i IAKS-systemet, om det är möjligt. Använd kontrollkod 84, "Initierad av registerenheten". Har djurhållaren inget kundnummer, lägger du upp ett sådant enligt ordinarie rutin.

DBH-kontroll

Om djurhållaren har blivit uttagen för CDB-kontroll genom kontrollkod 84, "Initierad av registerenheten", kan man även ta ut ärendet för DBH-kontroll. Använd då de stödspecifika bilagor som finns att tillgå och registrera kontrollresultatet i systemet. Utförligare beskrivning av de olika kontrollerna framgår av kapitlen för respektive stöd.

Kontroller av får och getter samt grisar

I samband med en kontroll på initiativ av registerenheten ska djurhållaren tas ut för får- och getkontroll respektive griskontroll i Ararat-systemet, om det är möjligt. Använd kontrollkod 105, "Tips från SJV (urval p.g.a. uppgifter från SJV)". Har djurhållaren inget kundnummer, lägger du upp ett sådant enligt ordinarie rutin.

Eftersom det inte går att få ut kontrollprotokoll för djurhållare som saknar PPN för ett djurslag i Ararat, har Jordbruksverket tagit fram en blankett som innehåller relevanta kontrollpunkter. Protokollet går att hämta i handläggarstödet under Regelverk/Vägledning/instruktioner och heter Bilaga Får och get_tom.

21 Gemensamma och övergripande bestämmelser m.m.

Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Kommissionens förordning (EG) nr 1974/2006 av den 15 december 2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Kommissionens förordning (EG) nr 1975/2006 av den 7 december 2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1698/2005 i fråga om kontroller och tvärvillkor i samband med stöd för landsbygdsutveckling.

Rådets förordning (EG) nr 73/2009 av den 19 januari 2009 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd för lantbrukare inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för lantbrukare, om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005, (EG) nr 247/2006 och (EG) 378/2007 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1782/2003

Kommissionens förordning (EG) nr 1122/2009 av den 30 november 2009 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 73/2009 vad gäller tvärvillkor, modulering och det integrerade administrations- och kontrollsystem inom de system för direktstöd till lantbrukare som införs genom den förordningen och om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller tvärvillkoren för stöd inom vinsektorn.

EU-information från Jordbruksverket.

21.1 CDB-kontroller

Kommissionens förordning (EG) nr 1082/2003 av den 23 juni 2003 om närmare föreskrifter för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1760/2000 när det gäller miniminivån för de kontroller som skall genomföras inom ramen för systemet för identifiering och registrering av nötkreatur.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1760/2000 av den 17 juli 2000 om upprättande av ett system för identifiering och registrering av nötkreatur samt märkning av nötkött och nötköttsprodukter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 820/97

Kommissionens förordning (EG) nr 911/2004 av den 29 april 2004 om genomförande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1760/2000 beträffande öronbrickor, pass och register på anläggningarna. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:12) om märkning och registrering av nötkreatur.

21.2 Handjursbidrag

Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 1760/2000 av den 17 juli 2000 om upprättande av ett system för identifiering och registrering av nötkreatur samt om märkning av nötkött och nötköttsprodukter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 820/97.

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:12) om märkning och registrering av nötkreatur.

Artiklarna 53 och 108-110 i rådets förordning (EG) nr 73/2009

Kommissionens förordning (EG) nr 1121/2009 av den 29 oktober 2009 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 73/2009 vad gäller de stödordningar för lantbrukare som föreskrivs i avdelningarna IV och V i den förordningen

Förordning (1999:1148) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter.

Förordning (2004:760) om EG:s direktstöd för lantbrukare m.m.

Kapitel 4 i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:85) om direktstöd. Senast omtryckt SJVFS 2009:32.

21.3 Får och get samt gris

Rådets förordning (EG) nr 21/2004 av den 17 december 2003 om upprättande av ett system för identifiering och registrering av får och getter och om ändring av förordning (EG) nr 1782/2003 samt direktiven 92/102/EEG och 64/432/EEG

Kommissionens förordning (EG) nr 1505/2006 av den 11 oktober 2006 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 21/2004 när det gäller miniminivån för de kontroller som skall utföras för identifiering av får och getter.

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:14) om märkning och registrering av får och getter.

Rådets direktiv 2008/71/EG av den 15 juli 2008 om identifikation och registrering av svin.

Förordning (2006:815) om provtagning på djur m.m.

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:13) om märkning och registrering av svin.

21.4 Särskilt för nationellt stöd

Kommissionens beslut (96/228/EG) av den 28 februari om systemet för långsiktigt stöd på nationell nivå till jordbruket i de nordliga områdena i Sverige.

Förordning (1996:93) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige.

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:37) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige. Senast omtryckt 2008:23.

Särskilt för kompensationsbidrag och miljöersättningar (LBU-stöd)
Rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar.

Kommissionens förordning (EG) nr 817/2004 av den 29 april 2004 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1257/1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden

Förordning (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder.

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:42) om kompensationsbidrag, miljöersättningar och miljöinvesteringar. Senast omtryckt SJVFS 2008:17.

22 Sakregister

ararat-bilaga 10.6-10.8, 11.8-11.10,12.6-12.8, 15.2, 16.2, 17.2, 18.2

ararat-protokoll 10.3-10.5, 11.5, 12.3, 14.2, 15.2, 16.2, 17.2

avisering 5

brukarbrev 4.8

CDB-protokoll 8.2, 8.6-8.8

CDB-bilagan 8.2, 8.10-8.13, 9

certifiering 10.5, 11.7, 12.5, 14.4

DBH-kontroll 9

dokumentation 6

ersättningsdjur 17.4, 18.4, 19.4

 får och getter 11.10

 gris 12.5

felkoder 8.3

force majeure 4.10

förflyttningsdatabasen 11.10

GJS - god jordbrukarsed 10.5, 11.7, 12.4

hållandeperiod

 DBH 9.3

 får och get 11.10

 suggor 12.7

journalföring

 får och getter 8.10

 grisar 9.5

 nöt 6.13

jäv 4.1

LFAN 19

Imeko 14

Imeko-bilagan 14.4

Imoppet 16

Imutro 17

MILK-kontroll 8.9

märkning

 får och getter 11.10

 grisar 12.5

 nöt 8.8

nmeko15

nmeko-bilagan 15.4

nmutro 17

nmvall 16

registerenheten 11.3

sekretess 4.2

stalljournal

får och getter 11.10

grisar 12.5

nöt 8.8

stickprovskontroll 8.5

transportdokument 11.1

TuT 6.13

tvärvillkor 7

tyst medgivande 4.9

UUSN 8.13

verksamhetskrav 7

I detta ärende har avdelningschefen Mari Andersson beslutat. Susanna Lundberg har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har Magnus Bengtsson, Christina Larsson och juristen Mikael Halonen deltagit.

Mari Andersson

Susanna Lundberg